

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΜΕ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**«ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ
ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ»**

ΠΑΠΑΥΓΕΡΗ ΤΕΡΨΙΘΕΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ

ΠΥΡΓΟΣ 2017

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΜΕ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

«CAMPAIGN AGAINST CHILD ABUSE»

ΠΑΠΑΥΓΕΡΗ ΤΕΡΨΙΘΕΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ

ΠΥΡΓΟΣ 2017

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία με τίτλο «Εκστρατεία κατά της παιδικής κακοποίησης» εκπονήθηκε στο Τμήμα Πληροφορικής και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Δυτικής Ελλάδας, στο παράρτημα Πύργου. Την εκπόνηση της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας ανέλαβε η σπουδάστρια του Τμήματος Πληροφορικής και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης Παπαυγέρη Τερψιθέα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παιδική κακοποίηση είναι ένα τεράστιο παγκόσμιο πρόβλημα με πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην ευημερία, στην ανάπτυξη, σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Κάθε παιδί έχει δικαίωμα στην υγεία και στην ελεύθερη από βία ζωή. Παρόλα αυτά χιλιάδες παιδιά ανά τον κόσμο γίνονται θύματα ή μάρτυρες σωματικής, σεξουαλικής και συναισθηματικής βίας.

Η παρούσα πτυχιακή, αφορά την «Εκστρατεία κατά της παιδικής κακοποίησης» που στόχο έχει να προβάλλει τις συνέπειες που έχει η παιδική κακοποίηση καθώς και να ευαισθητοποιήσει το κοινό. Θα ερευνήσει το τι έχουν κάνει μέχρι στιγμής διάφοροι οργανισμοί αλλά και πως οι διαφημιστικές καμπάνιες έχουν αφυπνίσει τον κόσμο μέσω των εφαρμογών τους (βίντεο, αφίσες, φωτογραφίες κ.α.)

ABSTRACT

Child abuse is a huge global problem with very serious effects on prosperity, development, children's physical and mental health during their lives. Every child has the right to health and freedom from violence life. Nevertheless thousands of children worldwide are victims or witnesses of physical, sexual and emotional violence.

This project concerns the "Campaign against child abuse", which aims to highlight the consequences in having child abuse and to raise awareness. They will investigate what they have done so far by different organizations and how advertising campaigns are awaken the world through their applications (video, posters, photos)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή του τμήματος Πληροφορικής και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και επιβλέπων της πτυχιακής εργασίας μου τον κ. Τριανταφύλλου Σωτήριο για την βοήθεια και την στήριξη του που μου παρείχε σε όλα τα στάδια της συγγραφής της πτυχιακής μου εργασίας. Θα ήθελα, επίσης να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένεια μου για την υποστήριξη και την ενθάρρυνση τους όλα αυτά τα χρόνια μέχρι το τέλος των σπουδών μου.

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Ακόμα δηλώνω ότι αυτή η γραπτή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά και αποκλειστικά και ειδικά για την συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία και ότι θα αναλάβω πλήρως τις συνέπειες εάν η εργασία αυτή αποδεχθεί ότι δεν μου ανήκει.

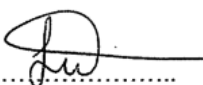
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ

ΑΜ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

Παπαυγέρη Τερψιθέα

1387

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	i
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	ii
ABSTRACT	iii
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	iv
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	viii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	2
ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ.....	2
1.1 Γενικός ορισμός της κακοποίησης.....	2
1.2 Ορισμός της παιδικής κακοποίησης	2
1.3 Κύριες Μορφές της Παιδικής Κακοποίησης	3
1.3.1 Σωματική κακοποίηση	3
1.3.2 Σεξουαλική κακοποίηση	3
1.3.3 Συναισθηματική και Ψυχολογική κακοποίηση.....	3
1.3.4 Παραμέληση	3
1.4 Συνέπειες της παιδικής κακοποίησης	4
1.5 Το κόστος της παιδικής κακοποίησης	5
1.6 Τα χαρακτηριστικά των κακοποιημένων παιδιών	5
1.7 Ιστορική αναδρομή του φαινομένου της βίας.....	8
1.8 Σύνδρομο του αμέτοχου θεατή	9
1.9 Παιδική Εργασία.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.....	13
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	13
2.1 Επιπτώσεις της κακοποίησης στα παιδιά.....	13
2.1.1 Επιπτώσεις της σωματικής κακοποίησης και παραμέλησης στο παιδί	13
2.1.2 Επιπτώσεις της σεξουαλικής κακοποίησης στο παιδί.....	14
2.1.3 Επιπτώσεις της κακοποίησης των παιδιών στην οικογένεια	15
2.2 Τρόποι κακοποίησης παιδικής σεξουαλικότητας	17
2.3 Ενδοοικογενειακή βία: Συμπτώματα και συνέπειες στο παιδί	18
2.4 Θεραπευτική Αντιμετώπιση και Αποκατάσταση Κακοποιημένων Παιδιών	20

2.5 Θεραπευτική Έξω-Οικογενειακή Προστασία Κακοποιημένων Παιδιών.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	23
ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	23
3.1 Το μέγεθος του προβλήματος διεθνώς.....	23
3.2 Το μέγεθος του προβλήματος στην Ελλάδα	24
3.3 Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού	26
3.4 Η Εφαρμογή της Σύμβασης στην καθημερινότητα του παιδιού.....	28
3.5 Ποινική Δίωξη της Παιδικής Κακοποίησης	29
3.6 Αστική Προστασία της Παιδικής Κακοποίησης.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	32
ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ.....	32
4.1 Εισαγωγή για την Πρόληψη της Παιδικής Κακοποίησης.....	32
4.1.1 Πρωτογενής Πρόληψη της Κακοποίησης των Παιδιών	33
4.1.2 Δευτερογενής πρόληψη της Κακοποίησης των Παιδιών.....	33
4.1.3 Τριτογενής πρόληψη της Κακοποίησης των Παιδιών	34
4.2 Σχολείο βασική πηγή ενημέρωσης για την Παιδική Κακοποίηση	34
4.3 Αναφορά Κακοποίησης ή Παραμέλησης Παιδιών	36
4.4 Κύριοι Φορείς Υποδοχής Αναφορών	37
4.5 Έρευνα και Στατιστικά Στοιχεία της Παιδικής Κακοποίησης.....	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.....	49
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ.....	49
5.1 Κέντρα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Παιδιών	49
5.2 Σποτ για την Παιδική Κακοποίηση.....	59
5.3 Διαφημιστικές Καμπάνιες.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.....	75
ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	75
6.1 Εισαγωγή.....	75
6.1.1 Σκοπός της δημιουργίας.....	75
6.1.2 Που απευθύνεται.....	75
6.2 Σχεδίαση	75
6.2.1 Κασέ.....	75
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	89
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	91

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1:Παιδική Κακοποίηση.....	2
Εικόνα 2:Παιδική εργασία	11
Εικόνα 3:Ενδοοικογενειακή βία.....	18
Εικόνα 4:Θύμα Βίας.....	32
Εικόνα 5:Unicef	43
Εικόνα 6:Εγκέφαλος ενός παιδιού	44
Εικόνα 7:Hermann Gmeiner	51
Εικόνα 8:Ελίζα	54
Εικόνα 9:Φωτογραφία Unicef.....	57
Εικόνα 10:Βλέμμα παιδιού.....	60
Εικόνα 11:Βλέμμα παιδιού.....	60
Εικόνα 12:Φράση μέσα από το βίντεο	60
Εικόνα 13:Γιατί δεν αντιδράς;.....	60
Εικόνα 14:Λογότυπο	60
Εικόνα 15:Μάνος	61
Εικόνα 16:Ελένη	61
Εικόνα 17:Το μυστικό της Νίκης (1)	62
Εικόνα 18:Το μυστικό της Νίκης (2)	63
Εικόνα 19:Η Νίκη και ο Κύριος.....	63
Εικόνα 20:Η Νίκη και η καλή Νεράιδα	64
Εικόνα 21:#ENDviolence.....	65
Εικόνα 22:Η Κίκο και το Χέρι (1)	66
Εικόνα 23:Η Κίκο και το Χέρι (2)	66
Εικόνα 24:Η Κίκο παίζει με το Χέρι.....	67
Εικόνα 25:Η Κίκο με το Χέρι	67
Εικόνα 26:Η Κίκο φωνάζει στο χέρι.....	67
Εικόνα 27:Γιατί δεν αντιδράς;.....	68
Εικόνα 28:WWSF	69
Εικόνα 29:Διαφήμιση Νότια Κορέα (1).....	70
Εικόνα 30:Διαφήμιση Νότια Κορέα (2).....	70
Εικόνα 31:Διαφήμιση Νότια Κορέα (3).....	71

Εικόνα 32: Διαφήμιση ANAR (1).....	72
Εικόνα 33: Διαφήμιση ANAR (2).....	73
Εικόνα 34: Διαφήμιση ANAR (3).....	73
Εικόνα 35: Δημιουργία Project	76
Εικόνα 36: Rectangle Tool.....	77
Εικόνα 37: Gradient Tool.....	77
Εικόνα 38: Fading Sky	77
Εικόνα 39: Ποσοστά Χρώματος CMYK	77
Εικόνα 40: Τελικό Background.....	77
Εικόνα 41: Νέο Layer	78
Εικόνα 42: Δημιουργία Βροχής με το εφέ Βούρτσας	78
Εικόνα 43: Pen Tool & Anchor Tool	79
Εικόνα 44: Graphic Style Ομπρέλας.....	79
Εικόνα 45: Group	79
Εικόνα 46: Σώμα	80
Εικόνα 47: Δημιουργία Κορδέλας	81
Εικόνα 48: Δημιουργία Κύκλου.....	81
Εικόνα 49: Ολοκλήρωση Κύκλου.....	81
Εικόνα 50: Σχεδιασμός Παπουτσιών	82
Εικόνα 51: Σχεδιασμός Καμπυλότητας.....	82
Εικόνα 52: Σχεδιασμός Προσώπου	83
Εικόνα 53: Σχεδιασμός Χεριών.....	83
Εικόνα 54: Σχεδιασμός Κύκλου Ήλιου.....	84
Εικόνα 55: Δημιουργία χρώματος Ήλιου	84
Εικόνα 56: Type Tool.....	85
Εικόνα 57: Δημιουργία Κειμένου	85
Εικόνα 58: Αποθήκευση	86
Εικόνα 59: Τελικό Αποτέλεσμα.....	87

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παιδική κακοποίηση είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο με πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην ανάπτυξη του παιδιού και στην ζωή του γενικότερα. Κάθε μέρα κακοποιούνται πολλά παιδιά είτε σωματική, σεξουαλική, συναισθηματική ή ψυχολογική κακοποίηση ακόμα και παραμέληση. Όποια κακοποίηση και να δεχτεί δεν παύει να δημιουργεί πολλά προβλήματα σωματικά αλλά και ψυχολογικά στο κάθε παιδί.

Στην παρούσα πτυχιακή, αφορά την «Εκστρατεία κατά της παιδικής κακοποίησης» που στόχο έχει να προβάλει τις συνέπειες που έχει η παιδική κακοποίηση καθώς και να ευαισθητοποιήσει το κοινό. Θα ερευνηθεί το τι έχουν κάνει μέχρι στιγμής διάφοροι οργανισμοί αλλά και πως οι διαφημιστικές καμπάνιες έχουν αφυπνίσει τον κόσμο μέσω των εφαρμογών τους (βίντεο, αφίσες, φωτογραφίες κ.α.)

Στο πρώτο κεφάλαιο θα δούμε τον ορισμό της παιδικής κακοποίησής, τις συνέπειες που έχει στο παιδί, τα χαρακτηριστικά ενός κακοποιημένου παιδιού, το κόστος της παιδικής κακοποίησης καθώς επίσης και την ιστορική αναδρομή της βίας.

Στο δεύτερο κεφάλαιο θα δούμε τις επιπτώσεις που προκαλεί η παιδική κακοποίηση. Τρόποι κακοποίησης καθώς επίσης και μεθόδους θεραπευτικής αποκατάστασης και αντιμετώπισης.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα δούμε το διεθνές και ελληνικό δίκαιο για την παιδική κακοποίηση. Το μέγεθος του προβλήματος στην Ελλάδα και διεθνώς. Την σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού καθώς επίσης και την ποινική δίωξη αλλά και την αστική προστασία παιδικής κακοποίησης.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα δούμε πρόληψη και ενημέρωση της παιδικής κακοποίησης. Κύριοι φορείς υποδοχής κακοποιημένων παιδιών αλλά και έρευνες που έχουν δοθεί δημόσια.

Στο πέμπτο κεφάλαιο θα δούμε κέντρα φιλοξενίας κακοποιημένων παιδιών αλλά και διαφημιστικές καμπάνιες και σποτ που έχουν γίνει για την παιδική κακοποίηση.

Στο έκτο κεφάλαιο θα δούμε τον τρόπο υλοποίησης της αφίσας βήμα προς βήμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΑΙΔΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ

Εικόνα 1: Παιδική Κακοποίηση

(πηγή: <https://www.e-psychology.gr>)

1.1 Γενικός ορισμός της κακοποίησης

Ως κακοποίηση ορίζουμε την βίαιη και την επιθετική συμπεριφορά ή οποιαδήποτε ενεργεία που μπορεί να προκαλέσει πόνο, τραύμα, βλάβη, φόβο, απειλή, αίσθημα δυσαρέσκεια, δυσφορίας, αποστροφής, ή ενοχής και έχει αρνητική επίδραση στο άτομο που την δέχεται. Όταν υπάρχει βίαιη επιθετική συμπεριφορά και συναισθηματική αποστροφή από τους γονείς ή τους κηδεμόνες του παιδιού, αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα μια σοβαρά διαταραγμένη σχέση μεταξύ τους, που μετέπειτα θα επηρεάσει την ομαλή ανάπτυξη του παιδιού και την φυσιολογική ωρίμανση της προσωπικότητας του καθώς και επιπτώσεις στην ψυχική υγεία που θα προκληθούν είναι σοβαρές και ποικίλουν από περίπτωση σε περίπτωση. (Γιωτάκος & Τσιλιάκου & Τσιτσικά, 2011)

Έτσι ως κακοποίηση ορίζουμε την άσκηση βίας είτε σωματική, είτε λεκτική, είτε συναισθηματική, είτε ψυχολογική. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (1999) παιδική κακοποίηση ορίζεται κάθε σωματικής, συναισθηματικής, ψυχολογικής, σεξουαλικής κακοποίησης, παραμέλησης ή αμελούς διαπαιδαγώγησης ή εμπορικής ή άλλης εκμετάλλευσης, με αποτέλεσμα να προκαλέσει βλάβη στο παιδί τόσο στην υγεία του όσο και στην επιβίωση και ανάπτυξη της αξιοπρέπειάς του. (Γιωτάκος & Τσιλιάκου & Τσιτσικά, 2011)

1.2 Ορισμός της παιδικής κακοποίησης

Με τον όρο παιδική κακοποίηση εννοούμε την σωματική, συναισθηματική ή σεξουαλική κακομεταχείριση ή παραμέληση ενός παιδιού ή παιδιών. Η παιδική κακοποίηση μπορεί να συμβεί στο σπίτι του παιδιού καθώς και σε διάφορους οργανισμούς (σχολείο ή κοινότητα). Στις ΗΠΑ και συγκεκριμένα στο Centers for Disease Control and Prevention (CDC) και στο Department for Children and Families (DCF), ορίζουν ως παιδική κακοποίηση την κάθε πράξη ή σειρά πράξεων ενός γονιού ή άλλου ατόμου που φροντίζει το παιδί η οποία έχει ως αποτέλεσμα την βλάβη, το δυναμικό για βλάβη ή την απειλή βλάβης ενός παιδιού. Υπάρχουν

τέσσερις κύριες μορφές κακοποίησης : η παραμέληση , η σωματική κακοποίηση, συναισθηματική ή ψυχολογική κακοποίηση , και η σεξουαλική κακοποίηση.(Τσιάντης, 2000).

1.3 Κύριες Μορφές της Παιδικής Κακοποίησης

1.3.1 Σωματική κακοποίηση

Η σωματική κακοποίηση περιλαμβάνει κάθε είδους τραυματισμούς ή κακώσεις, διαφορετικής σοβαρότητας και συχνά διαφορετικών ηλικιών, που δεν οφείλονται σε ατυχήματα. Η κάκωση μπορεί να είναι μία ή πολλές , παρατηρούνται δε συχνότερα στο κεφάλι και στα ακάλυπτα μέρη του σώματος του παιδιού. Οι επαγγελματίες υγείας οφείλουν, ακόμα και με την παραμικρή υποψία, να εξετάζουν με προσοχή όλο το σώμα του παιδιού (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998).

1.3.2 Σεξουαλική κακοποίηση

Σεξουαλική κακοποίηση θεωρείται η συμμετοχή ή η έκθεση του παιδιού σε πράξεις με σεξουαλικό περιεχόμενο (να επιδεικνύει τις απόκρυφες περιοχές του σώματός του, να δέχεται χάδια ή να γίνεται αντικείμενο καταγραφής σε κάμερα) υποκινούμενες από έναν ενήλικα οι οποίες έχουν ως κύριο σκοπό την διέγερση ή και ικανοποίηση του ενήλικα. Τα χαρακτηριστικά αυτού του φαινομένου είναι η ανηλικιότητα του παιδιού, η σχέση εξάρτησης ή εμπιστοσύνης μεταξύ δράστη και θύματος ή έλλειψη κατανόησης της πράξης λόγω της άγνοιας του παιδιού (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998).

1.3.3 Συναισθηματική και Ψυχολογική κακοποίηση

Συναισθηματική και Ψυχολογική κακοποίηση ενός παιδιού περιλαμβάνει το σύνολο των πράξεων ή συμπεριφορών του γονέα ή του ενήλικα σε σχέση φροντίδας με το παιδί όπως είναι ο εκφοβισμός, απομόνωση ή απόρριψη , οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν ή ακόμα και να αναστείλουν τη φυσιολογική του ανάπτυξη.

Μερικά παραδείγματα συναισθηματική κακοποίησης είναι:

- Οι φωνές οι κραυγές
- Οι χαρακτηρισμοί «είσαι ηλίθιος», «είσαι κακό παιδί», «είσαι άχρηστος\η»
- Η ανεπαρκής ιατρική φροντίδα(π.χ η έλλειψη ιατρικής φροντίδας του παιδιού)
- Η μη εγγραφή του παιδιού στο σχολείο και η αδιαφορία για την παρακολούθηση της φοίτησής του (Χαμόγελο του Παιδιού)
- Η δημιουργία ενός κλίματος ανασφάλειας για το παιδί
- Η απουσία έκφρασης στοργής προς το παιδί

(Kairy & Johnson, 2002)

1.3.4 Παραμέληση

Παραμέληση θεωρείται το φαινόμενο σύμφωνα με το οποίο ή διατροφή ή ιατρική φροντίδα, η στέγαση , η ένδυση, η σχολική φοίτηση ή παρακολούθηση που παρέχεται στο παιδί είναι ελλιπής ή ανεπαρκής σε τέτοιο βαθμό ώστε να προβλέπεται ή να τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο τόσο στην υγεία του όσο και στην ανάπτυξή του. Καταλαβαίνουμε ότι ένα παιδί είναι παραμελημένο εάν αφηθεί χωρίς φροντίδα για μεγάλο χρονικό διάστημα ή εάν εγκαταλειφθεί. (Αγάθωνος –Γεωργοπούλου, 1998).

1.4 Συνέπειες της παιδικής κακοποίησης

Τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης εμφανίζουν μια σειρά σωματικών, συμπεριφορών και ψυχολογικών συμπτωμάτων, που μπορεί να τα οδηγήσει σε αναπηρία ακόμη και σε θάνατο (Gross A B, Keller HR, 1992). Σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει, τα παιδιά με σωματική κακοποίηση και παραμέληση έχουν επιφέρει σοβαρές επιπτώσεις στην σωματική, νοητική και συναισθηματική ανάπτυξη τους καθώς και στην κοινωνική προσαρμογή. Οι επιπτώσεις της κακοποίησης και παραμέλησης συνδέονται με κατάθλιψη, χαμηλή αυτοεκτίμηση, δυσκολία ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων, επιθετικότητα και αποκλίνουσα συμπεριφορά. Επίσης, περιγράφονται σοβαρά μαθησιακά προβλήματα, διαλείπουσα σχολική φοίτηση και εγκατάλειψη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (Αγάθωνος – Γεωργοπούλου, 1998).

Μελέτες έχουν δείξει πως όποια μορφή κακοποίησης κατά την παιδική ηλικία συνδέεται με υιοθέτηση επικίνδυνων συμπεριφορών και στην μετέπειτα ζωή του παιδιού. Αυτές περιλαμβάνουν την βίαιη συμπεριφορά του ατόμου, την έναρξη καπνίσματος, την παχυσαρκία, επικίνδυνες σεξουαλικές συμπεριφορές, ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη, την χρήση αλκοόλ και άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα να οδηγήσουν το θύμα σε κύριες αιτίες θανάτου (Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Πρόληψης Της Σεξουαλικής Κακοποίησης, 2006).

Η ψυχολογική κακοποίηση κάνει τα παιδιά να αισθάνονται ανίκανα και ανάξια απέναντι στην κοινωνία και κατακλύζονται από φόβο, γιατί νιώθουν πως κανείς δεν τα αγαπάει. Νιώθουν πως η ύπαρξη τους έχει σαν μοναδικό στόχο την ικανοποίηση των αναγκών κάποιου άλλου (Αγάθωνος – Γεωργοπούλου, 1993).

Τα παιδιά που κακοποιήθηκαν σεξουαλικά πέρα από τα σωματικά και ψυχολογικά συμπτώματα που τους δημιουργήθηκαν έχουν και άλλες επιπτώσεις:

- **Τραυματισμός σεξουαλικότητας του παιδιού:** Στα παιδιά που δέχονται σεξουαλική παρενόχληση προσβάλλεται η σεξουαλικότητά του. Τα σεξουαλικά όργανα του παιδιού αποκτούν από αυτό άλλη σημασία και η κατάσταση του δημιουργεί πολύπλοκα συναισθήματα και απόψεις γι' αυτά.
- **Προδοσία από άτομα που εμπιστευόταν:** Το παιδί πέφτοντας ως θύμα χάνει την εμπιστοσύνη του στους ενήλικες, ιδιαίτερα αν ο δράστης είναι κάποιος που αγαπούν. Με αυτό τον τρόπο προσβάλλεται η αξιοπιστία του παιδιού προς τους ενήλικες. Ο ενήλικας παραβιάζει την εμπιστοσύνη που το παιδί του είχε με αποτέλεσμα να επηρεάζεται η εμπιστοσύνη που τα παιδιά έχουν γενικά στους ενήλικες και ενδέχεται να επηρεαστεί γενικότερα η εμπιστοσύνη που το θύμα θα έχει αργότερα στις σχέσεις του ως ενήλικας (Πρόληψη Παιδικής Κακοποίησης, 2008).
- **Αποδυνάμωση:** η δύναμη που ασκεί ο ενήλικας έχει σαν αποτέλεσμα να περιθωριοποιούνται οι ανάγκες του παιδιού και να υπερισχύουν του ενήλικα.
- **Στιγματισμός για το παιδί:** Το παιδί αισθάνεται ένοχο για αυτή την πράξη γιατί νιώθει ότι κάτι είναι λάθος. Δεν έχει την δύναμη να το σταματήσει παρ'όλο που δεν το θέλει και δεν μπορεί να αλλάξει την κατάσταση.

(Εκδοση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια, 2002)

Τέλος, οι συνέπειες που έχει η κακοποίηση στην παιδική ηλικία, είτε σωματική είτε σεξουαλική, δημιουργεί σοβαρά τραύματα στο παιδί και στην συνέχεια της ενήλικης ζωής του. Μεγαλώνοντας υπάρχουν πολλά ψυχικά τραύματα και τα παιδιά αυτά αδυνατούν να αναπτύξουν υγιείς διαπροσωπικές σχέσεις.

1.5 Το κόστος της παιδικής κακοποίησης

Πέρα από την υγεία και το κοινωνικό κόστος που συνδέεται με την παιδική κακοποίηση, υπάρχει και ένα τεράστιο οικονομικό κόστος. Το οικονομικό κόστος σχετίζεται με την κακοποίηση παιδιών όπου περιλαμβάνει: τις άμεσες ιατρικές δαπάνες, τα διαφυγόντα κέρδη και τα φορολογικά κόστη λόγω πρόωρου θανάτου, την ειδική αγωγή, τις υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης, πρόνοιας, προστασίας, αναδοχή, πρόληψη και την μακροπρόθεσμα ενήλικη εγκληματικότητα και φυλάκιση. Λίγες μελέτες έχουν προσπαθήσει να συμπεριλάβουν στις εκτιμήσεις τους μακροπρόθεσμες δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης. επομένως τα υπάρχοντα αποτελέσματα υποτιμούν τις αληθινές οικονομικές δαπάνες για την παιδική κακοποίηση.

Μια μελέτη στις Ηνωμένες Πολιτείες(Fromm S. Chicago 2001), υπολόγισε ότι η ετήσιες άμεσες και έμμεσες δαπάνες ως αποτελέσματα της κακοποίησης παιδιών ανέρχεται συνολικά στα 94 δισεκατομμύρια \$US – 1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας. Η φαρμακευτική περίθαλψη ανήλθε στο ποσό των 3 δισεκατομμυρίων δολαρίων, οι δαπάνες για την θεραπεία της ψυχικής υγείας ανήλθε στο ποσό των 425 εκατομμύρια δολαρίων και η πρόνοια των παιδιών ανερχόταν στα 14,4 δισεκατομμύρια δολάρια. Ισχυρό στοιχείο αποτελεί η σχέση της ενήλικης εγκληματικότητας με την παιδική κακοποίηση, η οποία υπολογίστηκε ότι ανέρχεται στο ετήσιο ποσό των 55,4 δισεκατομμυρίων δολαρίων. (Πρόληψη Παιδικής Κακοποίησης, 2008).

1.6 Τα χαρακτηριστικά των κακοποιημένων παιδιών

Τα κακοποιημένα παιδιά εμφανίζουν ένα σύνολο χαρακτηριστικών γνωρισμάτων τα οποία μπορείς να τα καταλάβεις ανάλογα με ποια μορφή κακοποίησης έχουν κακοποιηθεί. Όπως έχουμε πει οι μορφές κακοποίησης χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες (σωματική, συναισθηματική & ψυχολογική, σεξουαλική και παραμέληση) Ανάλογα με τη μορφή κακοποίησης του, υπάρχουν και τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά.

Αν το παιδί έχει κακοποιηθεί σωματικά, υπάρχουν μερικά χαρακτηριστικά ως προς το σώμα του παιδιού και την συμπεριφορά του.

Ως προς το σώμα του παιδιού:

- Τραυματισμοί (ειδικά στο κεφάλι και το πρόσωπο) σε βρέφη που δεν έχουν κατακτήσει ακόμα την κίνηση.
- Τραυματισμοί (μώλωπες, επιφανειακές πληγές) για τους οποίους δεν υπάρχει καμία εξήγηση ή η εξήγηση δεν ταιριάζει με τα τραύματα ή η ιστορία αλλάζει συνεχώς
- Τραυματισμοί που έχουν ορισμένο σχήμα ή μοιάζουν να έχουν προκληθεί από ένα αντικείμενο (π.χ. χέρι, ραβδί)
- Τραυματισμοί διαφορετικών ηλικιών
- Μώλωπες σε ασυνήθιστα μέρη, όπως τα αφτιά, ο κορμός, ο λαιμός ή οι γλουτοί.

Ως προς την συμπεριφορά του παιδιού:

- Φόβος ή δισταγμός των παιδιών να επιστρέψουν σπίτι
- Συχνή απόπειρα εγκατάλειψης της κατοικίας(φυγή), παραβατική συμπεριφορά, χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και όπλων.
- Ασυνήθιστα επιθετική συμπεριφορά, εκρήξεις θυμού ή ξεσπάσματα

- Αιφνίδιες μεταπτώσεις στη συμπεριφορά
- Υπερεργήγορη, ευερεθιστότητα, «παγωμένο βλέμμα»
- Φόβος στο άγγιγμα (σωματική επαφή) , επιφυλακτικότητα
- Προβλήματα ύπνου (εφιάλτες)
- Απότομες αλλαγές στην σχολική επίδοση ή στην παρουσία στο σχολείο
- Απόσυρση από την οικογένεια , τους φίλους και τις δραστηριότητες που ίσχυαν στο παρελθόν
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση (π.χ. περιγράφει τον εαυτό του ως κακό, αισθάνεται πως η τιμωρία του αξίζει, αποσύρεται)
- Αυτοκτονικός ιδεασμός ή αυτοκαταστροφική συμπεριφορά (π.χ. απόπειρα αυτοκτονίας)

Αν το παιδί έχει συναισθηματική και ψυχολογική κακοποίηση, υπάρχουν μερικά χαρακτηριστικά ως προς το σώμα και την συμπεριφορά του παιδιού:

Ως προς το σώμα του παιδιού:

- Ψυχοσωματικά προβλήματα (πονοκέφαλος, ναυτία, κοιλιακά άλγη, συχνή διάρροια)
- Αυτοτραυματισμοί
- Δαγκώματα, βίαιες κινήσεις κεφαλής

Ως προς την συμπεριφορά του παιδιού:

- Άγχος, κατάθλιψη,
- Απότομες αλλαγές στην σχολική επίδοση
- Σημάδια κοινωνικής απομόνωσης (όπως απόσυρση από φίλους)
- Παλινδρόμηση σε προγενέστερα αναπτυξιακά στάδια(νυχτερινή ενούρηση)
- Νέες φοβίες ή επιδείνωση παλαιότερων (ιδιαίτερα όταν αυτές δεν συνάδουν με την ηλικία του παιδιού)
- Βία που εκφράζει με λόγια ή πράξεις
- Έλλειψη ενδιαφέροντος

Αν το παιδί έχει πέσει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης , αυτά είναι μερικά σημάδια που το δείχνουν.

Ως προς το σώμα του παιδιού:

- Σεξουαλικά μεταδιδόμενο αφροδίσιο νόσημα ή μόλυνση συμπεριλαμβανομένων στοματικών λοιμώξεων
- Εγκυμοσύνη σε νεαρές έφηβες, ειδικά όταν δεν αποκαλύπτεται η ταυτότητα του πατέρα
- Ερεθισμός γεννητικών οργάνων ή του πρωκτού
- Κνησμός της γεννητικής χώρας ή του πρωκτού
- Εκκρίσεις των γεννητικών οργάνων (κολπικές ή από πέος)
- Σχισμένα λερωμένα ή ματωμένα εσώρουχα
- Δυσκολία ή πόνο στο περπάτημα ή και στο κάθισμα
- Επώδυνη εκκένωση ουροδόχου κύστης ή και επαναλαμβανόμενες ουρολοιμώξεις
- Ρήξη παρθενικού υμένα
- Τραύματα, μώλωπες ή αιμορραγία στα γεννητικά όργανα ή στον πρωκτό

Ως προς την συμπεριφορά του παιδιού:

- Προχωρημένη σεξουαλική γνώση σε σχέση με την ηλικία του παιδιού
- Χρήση βίας απειλής ή δωροδοκίας προς μικρότερα ή πιο αφελή παιδιά για συμμετοχή σε σεξουαλική δραστηριότητα
- Έκφραση φόβου ή αποφυγή απέναντι σε ένα συγκεκριμένο άτομο ή χώρο. Ιδιαίτερα σε περιστάσεις που περιλαμβάνουν τη σωματική έκθεση όπως γυμναστική , μπάνιο στην πισίνα
- Υπερβολικός αυνανισμός, πρόωρο σεξουαλικό παιχνίδι, υπερβολική περιέργεια για το σεξ
- Απρόσμενη πτώση της σχολικής επίδοσης
- Ελάχιστες φιλικές σχέσεις ή απομόνωση από συνομήλικους
- Χρήση αλκοόλ ή ναρκωτικών ουσιών, κλοπή εμπρησμός
- Υπερβολικός φόβος επαφής, απροθυμία συναίνεσης σε ιατρικές ή οδοντιατρικές πράξεις
- Κατοχή δώρων, νέων ρούχων ή χρημάτων άγνωστης προέλευσης
- Συμμετοχή σε σεξουαλικές δραστηριότητες με χρηματικές απολαβές
- Σεξουαλικά παρεμβατική συμπεριφορά σε ενήλικους
- Έκφραση σεξουαλικής δραστηριότητας μέσα στα παιχνίδια(κυρίως συμβολικό παιχνίδι με κούκλες)

Αν το παιδί έχει πέσει θύμα παραμέλησης, αυτά είναι μερικά σημάδια που σχετίζονται με την παραμέληση του παιδιού

Ως προς το σώμα του παιδιού:

- Τραυματισμοί ως αποτέλεσμα απουσίας επίβλεψης
- Τραυματισμοί στους οποίους η ιατρική φροντίδα έχει καθυστερήσει ή αποφευχθεί
- Ρουχισμός ακατάλληλος για τις καιρικές συνθήκες
- Ελλιπής ή ακατάλληλη σε θρεπτικά στοιχεία διατροφή
- Παραμέληση προσωπική υγιεινή

Στη συμπεριφορά του παιδιού:

- Κουρασμένο παιδί με δυσκολία συγκέντρωσης στο σχολείο λόγω έλλειψης ύπνου (ιδιαίτερα όταν συνυπάρχουν και επαναλαμβάνονται σε σταθερή βάση)
- Εμπλοκή σε παραβατικές συμπεριφορές, όπως η χρήση ναρκωτικών ουσιών ή αλκοόλ, κλοπές ή πυρκαγιές
- Στεναχωρημένο παιδί ή με επίπεδο συναίσθημα
- Πληροφορίες ότι το παιδί μένει μόνο του στο σπίτι χωρίς επίβλεψη

(Πρωτόκολλο Διερεύνησης Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών,(2007-2013))

Ένα τελευταίο χαρακτηριστικό γνώρισμα ενός κακοποιημένου παιδιού είναι η επίμονη προσπάθεια τους , να αποκρύψουν το πρόβλημα τους καλύπτοντας τα φανερά αποτελέσματα της κακοποίησης. Αυτό το πετυχαίνουν δημιουργώντας φανταστικές ιστορίες ή λένε ψέματα για να δικαιολογήσουν έναν μάλωπα ή ένα γδάρσιμο που στην πραγματικότητα έγινε από τους ίδιους τους γονείς. Αυτό το καταφέρνουν με το να φοράνε ρούχα ακατάλληλα για την εποχή όπως μακριά μανίκια ή ψηλά κολάρα για να μπορέσουν να καλύψουν την πληγή μέχρι να επουλωθεί το σημάδι. Αυτού του είδους συμπεριφορά και η τάση τους να απομονώνονται

κοινωνικά, πιθανών να αποσκοπεί στην προσπάθεια των παιδιών να προστατεύσουν τους γονείς τους ή να μην τους εξαγριώσουν περισσότερο. (Σύνδεσμος Πρόληψης και Αντιμετώπισης της Βίας μέσα στην Οικογένεια, 1997).

1.7 Ιστορική αναδρομή του φαινομένου της βίας

Βία για τους σκοπούς του νόμου αυτού, μπορούμε να πούμε ότι είναι οποιαδήποτε πράξη, παράλειψη ή συμπεριφορά με την οποία προκαλείται σωματική, σεξουαλική ή ψυχική βλάβη σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας από άλλο μέλος της οικογένειας και περιλαμβάνει και τη βία που ασκείται με σκοπό την επίτευξη σεξουαλικής επαφής χωρίς τη συγκατάθεση του θύματος, καθώς επίσης και τον περιορισμό της ελευθερίας του. (Αντωνοπούλου, 1999)

Η βία μέσα στην οικογένεια και γενικά μέσα στην κοινωνία δεν υπήρχε πάντα. Πρωτοεμφανίστηκε περίπου το 4000π.χ μαζί με το πατριαρχικό σύστημα σύμφωνα με τα λεγόμενα διάφορων αρχαιολόγων και κοινωνιολόγων αλλά και ερευνητών. Είναι ένα σύστημα ιεραρχικό και εξουσιαστικό, το οποίο στηρίζεται στην δύναμη του ισχυρού, στην υποτέλεια των αδύνατων και κυρίως στην ανισότητα μεταξύ των δύο φύλων (Σύνδεσμος Πρόληψης και Αντιμετώπισης της βίας μέσα στην οικογένεια 1997 & Αντωνοπούλου 1999). Σύμφωνα με τον Rousseau (1712-1778) μέσα στην οικογένεια η κυρίαρχη αυθεντία θα πρέπει να είναι ο πατέρας «Χωρίς την διοίκηση της οικογένειας από τον άνδρα η κοινωνία κινδυνεύει να εκφυλιστεί». (Αντωνοπούλου, 1999)

Στην Ευρώπη τον 13^ο αιώνα ο νόμος προέβλεπε ότι κάθε άνδρας μπορούσε να χτυπά την σύζυγο του. Μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις όταν έφτανε σε σημείο δολοφονίας ο νόμος τον απάλλασσε με ένα χρηματικό ποσό (Αντωνοπούλου, 1999).

Μέχρι και τον 19^ο αιώνα ο Βρετανικός νόμος έδινε το δικαίωμα στους άνδρες να χτυπούν τις γυναίκες τους στα πλαίσια του «νόμιμου σωφρονισμού» αρκεί να μην έφτανες σε υπερβολές. (Τριανταφυλλίδου, 1986).

Κατά τον 16^ο και 17^ο αιώνα στη Γερμανία και τον 19^ο αιώνα στην Κίνα τα παιδιά θυσιάζονταν για την θεμελίωση σημαντικών κτιρίων ενώ σε πολλές αρχαίες κοινωνίες σκοτώνονταν ή εγκαταλείπονταν από τους γονείς του είτε για κοινωνικούς, θρησκευτικούς ή οικονομικούς λόγους. Ενώ σε διάφορες ιστορικές και γεωγραφικές περιοχές υπήρχαν διάφορες μορφές κακοποίησης παιδιών όπως βρεφοκτονίες ή εγκατάλειψη παιδιών, ακρωτηριασμοί και ευνουχισμοί, σκλαβιά και πούλημα παιδιών, αποτελούσαν λύσεις αναγνωρισμένες από την κοινωνία (Αγάθωνας- Γεωργοπούλου, 1991).

Η παιδοκτονία και η κακομεταχείριση των παιδιών είναι φαινόμενα γνωστά από την ελληνική μυθολογία και την αρχαιότητα ενώ στη συνέχεια διάφορες μορφές αναφέρονται στην Ευρωπαϊκή ιστορία. Το 1962 η σωματική κακοποίηση περιγράφηκε ως σύνδρομο στο χώρο της ιατρικής. Πρώτος ο Αμερικανός παιδίατρος Henry Kempe (1962) στο Denver της πολιτείας Colorado, περιέγραψε ένα σύνδρομο που συνδυάζει χαρακτηριστικές κακώσεις, συνήθως σε διάφορα στάδια επούλωσης, ειδική συμπεριφορά των γονέων ή αυτών που είχαν την αποκλειστική φροντίδα των παιδιών και ειδικές κοινωνικές συνθήκες. Στα 36 χρόνια από την πρώτη καταγραφή του 'συνδρόμου του χτυπημένου παιδιού' ως σήμερα που το σύνολο σχεδόν κρατών του κόσμου έχει κινητοποιηθεί υπέρ των δικαιωμάτων όλων των παιδιών, εκτενής βιβλιογραφία έχει περιγράψει τις διάφορες μορφές του φαινομένου της κακοποίησης και παραμέλησης των παιδιών και έχει προσπαθήσει να το ερμηνεύσει με βάση τις διάφορες αιτιολογικές θεωρίες και έχει προσεγγίσει την εκτίμηση της συχνότητας στο γενικό και σε ειδικούς πληθυσμούς. Μέσα από την πολύτιμη εμπειρία και από τις διάφορες κλινικές

διαγνωστικές, θεραπευτικές και προληπτικές προσεγγίσεις, σήμερα μπορούμε να πούμε ότι η κακοποίηση του παιδιού είναι μια κατάσταση συχνή, υποτροπιάζουσα με μεγάλη θνητότητα και με υψηλό ποσοστό αναπηρίας. Στις αρχές τις δεκαετίας του 1970, κοινωνιολόγοι ερευνητές των Η.Π.Α(Gelles, Gil, Straus , Steinmetz) η ευθύνη για το φαινόμενο της κακοποίησης και παραμέλησης των παιδιών αποδόθηκε σε κοινωνικούς παράγοντες όπως φτώχεια, ανεργία, κοινωνική απομόνωση καθώς και δυσμενής συνθήκες κατοικίας.(Αγάθωνας –Γεωργοπούλου, 1998).

Η βία στην ελληνική οικογένεια και ιδιαίτερα ενάντια στο παιδί εκφράζεται κυρίως από τον ένα ή/και από τους δύο γονείς που χρησιμοποιούν κάποια/ες μορφές κακοποίησης. Στην Ελλάδα, η πρώτη δημόσια αναφορά για το πρόβλημα της παιδικής κακοποίησης έγινε από τον παιδίατρο Σπύρο Δοξιάδη το 1976.(Doxiadis, 1989).

Τέλος, την τελευταία δεκαετία άρχισαν να γίνονται προσπάθειες για την εξάλειψη της βίας έτσι όπως εκδηλώνεται μέσα στην οικογένεια και να στρέφεται προς όλα τα μέλη της και όχι μεμονωμένα στα άτομα που υφίστανται την κακοποίηση. Και αυτό γιατί είναι ένα πρόβλημα που αφορά όλοι την οικογένεια στο σύνολό της. (Τζιόγκουρος, 1989).

1.8 Σύνδρομο του αμέτοχου θεατή

Ως «σύνδρομο του αμέτοχου θεατή» ορίζεται η έκθεση του παιδιού για μεγάλο χρονικό διάστημα σε διάφορες μορφές οικογενειακής βίας χωρίς το ίδιο να υφίσταται σωματικές κακώσεις. Η βία μεταξύ των συζύγων είναι χαρακτηριστική μορφή, ενώ άλλες μορφές είναι η κακοποίηση – σωματική ή και σεξουαλική – άλλου αδερφού μέσα στην οικογένεια ή η βία εναντίον του παππού ή της γιαγιάς. Η λεκτική βία(βρισιές, απειλές) είναι οι πιο χαρακτηριστικές μορφές του συνδρόμου του αμέτοχου θεατή. Κατά την περίοδο έντασης το άτομο που ασκεί βία μπορεί να βρίζει και να προσβάλει το θύμα επιχειρώντας να προκαλέσει την αντίδραση του θύματος. Αν το θύμα αντιδράσει, ο θύτης βρίσκει την αφορμή για να ασκήσει βία.

Όμως πολλές φορές το θύμα επειδή φοβάται την αντίδραση του θύτη συμπεριφέρεται σαν να φταίει. Τελικά, πάντα ο θύτης θα βρει μια δικαιολογία για να ασκήσει βία στο θύμα. Κατά την διάρκεια αυτής της φάσης ο θύτης είναι συνήθως εκτός ελέγχου και αρκετές φορές το θύμα τραυματίζεται σοβαρά. Κάποιες φορές το θύμα παραμένει παθητικό προσπαθώντας να

προστατεύσει τον εαυτό του. Άλλες φορές το θύμα απλά αμύνεται. Σε κάποιες περιπτώσεις το θύμα μπορεί να χτυπήσει το θύτη ή να τρέξει και να ζητήσει βοήθεια.

Μετά την κακοποίηση που υπέστη το θύμα είναι πολύ ευάλωτο. Ο θύτης προσπαθεί να δικαιολογήσει τη βίαιη συμπεριφορά του, περιβάλλει το θύμα πολλή αγάπη και απολογείται. Ο θύτης υπόσχεται ότι δεν πρόκειται να το ξανακάνει.

Κατά την περίοδο της συμφιλίωσης δημιουργείται ένας πολύ δυνατός συναισθηματικός δεσμός μεταξύ του θύματος και του θύτη, ο οποίος απομονώνει και τους δυο από την πραγματικότητα. Όμως με το πέρασμα του χρόνου, η διάρκεια των τριών περιόδων αλλάζει. Η περίοδος έντασης διαρκεί όλο και λιγότερο, η περίοδος κακοποίησης γίνεται όλο και πιο συχνή και έντονη και η περίοδος συμφιλίωσης μικραίνει και γίνεται πιο έντονη. Η βία αποδυναμώνει το θύμα και αλλάζει το χαρακτήρα και την προσωπικότητα του.

Όταν το θύμα δέχεται όλοι αυτή την επιθετικότητα από το θύτη θα μπορούσε με την πρώτη κιάλας ευκαιρία να φύγει, αλλά βλέπουμε ότι μένει.

Μερικοί λόγοι γιατί το θύμα μένει:

- Δεν αναγνωρίζει τον εαυτό του ως θύμα.
- Δεν γνωρίζει τα δικαιώματά του.
- Φοβάται την εκδίκηση σε βάρος του ή σε βάρος των παιδιών.
- Θρησκευτικές και κοινωνικές αντιλήψεις.
- Δεν έχει δουλειά, την οποία δύσκολα μπορεί να ψάξει αν το άτομο που ασκεί βία το απαγορεύει ή έχει απαγορεύσει και τις κοινωνικές σχέσεις, ακόμα και με την οικογένειά τους.
- Οικονομική εξάρτηση.
- Φόβος ότι δεν θα βρει στήριξη από το οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον.
- Φόβος για τις επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν στην επαγγελματική θέση του συζύγου, περίπτωση καταγγελίας της κακοποίησης.
- Φόβος/Απειλές.
- Σκέφτεται τα παιδιά και ότι θα «διαλυθεί» η οικογένεια
- Είναι απελπισμένο
- Πιστεύει ότι είναι αδύναμο
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση.
- Φόβος για αλλαγή
- Απομόνωση
- Κατηγορεί τον εαυτό του.

(Σύνδεσμος για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην οικογένεια, 1997)

1.9 Παιδική Εργασία

Εικόνα 2: Παιδική εργασία

(UNISEF/PHIA2004-0011/Alquinto)

Τα σκήπτρα στην παιδική εργασία κρατά η Ασία και οι χώρες του Ειρηνικού (122,3 εκατομμύρια παιδιά) και η Αφρική (50 εκατομμύρια) ενώ το φαινόμενο έχει υποχωρήσει -αν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτόν τον όρο για τέτοια θέματα- στα 5,7 εκατομμύρια παιδιά...

Στις χώρες αυτές, η παιδική εργασία είναι μέρος της καθημερινότητας. Εκατομμύρια ανήλικα παιδιά εξαναγκάζονται να εργάζονται σε διάφορες, κατά κανόνα ανθυγιεινές εργασίες. Εκατοντάδες χιλιάδες μικρά παιδιά πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, από εύπορους πολίτες των λεγόμενων "αναπτυγμένων χωρών", τόσο στις χώρες του τρίτου κόσμου όπου κατοικούν, όσο και σε άλλες χώρες, όπου προωθούνται παράνομα γι' αυτό το σκοπό. Μόνο στην Ευρώπη εργάζονται παράνομα από 200 έως 500 χιλιάδες ανήλικες ιερόδουλες. (Καραγιαννοπούλου-Κόγιου, 2016)

Το θλιβερό αυτό κατάλογο συμπληρώνουν τα χιλιάδες παιδιά-θύματα που προωθούνται στις "αναπτυγμένες χώρες" αυτού του κόσμου είτε για να χρησιμοποιηθούν σαν πειραματόζωα είτε για εμπορία οργάνων. Η παιδική εργασία στη γεωργία συμβαδίζει πολύ συχνά με μορφές δουλοπαροικίας. Οι πάμπτωχες οικογένειες των χωρικών, που είναι ακτήμονες ή έχουν ελάχιστη δική τους γη και δυσκολεύονται να επιβιώσουν, συχνά παγιδεύονται από το γαιοκτήμονα της περιοχής ή κάποιον τρίτο από τον οποίο δανείζονται κάποιο ποσό. Για να ξεπληρώσουν το χρέος τους υποχρεώνονται συνήθως να καταδικάσουν το παιδί τους να δουλεύει για λογαριασμό του πιστωτή/ εργοδότη. Η προσωπική παιδική δουλειά λόγω χρέους ανθεί σε διάφορα μέρη του πλανήτη: όχι μόνο στη νότια και νοτιοανατολική Ασία αλλά και στη Λατινική Αμερική και στην Αφρική. Τα παιδιά εργάζονται συνήθως σε εξαιρετικά σκληρές συνθήκες για μεγάλες περιόδους του χρόνου και πληρώνονται ελάχιστα έως καθόλου. Είναι κλειδωμένοι στα δωμάτια για αρκετές ώρες και μερικές φορές αλυσοδεμένοι. Μερικά από τα παιδιά πωλούνται αργότερα ως σκλάβοι. Οι εργοδότες μπορούν να χτυπήσουν τα παιδιά, να τα σημαδέψουν με πυρακτωμένα σίδερα, να τα κρεμάσουν ανάποδα από τα δέντρα ή ακόμη και να τα αφήσουν χωρίς φαγητό. Τα παιδιά καταλήγουν να είναι στο έλεος του εργοδότη. (Καραγιαννοπούλου-Κόγιου, 2016)

Ορισμένοι γονείς εμπιστεύονται τα παιδιά τους σε μεσίτες και τα ανταλλάσσουν με χρήματα. Αναπτύσσεται έτσι ένα δουλεμπόριο παιδιών με σκοπό την καταναγκαστική εργασία ή τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Εκτιμάται ότι η εμπορία παιδιών είναι μια «επιχείρηση» με ετήσιο τζίρο ένα δισεκατομμύριο δολάρια και ότι τα θύματα φτάνουν το 1,2 εκατομμύρια παιδιά το χρόνο. Πρόκειται για ένα πραγματικά οικουμενικό πρόβλημα που συνδέει όλες τις χώρες και περιοχές του κόσμου, δημιουργώντας ένα σύνθετο πλέγμα παράνομων μετακινήσεων ανθρώπινων υπάρξεων. Και βέβαια μία από τις φοβερότερες μορφές «παιδικής εργασίας» είναι η καταναγκαστική επιστράτευση παιδιών, που εξαναγκάζονται να συμμετάσχουν σε πολεμικές συρράξεις. Ένας από τους τομείς που ανησυχούν περισσότερο τους διεθνείς οργανισμούς που ασχολούνται με τα δικαιώματα των παιδιών είναι η εργασία στα ορυχεία. Σύμφωνα με υπολογισμούς στα ορυχεία εργάζονται περίπου ένα εκατομμύριο παιδιά και έφηβοι. Τα περισσότερα από αυτά τα παιδιά εργάζονται σε μικρές βιομηχανίες που δεν έχουν άδεια και τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας. (Καραγιαννοπούλου-Κόγιου, 2016)

Ενδεικτικά, το σκηνικό στη Λατινική Αμερική είναι εφιαλτικό. Στη Βραζιλία 7 εκατομμύρια παιδιά αναγκάζονται ή υποχρεώνονται να εργάζονται. Στη Βραζιλία, στην Κολομβία και το Εκουαδόρ ένα ποσοστό 20% των παιδιών ηλικίας 10 με 14 χρόνων, εργάζεται σε σπίτια. Περισσότερα από 2 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας 5 με 15 χρόνων εργάζονται σε αγροτικές δουλειές στη Γουατεμάλα, στην Ονδούρα, στην Νικαράγουα και στον Παναμά. (Καραγιαννοπούλου-Κόγιου, 2016)

Διεθνής ημέρα κατά της Παιδικής Εργασίας έχει οριστεί στις 12 Ιουνίου. Παιδιά σε όλο τον κόσμο συνήθως εμπλέκονται σε αμειβόμενες και μη αμειβόμενες μορφές εργασίας. Σύμφωνα με στοιχεία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) το 2012, 168 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας 5-17 ετών, αναγκάστηκαν να εργασθούν με τρόπους που παρεμπόδισαν την εκπαίδευσή τους, στέρησαν τη χαρά της παιδικής ηλικίας και παραβίασαν βάνουσα το δικαίωμά τους στην ομαλή σωματική και πνευματική τους ανάπτυξη. (UNISEF, 2015)

Πολλά από τα παιδιά που εμπλέκονται στην παιδική εργασία εκτίθενται σε επικίνδυνες συνθήκες, βία και κακομεταχείριση. Επικίνδυνη εργασία είναι μία μορφή παιδικής εργασίας η οποία, εξαιτίας της φύσης της ή των συνθηκών υπό τις οποίες πραγματοποιείται, είναι πιθανόν να βλάψει την υγεία, την ασφάλεια ή τις ηθικές αξίες των παιδιών. (UNISEF, 2015)

- Ο αριθμός των παιδιών που απασχολούνται σε επικίνδυνες εργασίες υπολογίζεται σε περισσότερο από το μισό όλων των εργαζομένων παιδιών ηλικίας 5-17 ετών το 2012 (85 εκατομμύρια).
- Η συχνότητα των επικίνδυνων εργασιών αυξάνεται ανάλογα με την ηλικία: τα παιδιά ηλικίας 15-17 ετών αντιπροσωπεύουν το 55% (47,5 εκατ.) του συνόλου των παιδιών που απασχολούνται σε επικίνδυνες εργασίες, ενώ τα παιδιά ηλικίας 12-14 ετών αντιπροσωπεύουν το 23% (19,3 εκατ.) και τα παιδιά ηλικίας 5-11 ετών αντιπροσωπεύουν το 22% του, (18,5 εκατ.). (UNISEF, 2015)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

2.1 Επιπτώσεις της κακοποίησης στα παιδιά

Τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα κακοποίησης είτε σωματικής, σεξουαλικής, συναισθηματικής ή ψυχολογικής κακοποίησης και παραμέλησης είναι παιδιά που τους επηρεάζουν στην ανάπτυξη του εγκεφάλου των παιδιών κατά τα πρώτα χρόνια αλλά και στην μετέπειτα εφηβική ζωή τους. Είναι παιδιά που αποκτούν χωρίς να το θέλουν προβλήματα τόσο σωματικά όσο και ψυχικά. Καθώς αποκτούν διάφορες διαταραχές στην προσωπικότητά τους όπως η κατάθλιψη, άγχος, κακή υγεία, διατροφικές διαταραχές, προβλήματα συμπεριφοράς, αυτοκτονικές σκέψεις, αυτοτραυματισμοί, καταχρήσεις αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών. Όταν το παιδί κακοποιηθεί με όποια μορφή κακοποίησης είναι ένα παιδί που στιγματίζεται τόσο στην κοινωνία όσο και στον ίδιο του τον εαυτό. Είναι ένα παιδί το οποίο δεν μεγαλώνει όπως όλα τα άλλα παιδιά και όλο αυτό έχει ως αποτέλεσμα το παιδί να είναι προσωπικά διαταραγμένο. Οι επιπτώσεις που έχει στο παιδί είναι πολλές και αυτό γιατί είναι ανάλογα με την κακοποίηση που δέχτηκε. (Χατζηφωτίου, 2005)

Όταν το παιδί πέσει θύμα σωματικής κακοποίησης και παραμέλησης, επηρεάζει σοβαρά την άρτια και θετική ανάπτυξη του παιδιού, εξαιτίας λανθασμένων γονικών πράξεων που ερεθίζουν το παιδί με κύριο στόχο να αποκτά αρνητική εικόνα του εαυτού του ή να εμφανίζει διαταραγμένη συμπεριφορά. Η όποια μορφή βίας επιτίθεται στην ψυχή του παιδιού, επηρεάζει την αίσθηση για τον εαυτό του και τον κόσμο που το περιβάλλει. Με αυτό τον τρόπο το παιδί αισθάνεται ασήμαντο και ανάξιο αγάπης. Όταν το παιδί σε καθημερινή βάση βρίζεται, εξευτελιζεται χωρίς λόγο από τους γονείς του, όταν οι γονείς μιλούν άσχημα, το απειλούν, το καταπιέζουν, του επιρρίπτουν ευθύνες που δεν έχει το παιδί αισθάνεται ως αποδιοπομπαίος τράγος και βιώνει το αίσθημα της απόρριψης. (Χατζηφωτίου, 2005)

2.1.1 Επιπτώσεις της σωματικής κακοποίησης και παραμέλησης στο παιδί

Όλες οι μορφές κακοποιήσεων είναι σοβαρές είτε σωματική είτε η παραμέληση που νιώθει το παιδί. Οι συνέπειες μπορεί να είναι ο φόβος, η εγκατάλειψη, η απομόνωση, μειωμένη αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση. Οι επιπτώσεις της παιδικής κακοποίησης στην υγεία και την κοινωνία κυμαίνονται από τον τραυματισμό έως σε σημαντικές βλάβες στην σωματική και ψυχική υγεία και ανάπτυξη των θυμάτων έως και τον θάνατο.

Οι επιπτώσεις της σωματικής κακοποίησης αναφέρονται παρακάτω:

- Χαμηλό διανοητικό επίπεδο
- Σοβαρές διαταραχές συμπεριφοράς
- Εναντιωματική συμπεριφορά
- Επιθετικότητα σε παιχνίδια με συνομηλίκους-μεγαλύτερους
- Απόσυρση, θλίψη, μειωμένη ικανότητα για ευχαρίστηση
- Προβλήματα διατροφής
- Χαμηλή ανοχή που πυροδοτεί την επιθετικότητα
- Διάφορες φοβίες και δυσκολία στο να τα αγγίζουν, ίσως και μανιακές εκδηλώσεις
- Αίσθημα κατωτερότητας, μειονεξία
- Θάνατος ή και μόνιμη αναπηρία

(Γιωτάκος & Τσιλιάκου & Τσιτσικά, 2011, Χατζηφωτίου, 2008)

Η παραμέληση μπορεί να είναι περιστασιακή ή χρόνια, και η σοβαρότητα της διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση. Η γνώση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περίπτωσης παραμέλησης είναι απαραίτητη για την διάγνωση, την πρόγνωση και την παρέμβαση. Η έννοια της παραμέλησης περιγράφεται ως η αποτυχία του ενήλικα κηδεμόνα να ικανοποιήσει βασικές ανάγκες, σημαντικές για την υγιή σωματική, νοητική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού. (Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2010)

Σύμφωνα με μια έρευνα που διεξήχθη στο Ηνωμένο Βασίλειο σε δείγμα 2,869 άτομα, ηλικίας από 18 έως 24 ετών, έδειξε ότι μεταξύ εκείνων που είχαν βιώσει παραμέληση ως παιδιά, το 6% δήλωσε ότι βίωσε βαριά σωματική παραμέληση με πλήρη έλλειψη ικανοποίησης των βασικών αναγκών(π.χ συχνά πεινούσαν, έπρεπε να πάνε στο σχολείο με βρώμικα ρούχα, έπρεπε να φροντίζουν μόνοι τους τον εαυτό τους γιατί οι γονείς έφευγαν ή είχαν προβλήματα με χρήση ουσιών και αλκοόλ, είχαν εγκαταλειφθεί από τους κηδεμόνες τους, ζούσαν σε επικίνδυνο περιβάλλον). Ενώ μόνο το 9% αναφέρονται στα ίδια προβλήματα, αλλά σε μικρότερη συχνότητα. Μόνο το 2% δήλωσε ότι είχε βιώσει ελαφριάς μορφής σωματικής παραμέλησης(π.χ ακατάστατο και βρώμικο σπίτι, δεν είχαν καθαρά ρούχα, δεν είχαν οδοντιατρική φροντίδα). (Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2010)

Οι επιπτώσεις ενός παραμελημένου παιδιού είναι:

- Καθυστέρηση στην ανάπτυξη διαφόρων τομών όπως η σωματική, κοινωνική και ψυχολογική και νοητική ανάπτυξη του παιδιού.
- Αυξημένη επιθετικότητα χωρίς φίλους που η συμπεριφορά του στοχεύει συχνά στο να τραβήξει την προσοχή των άλλων(πιθανές αναφορές από υπεύθυνους του νηπιαγωγείου για ανεπαρκή φροντίδα)
- Σωματικά συμπτώματα (π.χ πονοκέφαλοι, πονόδοντοι),
- Άσχημη φυσική κατάσταση(βρώμικο, λεπτά μαλλιά κτλ.)
- Είναι παθητικό, Αδρανές
- Ιατρικές συμβουλές που δεν ακολουθούνται (π.χ άσθμα)
- Περιορισμένη κοινωνική στήριξη από οικογένεια και φίλους
- Φτώχεια και κατά συνέπεια, ακατάλληλη στέγη, ρουχισμός, διατροφή

Παρόλα αυτά η παραμέληση είναι η πιο συχνή μορφή κακομεταχείρισης των παιδιών, που μπορεί να κοστίζει ακόμα και τη ζωή τους. Όμως δεν έχει λάβει την προσοχή που απαιτεί η σοβαρότητα του φαινομένου αυτού. Οι περισσότερες επιστημονικές μελέτες εστιάζονται πιο πολύ στην σωματική και σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού. Όμως δημιουργεί πολλά ψυχικά τραύματα το σημαντικότερο είναι η μη ομαλή συναισθηματική, νοητική και κοινωνική ανάπτυξη του ατόμου.

(Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2010)

2.1.2 Επιπτώσεις της σεξουαλικής κακοποίησης στο παιδί

Η σεξουαλική κακοποίηση σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, αφορά τη συμμετοχή του παιδιού σε σεξουαλική δραστηριότητα για την οποία υπάρχει έλλειψη της συνειδητής κατανόησης της έννοιας και του περιεχομένου της πράξης από την πλευρά του παιδιού και έλλειψη της συναίνεσης του. Συχνά χρησιμοποιούνται και οι όροι σεξουαλική παραβίαση ή αιμομιξία. Ο τελευταίος όρος δίνει και μια ακόμα διάσταση στο φαινόμενο φέρνοντας το άτομο που κακοποιεί σεξουαλικά τα παιδιά μέσα στο στενό αλλά και ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον να είναι ένα άτομο το οποίο έχει χρόνο και χώρο με το παιδί, και

είναι ένα άτομο που η σχέση του με το παιδί (σχέση αγάπης ή φόβου) εξασφαλίζει τη μυστικότητα του γεγονότος. (Αθανασοπούλου, 2013)

Όταν το παιδί κακοποιηθεί σεξουαλικά δημιουργείται ένα ευρύ φάσμα ψυχολογικών επιπτώσεων που μπορούν να συνεχίζονται και στην ενήλικη ζωή του. Κυρίως στην προσχολική ηλικία μπορεί να συναντήσουμε:

- Άγχος, διαταραχές του ύπνου και εφιάλτες
- Αταίριαστη με την ηλικία σεξουαλική συμπεριφορά στη σχολική ηλικία
- Φόβο, επιθετικότητα
- Μαθησιακές δυσκολίες, υπερκινητικότητα, παλινδρόμημένη συμπεριφορά

Στην εφηβική του ηλικία συναντάμε:

- Κατάθλιψη, απόσυρση, αυτοτραυματισμούς
- Αυτοκτονική συμπεριφορά,
- Διαταραχές όπως(διασχιστική αμνησία, φυγή ή διαταραχή πολλαπλής προσωπικότητας, διαταραχές της διατροφής, παραβατικές πράξεις, φυγή από το σπίτι, χρήσης ουσιών)

Οι επιπτώσεις προέρχονται κυρίως από το περιβάλλον που περικλείει το παιδί και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα το άτομο να εσωτερικεύει μια αρνητική εικόνα του εαυτού του, και να νιώθει ενοχή. Να του δημιουργηθεί μια λανθασμένη αντίληψη για την σεξουαλικότητα, άρση της εμπιστοσύνης στα πρόσωπα φροντίδας, δυσπιστία του παιδιού ότι θα φροντιστεί και θα προστατευτεί(πχ εάν ο δράστης είναι πρόσωπο της οικογένειας υπάρχει συνεχώς φόβος για την συνεχιζόμενη πράξη και θυμός προς τα άλλα πρόσωπα που δεν δείχνουν να αντιλαμβάνονται για να τη σταματήσουν). (Αθανασοπούλου, 2013)

Επομένως οποιαδήποτε μορφή κακοποίηση στην παιδική ηλικία κρύβει πολλούς κινδύνους στην μετέπειτα ενήλικης ζωής του θύματος καθώς και κινδύνους στην υγεία. (Αθανασοπούλου, 2013)

2.1.3 Επιπτώσεις της κακοποίησης των παιδιών στην οικογένεια

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρούμε μια αυξανόμενη αναγνώριση από τους επαγγελματίες της ψυχικής υγείας των παιδιών, ότι η κακοποίηση αλλά και η παραμέληση είναι ένα θέμα μείζονος σημασίας για την υγεία. Το φαινόμενο της κακοποίησης του παιδιού είναι πολύ γνωστό εδώ και πολλούς αιώνες και εκδηλώνεται με διάφορους τρόπους. Σύμφωνα με την ιστορία αξίζει να αναφερθεί ότι στην δεκαετία του 1860, ο Γάλλος παθολόγος-ιατροδικαστής Tardieu περιέγραψε το σύνδρομο του κακοποιημένου παιδιού, αφού είχε κάνει νεκροψίες σε παιδιά που είχαν ξυλοκοπηθεί μέχρι θανάτου. Από την άλλη στις ΗΠΑ, μια υπόθεση βαριά κακοποιημένου παιδιού τις οκτάχρονης Mary Ellen, έγινε αφορμή για να ιδρυθεί το 1874 η « Ένωση για την Αποτροπή της Σκληρότητας προς τα Παιδιά» , ενώ το 1875 η Νέα Υόρκη ήταν η πρώτη πολιτεία που υιοθέτησε νόμο για την προστασία των παιδιών. (Κώτση, 2010)

Το φαινόμενο της κακοποίησης είναι πολύ πιθανόν να συμβεί σε οικογένειες με πολλαπλά ψυχοκοινωνικά προβλήματα, από γονείς νεαρής ηλικίας, με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, χωρίς σταθερή εργασία και με κακές σχέσεις με τις δικές τους οικογένειες. Το φαινόμενο αφορά κυρίως γονείς που εμφανίζουν ψυχικές διαταραχές και χρήση ουσιών κυρίως αλκοόλ. Ένα επιπλέον χαρακτηριστικό στις οικογένειες αυτές είναι η κοινωνική απομόνωσή τους. Σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει προκύπτει ότι από σωματική κακοποίηση κινδυνεύουν περισσότερο τα παιδιά βρεφικής και νηπιακής ηλικίας, τα παιδιά που γεννήθηκαν πρόωρα, τα

πρωτότοκα, τα αγόρια , τα βρέφη καθώς και εκείνα που γεννήθηκαν με νοητικές και σωματικές αναπηρίες. Κυρίως αυτά τα παιδιά είναι πιο εύκολα να πέσουν θύματα της σεξουαλικής κακοποίησης από τον γονέα. Ο κίνδυνος για σεξουαλική κακοποίηση δεν συνδέεται τόσο με ανάλογα χαρακτηριστικά των παιδιών, όσο με των οικογενειών τους (αλκοολισμός, κοινωνική απομόνωση, μονογονεϊκες οικογένειες, χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο). (Κώτση, 2010)

Η σεξουαλική κακοποίηση αφορά κυρίως τα κορίτσια πριν την είσοδό τους στην εφηβεία. Σύμφωνα με την ψυχιατρική και την ψυχοπαθολογία, τα χαρακτηριστικά των γονέων που κακοποιούν τα παιδιά τους έχουν μελετηθεί εκτενώς. Οι περισσότεροι γονείς έχουν ένα ευρύ φάσμα ψυχοπαθολογίας, με πιο συνηθισμένη την κλινική διαταραχή της προσωπικότητας. Κάποια χαρακτηριστικά είναι ανωριμότητα, η παρορμητικότητα, οι μεγάλες ανάγκες εξάρτησης και οι έντονα διαταραγμένες διαπροσωπικές σχέσεις. Τις περισσότερες φορές βλέπουμε ότι οι ίδιοι οι γονείς που κακοποιούν , έχουν κακοποιηθεί από τους δικούς τους γονείς, πράγμα που επαναλαμβάνουν στη σχέση με τα παιδιά τους μέσα από τον μηχανισμό της «ταύτισης με τον επιτιθέμενο». Σε άλλες περιπτώσεις έχει παρατηρηθεί ανεπάρκεια και χαμηλή αυτοεκτίμηση όσον αφορά τον γονεϊκό ρόλο , υπό την έννοια ότι οι γονείς δεν μπορούν να αντιληφθούν ότι τα παιδιά τους είναι ανώριμα εξαιτίας της ηλικίας τους. Εκφράζουν παράλογες απαιτήσεις όπως τα παιδιά να τους συμπεριφέρονται με «σεβασμό» προς το πρόσωπό τους ακόμα και σε εκείνα ηλικίας μερικών μηνών. (Κώτση, 2010)

Μια άλλη περίπτωση που έχει παρατηρηθεί είναι η αντιστροφή ρόλου γονέων-παιδιών και αφορά γονείς με έντονα ναρκισσιστικές τάσεις και μεγάλη ανωριμότητα, οι οποίοι περιμένουν από τα παιδιά τους να δείξουν αγάπη και κατανόηση και στην ουσία να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. Αν και δεν υπάρχει ένα «σύνδρομο» ειδικών ή παθολογικών ψυχιατρικών συμπτωμάτων που να χαρακτηρίζει αποκλειστικά το κακοποιημένο παιδί, οι επιπτώσεις της κακοποίησης μπορούν να οργανωθούν σε κλινικά σχήματα, που βοηθούν τους ειδικούς να κατανοήσουν τα δυναμικά της κακοποίησης. (Κώτση, 2010)

Η κακοποίηση έχει σημαντικές συνέπειες για την ψυχοσυναισθηματική , κοινωνική, συμπεριφορική και γνωστική ανάπτυξη του παιδιού καθώς και τη συνολική ψυχική του υγεία. Σύμφωνα με έρευνες έχει διαπιστωθεί ότι οι επιπτώσεις της κακοποίησης στην ψυχική υγεία και την ανάπτυξη των παιδιών συνεχίζονται και στην ενήλική ζωή. Μελέτες έχουν δείξει ότι η κακοποίηση ξεκινώντας από την βρεφική ηλικία ευθύνεται για ανασφαλή δεσμό προσκόλλησης του παιδιού προς τα πρόσωπα φροντίδας. Τόσο στην σχολική ηλικία όσο και αργότερα, τα κακοποιημένα παιδιά απορρίπτονται περισσότερο από τους δασκάλους και τους συνομηλίκους τους, εκφράζουν λιγότερη οικειότητα και εμπιστοσύνη, περισσότερο αρνητικό συναίσθημα, χαμηλή αυτοεκτίμηση και τάσεις για συγκρούσεις και επιθετικότητα. Επίσης έχουν διαπιστωθεί και περιγραφεί καθυστερήσεις στην εξέλιξη του λόγου, τη γνωστική ανάπτυξη, καθώς και φτωχή ακαδημαϊκή επίδοση. (Κώτση, 2010)

Ως έφηβοι εμφανίζουν ελλείμματα στην κοινωνική λειτουργικότητα, συχνά διαταραχές διαγωγής, σοβαρή επιθετικότητα και ριψοκίνδυνες και αυτοκτονικές συμπεριφορές που θέτουν σημαντικό κίνδυνο την υγεία τους, χρήση ουσιών ή της υπέρ- σεξουαλικής δραστηριότητας. Συνεπώς τα θύματα της κακοποίησης εμφανίζουν αυξημένο κίνδυνο για ψυχιατρικές διαταραχές. Μερικά απ' αυτά είναι (αγχώδεις διαταραχές, διαταραχές Διαγωγής, Εναντιωματική-Προκλητική διαταραχή, διαταραχή Ελαττωματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητας και χρήση ουσιών). Στην σεξουαλική κακοποίησης εκτός του παραπάνω που είπαμε φαίνεται να εμφανίζουν και διαταραχή Μετατραυματικού Στρες, και διαταραχή Πολλαπλών Προσωπικότητων. (Κώτση, 2010)

Σε πολλές περιπτώσεις οι γονείς που κακοποιούν τα παιδιά τους παράλληλα τα αγαπούν και μπορούν, με την κατάλληλη πάντα παρακολούθηση και βοήθεια, να αποκτήσουν σε κάποιο βαθμό το πλήγμα στη σχέση τους με αυτά. Άλλωστε αυτό θέλουν και τα παιδιά με τους γονείς τους γιατί τους έχουν ανάγκη. Είναι γνωστό πως μετά την αποκάλυψη της κακοποίησης τα παιδιά βιώνουν και μια σειρά από εμπειρίες όπως εισαγωγές στο νοσοκομείο, διάφορες σωματικές εξετάσεις, τοποθέτηση σε ανάδοχες οικογένειες, ιδρύματα κλπ, οι οποίες μπορούν να αποβούν τελικά «πιο κακοποιητικές» και να τραυματίσουν περισσότερο απ' ό,τι η ίδια η κακοποίηση (Κώτση, 2010).

Πρόκειται λοιπόν για ένα πολύπλοκο ψυχοκοινωνικό φαινόμενο με ποικίλες προεκτάσεις, το οποίο προκαλεί έντονες και συναισθηματικά φορτισμένες αντιδράσεις, τόσο στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο όσο και στους επαγγελματίες που εμπλέκονται με οποιονδήποτε τρόπο στη διαχείριση αυτών των περιπτώσεων. Έτσι, καμία περίπτωση κακοποίησης παιδιού δεν γίνεται και δεν πρέπει να γίνεται προσωπική υπόθεση που θα χειριστεί ένας μόνο ειδικός αλλά βασική αρχή είναι η διαχείριση από διεπιστημονική ομάδα που, πέρα από τα γεγονότα της κακοποίησης και της επιπτώσεως της σε πρώτου επιπέδου, θα πρέπει να εκτιμήσει την ασφάλεια του παιδιού, τα πρόσωπα φροντίδας (που ευθύνονται για την κακοποίηση), την επάρκεια τους, την ψυχική τους κατάσταση, την ικανότητα και τη διάθεση τους να συνεργαστούν με τους κατάλληλους ειδικούς και υπηρεσίες. Επίσης θα συνηγορήσει άμεσα, για την απομάκρυνση του παιδιού από το οικείο περιβάλλον ή την αφαίρεση της επιμέλειας αυτών που την ασκούν αν κριθεί απαραίτητο (Κώτση, 2010).

Οπότε καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η παιδοψυχιατρική είναι η ειδικότητα που βρίσκεται σε θέση και επιβάλλεται να εδραιώσει και να επεκτείνει τον ρόλο και τη συμβολή της, τόσο στη συλλογική προσπάθεια για πληρέστερη και σωστότερη αντιμετώπιση, όσο και στον αγώνα για την πρόληψη της κακοποίησης των παιδιών. (Κώτση, 2010).

2.2 Τρόποι κακοποίησης παιδικής σεξουαλικότητας

Η παιδική σεξουαλικότητα είναι ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα καθώς δημιουργούν πολλά τραύματα στο παιδί. Υπάρχουν πολλοί τρόποι που το παιδί μπορεί να «πέσει» θύμα αυτής της κακοποίησης.

Η παιδική κακοποίηση μπορεί να πάρει ποικίλες μορφές:

- Μπορεί να είναι του τύπου της στενής σωματικής επαφής η οποία περιλαμβάνει πράξεις διείσδυσης (διείσδυση του πέους, των δακτύλων ή ενός αντικειμένου στον κόλπο, το στόμα ή τον πρωκτό) αλλά και μη διεισδυτικές πράξεις (όπως σεξουαλικό άγγιγμα ή φιλί των σεξουαλικών οργάνων του σώματος του παιδιού ή άγγιγμα από το παιδί των σεξουαλικών οργάνων του θύτη)
- Μπορεί να αφορά δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνουν σωματική επαφή, όπως είναι η επιδειξιμανία, η έκθεση του παιδιού σε πορνογραφικό υλικό ή σεξουαλικές πράξεις ενηλίκων, η συμμετοχή του στην παραγωγή πορνογραφικού υλικού, η ενθάρρυνση δύο παιδιών για σεξουαλική επαφή μεταξύ τους ή και η πρόσκληση του παιδιού για εμπλοκή σε σεξουαλική κουβέντα ή δραστηριότητα
- Μπορεί να είναι κάθε εσκεμμένη συμπεριφορά που σκοπεύει να ερεθίσει το παιδί σεξουαλικά ή κατά την οποία το παιδί χρησιμοποιείται για να διεγείρει σεξουαλικά τον ενήλικα θα πρέπει να θεωρείται κακοποιητική.
- Το internet και η χρήση των κινητών τηλεφώνων έχουν γίνει ένα ακόμη μέσο σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών (πχ η τυχαία ή εσκεμμένη θέαση πορνογραφικού υλικού από παιδιά στο internet, η προσέγγιση εφήβων από ενήλικες με στόχο να τους

παρασύρουν σε κάποια σεξουαλική δραστηριότητα, η φωτογράφιση παιδιών από μεγαλύτερα παιδιά ή ενήλικες και η διανομή των φωτογραφιών τους κ.α.)

Τέλος μπορούμε να αναφέρουμε και το φαινόμενο της οργανωμένης σεξουαλικής εκμετάλλευσης ανηλίκων για την απόκτηση οικονομικού κέρδους με τις μορφές της διακίνησης (trafficking) , της πορνείας και της πορνογραφίας. (Αθανασοπούλου, 2013)

2.3 Ενδοοικογενειακή βία: Συμπτώματα και συνέπειες στο παιδί

Εικόνα 3: Ενδοοικογενειακή βία

(πηγή: <http://www.i-psyxologos.gr/endoikogeniaki-via/>)

Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να μεγαλώσει σε ένα ήσυχο και όμορφο περιβάλλον. Να το αγαπούν οι γονείς τους και να μεγαλώνει φυσιολογικά. Όμως στην σημερινή εποχή που ζούμε παρατηρούμε το φαινόμενο αυτό όλο και να αυξάνεται αντί να μειώνεται και βλέπουμε πως η βία δεν υπάρχει μόνο στην κοινωνία αλλά και μέσα στην οικογένεια. Έτσι έχουμε την ενδοοικογενειακή βία όπου πολλά παιδιά είναι υποχρεωμένα να ζουν, ακόμα και καθημερινά , τον εφιάλτη της ενδοοικογενειακής βίας, αφήνοντας ανεξίτηλα σημάδια στη μνήμη και στην ψυχή τους. Πολλά είναι εκείνα τα παιδιά που θεωρούν πως αυτά φταίνε για αυτό , κάτι που είναι πραγματικά τραγικό. Η βία είναι παγκόσμιο πρόβλημα και σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η βία κατά των γυναικών αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες απειλές για την σωματική και ψυχική υγεία τόσο των ίδιων όσο και των παιδιών τους.

Η ενδοοικογενειακή βία μπορεί να πάρει διάφορες μορφές. Μερικές φορές , μπορεί να είναι ο ίδιος ο γονιός που ασκεί βία στο παιδί, ενώ κάποιες άλλες φορές μπορεί να είναι και ο αδερφός. Τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα ενδοοικογενειακής βίας βιώνουν τόσα πολλά συναισθήματα και σκέψεις που δεν μπορούν να τις εκφράσουν με λόγια και πράξεις. Όπως λέει μια παροιμία «ο χρόνος γιατρεύει όλες τις πληγές» στην πραγματικότητα , κάθε άλλο παρά κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει. Πολλά παιδιά προσπαθούν να ξεχάσουν αυτά που ζήσανε ώστε να συνεχίσουν να ζουν χωρίς να καταρρεύσουν τελείως.

Ηλικίας 2-3 ετών έχουν τόσο έντονες μνήμες από την τραυματική αυτή κατάσταση που βίωσαν ώστε να μπορούν να την περιγράψουν με λόγια. Ακόμα και μικρότερης ηλικίας βρέφη διαπιστώθηκε πως εξελίσσουν διάφορες σωματικές διαταραχές , αν έχουν βιώσει καταστάσεις ανάλογης βίας.

Παιδιά προσχολικής αγωγής εκδηλώνουν συνήθως σωματικά συμπτώματα, όπως(κοιλιακούς πόνους, προβλήματα ύπνου, εφιάλτες, διατροφικές διαταραχές, άγχος αποχωρισμού, απάθεια και παθητικότητα). Σε μερικά παιδιά , κυριαρχεί η εικόνα μια έντονης επιθετικότητας και συνεχούς έντασης. Τα παιδιά αυτά επαναλαμβάνουν συχνά τις τραυματικές τους εμπειρίες στο παιχνίδι ή στη συμπεριφορά τους αλλά. Κατά τα άλλα , αποφεύγουν τη συναναστροφή με τους συνομηλίκους τους.

Τα παιδιά σχολικής ηλικίας εμφανίζουν μια προσπάθεια μείωσης των αισθημάτων ντροπής, μη μιλώντας σε κανέναν για τα όσα συμβαίνουν στην οικογένεια τους, και σε μια επιθυμία να καταλάβει κάποιος το δράμα τους και να τα σώσει. Οι τραυματικές τους εμπειρίες υπονομεύουν την αυτοεκτίμησή τους και την αισιοδοξία τους για το μέλλον σε μια τόσο κρίσιμη περίοδο της εξέλιξής τους.

Όσον αφορά τους έφηβους αυτά τα παιδιά αντιδρούν συνήθως με το να εγκαταλείπουν το σπίτι τους και να συμμετέχουν σε διάφορες συμμορίες οι οποίες υποκαθιστούν την οικογένεια, δίνοντας τους μια ψευδαίσθηση κοινότητας και ασφάλειας. Αυτά τα παιδιά νιώθουν αισθήματα ντροπής και αυτοκατηγορίας.

Το πώς αντιδρά ένα παιδί απέναντι σε βιώματα ενδοοικογενειακής βίας εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως η ηλικία, το φύλο , η σειρά γέννησης του(πχ πρωτότοκο) από την ύπαρξη άλλων αδελφών, από την προσωπικότητά του καθώς και από το ιστορικό της οικογένειάς του. Το παιδί που μεγαλώνει σε ένα περιβάλλον όπου κυριαρχεί η βία ή η απειλή βίας, ζει σε μια κατάσταση συνεχούς συναισθηματικού συναγερμού και τεράστιας ανασφάλειας που το εξουθενώνει ψυχικά. (Σαλπιστής, 2013)

Σκέψεις μερικών παιδιών που υπέστησαν βία/κακοποίηση:

- «Ο πατέρας μου μού είπε ότι ήταν φυσιολογικό να με αγγίζει σε διάφορα μέρη του σώματός μου. Επειδή ήταν ο πατέρας, μου έπρεπε να το πιστέψω. Σας παρακαλώ βοηθήστε με. Δεν θέλω να πάει φυλακή, απλώς θέλω να σταματήσει αυτό που κάνει.»
Κορίτσι , 13 ετών
- « Η μητέρα μου μού φώναζε σχεδόν συνέχεια. Μια φορά με κλότσησε πολύ δυνατά. Με έσπρωχνε βίαια και πραγματικά με τρόμαξε. Με έδιωχνε από το σπίτι μέσα στη νύχτα. Μερικές φορές δεν με έστελνε στο σχολείο, ήθελε να μείνω και να της κάνω θελήματα. Νομίζω ότι δεν θα παραδεχθεί ποτέ ότι έχει πρόβλημα.»
Κορίτσι , 15 ετών
- « Ο πατέρας μου ήταν θυμωμένος μαζί μου και με έστειλε στο κρεβάτι μου. Ήθελα να πάω τουαλέτα αλλά δεν τολμούσα. Στο τέλος έβρεξα το κρεβάτι. Όταν το ανακάλυψε ο πατέρας μου με τράβηξε από το κρεβάτι. Μου φώναξε: ‘είσαι άχρηστος, δεν αξίζεις τίποτα! Δεν σε θέλω για παιδί μου!’.»
Αγόρι , 8 ετών
(Έκδοση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια, 2002)

2.4 Θεραπευτική Αντιμετώπιση και Αποκατάσταση Κακοποιημένων Παιδιών

Η θεραπευτική προσέγγιση των οικογενειών με σωματικά κακοποιημένα ή παραμελημένα παιδιά αποτελεί ένα θεμελιώδες κεφάλαιο στην όλη αντιμετώπιση του φαινομένου. Με γνώμονα το γεγονός ότι οποιοσδήποτε χειρισμός απέναντι σε κάποιο πρόβλημα είναι και θεραπευτικός χειρισμός, η έννοια της θεραπευτικής προσέγγισης καθορίζει όλες μας τις ενέργειες από την αρχή ως το τέλος. Αρχίζει με το πρώτο τηλεφώνημα ή την πρώτη συνάντηση και ολοκληρώνεται όταν χρειάζεται με τη συστηματική θεραπευτική συνεργασία του ενός γονέα ή του ζευγαριού των γονέων, ή όλων των μελών της οικογένειας (όταν πρόκειται για οικογενειακή θεραπεία). (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Η εμπλοκή των επαγγελματιών με τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα της οικογένειας, συχνά, υποβαθμίζει την προτεραιότητα του ίδιου του παιδιού για θεραπευτική αντιμετώπιση. Η αντιμετώπιση των σωματικών κακώσεων δεν επαρκεί αν δεν δοθεί ευκαιρία στο παιδί να εκφράσει μέσα από μια θεραπευτική σχέση ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητα του, όλα εκείνα τα συναισθήματα και τις εμπειρίες του, τους φόβους και τις ανασφάλειες του, έτσι ώστε να μπορέσει με τη βοήθεια του ειδικού να διαπραγματευτεί το “τραύμα”. Η ανάγκη για θεραπεία του κακοποιημένου παιδιού ισχύει, άσχετα με το αν παραμείνει ή απομακρυνθεί από τη φυσική του οικογένεια. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ως ‘θεραπευτή’ θεωρούμε κάθε επαγγελματία που είτε μόνος, είτε ως μέλος επιστημονικής ομάδας, αναλαμβάνει τη στήριξη της οικογένειας. Κάθε χειρισμός του που αφορά είτε πρακτικά θέματα, είτε πολύπλοκες διεργασίες σχέσεων, θεωρείται ως θεραπευτικός εφόσον είναι αποτέλεσμα γνώσεων και πραγματοποιείται με μέτρο το συμφέρον του παιδιού και της οικογένειας. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Οι σωστοί θεραπευτικοί χειρισμοί δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη μια θετικής συνεργασίας μεταξύ των θεραπευτών και της οικογένειας, με τη δημιουργία ενός πλαισίου εμπιστοσύνης, ασφάλειας και στήριξης. Έτσι, όταν περάσει η περίοδος της κρίσης, τα μέλη της οικογένειας είναι ώριμα να δεχθούν τη συνεργασία μέσα από ένα συγκεκριμένο θεραπευτικό πλαίσιο. Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης με την οικογένεια συμβάλλει στην προστασία του παιδιού από περαιτέρω κακοποίηση και γενικότερα συνεισφέρει στη βελτίωση των οικογενειακών συνθηκών. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Τέλος, η θεραπεία είτε ατομική είτε οικογενειακή θα βοηθήσει στην ανάλυση της συμπεριφοράς, των συνθηκών διαβίωσης και των συναισθημάτων που οδήγησαν τους γονείς να κακοποιήσουν ή να ανεχθούν μια κακοποίηση και το παιδί να μιλήσει για τις τραυματικές του εμπειρίες και να αναπτύξει καινούργιους διορθωτικούς μηχανισμούς. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Η επιτυχή πρόγνωση της θεραπείας εξαρτάται από την όσο το δυνατόν πληρέστερη αναγνώριση όλων των παραμέτρων που συνθέτουν το πρόβλημα.

Οι σημαντικότεροι από αυτούς είναι:

- Η φύση του βασικού προβλήματος(είδος κακοποίησης, σοβαρότητα, χρονιότητα κλπ).
- Η επιθυμία των γονέων να βοηθηθούν.
- Η ικανότητα των επαγγελματιών να αντιμετωπίσουν σωστά την περίπτωση.
- Η επάρκεια των πηγών βοήθειας.

Πρέπει να τονισθεί, ότι η άμεση προστασία του παιδιού κατά το στάδιο της οξείας οικογενειακής κρίσης ή η προγραμματισμένη τοποθέτηση του σε πλαίσιο κλειστής

περίθαλψης όταν χρειάζεται δεν αποτελούν αυτοσκοπό, αλλά εντάσσονται στα πλαίσια της θεραπευτικής οικογενειακής προσέγγισης. Γενικά, η επιτυχία της θεραπευτικής παρέμβασης θα εξαρτηθεί σημαντικά από την ύπαρξη και την ποιότητα εναλλακτικών μορφών παιδικής προστασίας και υποστηρικτικών σχημάτων για την οικογένεια, στα πλαίσια της κοινότητας. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Η διασυνδεδετική θετική συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών της κοινότητας λειτουργεί ως πλέγμα προστασίας για την οικογένεια αλλά και για τους ίδιους τους επαγγελματίες. Ο μόνος επαγγελματίας είναι δυνατόν να είναι επικίνδυνος τόσο για την περίπτωση όσο και για τον εαυτό του, εφόσον η επαγγελματική μοναξιά και εξάντληση δημιουργούν συχνά αισθήματα 'παραίτησης' αλλά και 'παντοδυναμίας'. Το κλίμα ασφάλειας, εμπιστοσύνης και ειλικρίνειας που καλλιεργείται στα πλαίσια της δυναμικής της διασυνδεδετικής συνεργασίας, αναπαράγεται στην δυναμική της σχέσης οικογένεια και υπηρεσιακού δικτύου και επηρεάζει θετικά τις ενδοοικογενειακές σχέσεις. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Η κλασική αντιμετώπιση των οικογενειών σε κρίση μέσω της μεθόδου της κοινωνικής εργασίας με άτομα, προέβλεπε έναν παθητικό πελάτη που ζητάει βοήθεια και έναν επαγγελματία που προσπαθεί να εντάξει το αίτημα του πελάτη στις παροχές του συστήματος. Με βάση την ακαμψία του συστήματος και την αδυναμία του να προσφέρει λύσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες κάθε παιδιού και οικογένειας, ο επαγγελματίας κοινωνικός λειτουργός έδινε 'ότι είχε' δηλαδή οικονομική βοήθεια, εφόσον η ανάγκη μπορούσε να ενταχθεί σε κάποιο πρόγραμμα είτε εισαγωγή του παιδιού σε ίδρυμα κλειστής προστασίας. Η σταδιακή μείωση του πληθυσμού των παιδιών στα ιδρύματα και η αδυναμία της πολιτείας να λάβει δραστικές αποφάσεις για την κατάργηση των περισσότερων και τη μετεξέλιξη ορισμένων από αυτά σε μικρά θεραπευτικά πλαίσια, προσφέρει τη δυνατότητα κενών θέσεων. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Αποτέλεσμα είναι να διαμορφώνεται έτσι το αίτημα της οικογένειας- πελάτη του συστήματος, ώστε εφόσον δεν υπάρχει τίποτα άλλο να της προσφερθεί, να αποδέχεται την προσφορά της θέσης στο ίδρυμα, με οτιδήποτε αυτό σημαίνει μακροπρόθεσμα για παιδί και οικογένεια. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Στην Ελλάδα, ο θεσμός της αναδοχής, αν και νομικά κατοχυρωμένος, αναπτύσσεται με κυμαινόμενη και ασαφή ποιότητα, κυρίως στο κέντρο, εφόσον δεν έχει προβλεφθεί η απαιτούμενη στελεχιακή επιστημονική υποδομή για την επιτυχή ανάπτυξη και αξιολόγησή του. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Επομένως η αποκέντρωση των υπηρεσιών και η ανάθεση της ευθύνης της ποιότητας ζωής των πολιτών στο α' και β' βαθμό αυτοδιοίκησης δίνει μια μοναδική ευκαιρία για συνεργασία των δομών υγείας, ψυχικής υγείας και πρόνοιας σε τοπικό επίπεδο, έτσι ώστε οι λύσεις που προσφέρονται σε κάθε οικογένεια να είναι τοπικές, ευέλικτες και εύκολα αξιολογήσιμες. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

2.5 Θεραπευτική Έξω-Οικογενειακή Προστασία Κακοποιημένων Παιδιών

Εφ' όσον η εμπύχωση και ενδυνάμωση της οικογένεια δεν είναι εφικτή, ή όταν η οικογένεια παλινδρομεί ή περνάει δύσκολες φάσεις λειτουργίας με αυξημένη επικινδυνότητα για το παιδί, η πλέον λύση είναι η προστασία του παιδιού σε θεραπευτικό πλαίσιο, για όσο χρειάζεται, πάντα με γνώμονα το συμφέρον του παιδιού. Παιδιά μικρότερα από 6 ετών φιλοξενούνται σε ανάδοχες οικογένειες. για κάθε όμως παιδί και τη φυσική του οικογένεια σχεδιάζεται

εξατομικευμένη αντιμετώπιση με τρίμηνες προβλέψεις που αξιολογούνται και βάσει αυτών λαμβάνονται αποφάσεις. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Στην σημερινή Ευρώπη βλέπουμε μια νέα στροφή ως προς την θεραπευτική βραχύχρονη προστασία σε μικρές κοινοτικές δομές που λειτουργούν ως θεραπευτικές κοινότητες. Ο χρόνος αυτός λειτουργεί καταλυτικά για την καλή πορεία του παιδιού. Πολλά παιδιά γίνονται ικανά να ενταχθούν σε μακρόχρονη αναδοχή ή να υιοθετηθούν, κυρίως τα μικρότερης ηλικίας. Αλλά μετά το στάδιο αυτό εντάσσονται σε πλαίσια ημιαυτόνομης διαβίωσης μέσα στην κοινότητα. Ένας πολύ μικρός αριθμός παιδιών αυτής της κατηγορίας επιστρέφει στη φυσική οικογένεια. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Έτσι κάθε χώρα πρέπει να αναπτύξει το δικό της πλαίσιο με γνώμονα τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά και την οικονομική και κοινωνική δομή της. Βασική προϋπόθεση είναι η επένδυση στην πρόληψη και στην πρόοδο του κράτους, κύριος άξονας της οποίας είναι τα πιο ευάλωτα μέλη της, τα παιδιά και οι νέοι. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

3.1 Το μέγεθος του προβλήματος διεθνώς

Το μέγεθος του φαινομένου της κακοποίησης παρουσιάζει διακυμάνσεις ανάμεσα σε διάφορες χώρες, μεταξύ άλλων και εξ' αιτίας του μεγάλων κρυφών αριθμών που καλύπτουν αυτές τις πράξεις ακόμα και αν οδηγούν παιδιά στον θάνατο. Τα παιδιά που είναι κάτω των 4 ετών είναι πολύ πιο εύκολα να πέσουν θύματα κακοποίησης σε σχέση με παιδιά ηλικίας μεταξύ 5-14 ετών. Τα παιδιά κάτω των 5 ετών, σε χώρες μη αναπτυγμένες, η συχνότητα παιδοκτονίας είναι μεγαλύτερη όπως στην Αφρική (17,9/100.000 αγόρια και 12,7/100.000 για τα κορίτσια) απ' ότι στην Ευρώπη. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλους, 2009).

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας το 1999 υπολογίζει ότι 40.000.000 παιδιά σε όλο τον κόσμο πέφτουν θύματα βίας κάθε χρόνο, με μεγάλες διακυμάνσεις κατά φύλο. Η ίδια οργάνωση (Π.Ο.Υ) αναφέρει (2002) ότι κάθε χρόνο δολοφονούνται, αμέσως μετά τη γέννηση τους περίπου 53.000 βρέφη, μόλις διαπιστωθεί πως είναι κορίτσια, σε χώρες όπως η Κίνα και η Ινδία οι οποίες έχουν αυστηρές νομοθεσίες ελέγχου των γεννήσεων. Μετά από συγκεκριμένες έρευνες υπολογίζεται ότι: στις Η.Π.Α κακοποιούνται το 1%-2% των παιδιών μέχρι την ηλικία των 18 χρονών κάθε χρόνο και από αυτά, περίπου 2.500-5.000 παιδιά, πεθαίνουν εξ αιτίας αυτής της κακοποίησης. (Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2008).

Από την άλλη ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (2006) σε σχετική του μελέτη υπολογίζει πως κάθε χρόνο περίπου 73.000.000 αγόρια και 150.000.000 κορίτσια υφίστανται σεξουαλική παραβίαση σε ολόκληρο τον πλανήτη. Μελέτες που αναφέρονται στο φαινόμενο αυτό από διάφορες χώρες, εκτιμούν συχνότητα που κυμαίνεται από 7% - 36% στις γυναίκες και από 3%-29% στους άνδρες. Αυτό μας δείχνει πως η σεξουαλική παραβίαση είναι συχνότερη στα κορίτσια απ' ότι στα αγόρια. Ενώ σε μια άλλη έρευνα στις Η.Π.Α σε δείγμα 930 γυναικών που παραβιάστηκαν σεξουαλικά πριν τα 18 τους χρόνια, έδειξε ότι το ποσοστό 29% παραβιάστηκε από μέλος της οικογένειάς τους. (Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2008).

Σε άλλη χώρα όπως στην Μεγάλη Βρετανία η συχνότητα κυμαίνεται από 1%-2% για παιδιά ηλικίας κάτω των 5 ετών. Στην Σουηδία, σύμφωνα με το Συμβούλιο Ευρώπης, 1,5 εκατομμύριο παιδιά κακοποιούνται (4%) ενώ στην Ρουμανία κυμαίνονται από 5% - 16% σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ. Στην Γαλλία αναφέρονται 400.000 περιπτώσεις κακοποιημένων παιδιών το χρόνο, με κάθε μορφή κακοποίησης, πλην της σεξουαλικής. (Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2008).

Σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ το (1999) 40.000.000 παιδιά από 0-14 ετών χρειάζονται υγειονομική περίθαλψη εξ' αιτίας κακοποίησης ή παραμέλησης, ενώ υπολογίζεται ότι 1-2 παιδιά στα 10.000, κάτω των 5 ετών, πεθαίνουν κάθε χρόνο εξ' αιτίας αυτής της μορφής βίας. (Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2008).

Επίσης από έρευνες που έχουν γίνει υπολογίζουν πως:

- Κάθε χρόνο ανάμεσα στα 500εκ με 1.5δισ. παιδιά σε όλον τον κόσμο έχουν υποστεί κάποια μορφή βίας.
- Στην Ευρώπη υπολογίζεται ότι σε 70% με 85% των περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης ο θύτης είναι κάποιος που το παιδί γνωρίζει καλά και εμπιστεύεται.
- Υπολογίζεται ότι 120εκ. κορίτσια και 73εκ. αγόρια έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας και περίπου 1 δισ παιδιά έχουν υποστεί τιμωρία σε καθημερινή βάση.

- 1 στα 3 κορίτσια και 1 στα 5 αγόρια θα κακοποιηθούν σεξουαλικά πριν φτάσουν στην ηλικία των 18 ετών.
- Υπολογίζεται ότι περίπου 10 εκ. παιδιά πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.
- 1 εκ. παιδιά πέφτουν θύματα απαγωγής κάθε χρόνο , πωλούνται και εξαναγκάζονται σε παιδικά πορνεία ή παιδική πορνογραφία.
- Υπολογίζεται ότι 10εκ. παιδιά έχουν εξαφανιστεί στην διάρκεια της πρόσφατης μεταναστευτικής και προσφυγικής κρίσης
- Στην Ελλάδα βρίσκονται 2.400 ασυνόδευτοι ανήλικοι
- Το 2016 εξαφανίστηκαν 526 ασυνόδευτοι ανήλικοι και μόλις 126 εντοπίστηκαν. (Χαμόγελο του Παιδιού)

3.2 Το μέγεθος του προβλήματος στην Ελλάδα

Το φαινόμενο στην Ελλάδα μελετήθηκε κυρίως από έρευνες που διεξήγαγε διαχρονικά μετά το 1980 το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού.

Οι έρευνες αυτές είχαν ως στόχο να επιβεβαιώσουν την ύπαρξη του προβλήματος της κακοποίησης στην ελληνική κοινωνία και ανέδειξαν τις συνέπειες της άσκησης βίας ενάντια στα παιδιά , ενώ ταυτόχρονα δοκιμάστηκαν και επιτυχημένοι τρόποι παρέμβασης σε οικογένειες με στόχο την πρόληψη του φαινομένου.

Τα αποτελέσματα ορισμένων ερευνών σύμφωνα με το Ι.Υ.Π είναι τα εξής:

- Στον εντοπισμό συγκεκριμένων χαρακτηριστικών υψηλού κινδύνου για την κακοποίηση-παραμέληση, που διακρίνουν τον ελληνικό πληθυσμό(κυρίως τους γονείς και τα παιδιά). Οδήγησαν δε στη δημιουργία μια κλίμακας(κλίμακας Αγάθωνας βλ. παρακάτω) που προβλέπει με σχετική ακρίβεια τις πιθανότητες κακοποίησης και παραμέλησης ενός παιδιού από τους γονείς του. Τα χαρακτηριστικά αυτά σχετίζονται κυρίως με το ψυχολογικό υπόβαθρο των γονιών και κάποιες ιδιότητες των ίδιων των παιδιών που επηρεάζουν τη θυματοποίησή και λιγότερο με τις κοινωνικές συνθήκες διαβίωσης της οικογένειας.
- Σε προοπτική μελέτη δείγματος σωματικά κακοποιημένων – παραμελημένων παιδιών, με στόχο την ανάδειξη των επιπτώσεων της άσκησης βίας στη σωματική , νοητική και συναισθηματική τους ανάπτυξη καθώς και στην κοινωνική τους προσαρμογή.
- Σε κλινική μελέτη σε παιδιά κάτω των 3 ετών κατέδειξε την ευθύνη των γονιών στη δημιουργία αυτού του ιατρικού συμπτώματος. Η συμβουλευτική υποστήριξη που δόθηκε στην οικογένεια συνέβαλε στη μετέπειτα μείωση του προβλήματος.
- Σε μελέτη που έγινε σε ηλικία από 0 έως 14 ετών, που προσήλθαν στο Νοσοκομείο Παίδων «Αγία Σοφία» κατά τη δεκαετία 1980- 1990 , κατέγραψε συχνότητα επίσημης διάγνωσης κακοποίησης 0,64/1.000. Η χαμηλή αυτή εκτίμηση μπορεί να αποδοθεί στην έλλειψη συστήματος υποχρεωτικής αναφοράς περιστατικών κακοποίησης αλλά και στην απροθυμία των γιατρών να εμπλακούν σε περιπτώσεις ενδο-οικογενειακής βίας.
- Όσον αφορά το θέμα της σεξουαλικής κακοποίησης με δείγμα φοιτητών από 18-20 ετών καταγράφηκε η συχνότητα του φαινομένου πριν την ηλικία των 18 ετών ήταν 17% για τα κορίτσια και 7% για τα αγόρια.
- Για την ίδια μορφή παραβίασης μέσα στην οικογένεια , κλινική διεπιστημονική μελέτη διερεύνησε το φαινόμενο στο στάδιο της αποκάλυψης του και παραπομπής του στο μηχανισμό απονομής ποινικής δικαιοσύνης , που οδήγησε και στην άντληση υλικού από την Εισαγγελία Ανηλίκων Αθήνας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχουν αξιόπιστα πρωτογενή στοιχεία για την εκτίμηση του φαινομένου στη χώρα μας. Οι μελέτες που αναφέρονται στον ελληνικό πληθυσμό αποτελούν είτε προβολή ερευνητικών δεδομένων άλλων ευρωπαϊκών χωρών είτε είναι αναδρομικές μελέτες σε ομάδες ενηλίκων που μπορεί να μη θυμούνται με ακρίβεια γεγονότα, και άρα είναι αμφίβολης αξιοπιστίας. (Νικολαΐδης & Σταυριανάκη, 2008).

Κλίμακα Αγάθωνος

Η ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΓΑΘΩΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΤΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Βαθμολογία Χαρακτηριστικά υψηλής προβλεπτικής ικανότητας

- 3 Κακή κατάσταση υγιεινής του παιδιού κατά την παραπομπή
- 3 Γονείς με προβλήματα ψυχικής υγείας
- 3 Κακές σχέσεις ανάμεσα στους γονείς
- 3 Γονείς με αντίξοες εμπειρίες ζωής¹
- 3 Μητέρα με εμπειρίες αυστηρής πειθαρχίας από τους γονείς της

Βαθμολογία Χαρακτηριστικά μέτριας προβλεπτικής ικανότητας

- 2 Γεγονότα ζωής για τους γονείς, τον τελευταίο χρόνο
- 2 Παιδί δεν ζει με τους 2 φυσικούς γονείς
- 2 Μητέρα που δεν εμπιστεύεται κανέναν σε περιόδους κρίσης
- 2 Πατέρας άνεργος ή με περιστασιακή εργασία
- 2 Μητέρα 21 ετών κατά τη γέννηση του παιδιού

Βαθμολογία Χαρακτηριστικά χαμηλής προβλεπτικής ικανότητας

- 1 Ψυχοκινητική καθυστέρηση του παιδιού
- 1 Παιδί με "άλλες ασθένειες" πριν την παραπομπή²
- 1 Παιδί που δεν θήλασε
- 1 Γονείς που απαιτούν άμεση υπακοή από το παιδί
- 1 Απουσία γονέα πριν την παραπομπή

Οδηγίες χρήσης της Κλίμακας

- **Διάβασε** το αντίστοιχο κεφάλαιο στον Οδηγό(σελ.23-24).
- **Πρόσεξε:** Η κλίμακα δεν αντικαθιστά την κλινική διαγνωστική εκτίμηση. Χρησιμοποίησε την κλίμακα ως οδηγό για τη συνέντευξη και για την εκτίμηση της επικινδυνότητας της οικογένειας.
- **Σημείωσε** στην Κλίμακα κάθε χαρακτηριστικό που ταιριάζει με την οικογένεια.
- **Άθροισε** τη βαθμολογία
- Αν το άθροισμα είναι 9 ή περισσότερο, η οικογένεια έχει την προδιάθεση να κακοποιήσει σωματικά ή να παραμελήσει ένα ή περισσότερα παιδιά της.
- Αν ένα παιδί έχει ήδη κακοποιηθεί ή παραμεληθεί, μπορείς να επιβεβαιώσεις τη διάγνωση και συμπληρώνοντας την κλίμακα, να επικεντρωθείς στα χαρακτηριστικά της οικογένειας που συγκεντρώνουν υψηλότερη βαθμολογία έτσι ώστε η θεραπευτική αντιμετώπιση να εστιαστεί σε ότι έχει προτεραιότητα.
- Η κλίμακα δεν μπορεί να συμπληρωθεί με το υλικό μιας συνέντευξης, ιδιαίτερα της πρώτης. Συχνά χρειάζονται περισσότερες.
- **Θυμήσου :** Η Κλίμακα δεν συμπληρώνεται ερήμην των γονέων. Εφ' όσον στη συνέντευξη συμμετέχουν οι γονείς και ο επαγγελματίας, είναι σκόπιμο να συζητηθεί

ότι η κλίμακα αυτή βοηθάει τον επαγγελματία να γνωρίσει καλύτερα την οικογένεια, ώστε να ανταποκριθεί καλύτερα στις ανάγκες της. Πολλές φορές οι γονείς βαθμολογούν με υψηλότερο βαθμό -άρα αυστηρότερα- τον εαυτό τους!

- Û Η Κλίμακα δεν έχει στόχο να εντοπίσει “επικίνδυνους γονείς-κακοποιούς” αλλά γονείς και οικογένειες που έχουν υψηλή προτεραιότητα για προσφορά υπηρεσιών υποστήριξης.
- Û **Φωτοτύπησε** το συμπληρωμένο αντίτυπό της Κλίμακας και τοποθέτησε το στο φάκελο της περίπτωσης.
- Û **Επαναξιολόγησε:** Κάθε 6 μήνες , όσο προοδεύει η συνεργασία με την οικογένεια , συμπλήρωνε ένα νέο αντίτυπο της Κλίμακας έτσι ώστε εσύ και η ομάδα να δείτε την πορεία της δουλειάς.

Σε περίπτωση που παραπέμψεις την περίπτωση σε άλλη υπηρεσία σε οποιοδήποτε στάδιο, συνόδευσε τις απαραίτητες εκθέσεις με αντίγραφο της συμπληρωμένης Κλίμακας. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

3.3 Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Στην Νέα Υόρκη στις 26 Ιανουαρίου 1990 υπογράφηκε σύμφωνα που ορίζει το άρθρο 28, παράγραφος 1 του Συντάγματος η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Στην Ελλάδα κυρώθηκε με τον Ν. 2101 στις 2 Δεκεμβρίου 1992 : κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΦΕΚ 192, τ. Α')

Η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι μια διεθνής συνθήκη που αναγνωρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα του παιδιού. Η Σύμβαση καθιερώνει ένα παγκόσμιο δεσμευτικό κώδικα για τα δικαιώματα που πρέπει όλα τα παιδιά να απολαμβάνουν. Τα κράτη που είναι μέλη της Σύμβασης οφείλουν να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά αντιμετωπίζονται χωρίς καμία διάκριση, έχουν προστασία, πρόσβαση σε υπηρεσίες όπως εκπαίδευση και υγείας, έχουν ευκαιρίες ανάπτυξης της προσωπικότητας, ικανοτήτων και ταλέντων τους και μεγαλώνουν σε ένα ευτυχισμένο περιβάλλον με αγάπη και κατανόηση, πληροφορούνται και συμμετέχουν σε ότι αφορά τα δικαιώματα τους μέσα από προσιτές για αυτά διαδικασίες. (UNISEF, 2017)

Η UNICEF καθοδηγείται από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και αγωνίζεται να καταστήσει τα δικαιώματα των παιδιών ως αταλάντευτες ηθικές αρχές και διεθνές πρότυπο συμπεριφοράς. Σήμερα ζούμε σε έναν κόσμο όπου σχεδόν όλοι συμφωνούν πως οποιοσδήποτε κάτω των 18 ετών θεωρείται παιδί και έχει δικαίωμα σε ειδική φροντίδα και προστασία. Όμως κάτι τέτοιο δεν συνέβαινε και στο παρελθόν. Μόνο μετά την 20^η Νοεμβρίου του 1989 όταν η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε την Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, άρχισε η ανθρωπότητα να επωφελείται από μια δέσμη δικαιωμάτων για όλα τα παιδιά και τους νέους. (UNISEF, 2017)

Σήμερα 193 χώρες έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση. Στην πραγματικότητα, μόνο δύο χώρες στον κόσμο η Σομαλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν έχουν δώσει στη Σύμβαση νομική ισχύ, αν και οι δύο την έχουν υπογράψει.(UNISEF, 2017)

Η Σύμβαση που υπογράφηκε έχει συνολικά 41 Άρθρα.

Μερικά από αυτά είναι :

Άρθρο 1 Ορισμός [Παιδιά θεωρούνται όλα τα κορίτσια και αγόρια από 0 έως 18 ετών]

Άρθρο 6 Δικαίωμα στην ζωή [Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ζωή , την επιβίωση και την ανάπτυξη]

Άρθρο 12 Ελευθερία Γνώμης [Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους. Οι μεγάλοι πρέπει να ακούν και να παίρνουν σοβαρά υπόψη τους τη γνώμη των παιδιών για θέματα που τα αφορούν, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους]

Άρθρο 19 Βία, Παραμέληση, Εκμετάλλευση [Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από κάθε μορφή βίας, προσβολής, παραμέλησης, εγκατάλειψης, σωματικής, ψυχολογικής, πνευματικής ή σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης, όσο βρίσκονται στην ευθύνη των γονιών ή των κηδεμόνων τους ή άλλων προσώπων στα οποία αυτοί τα έχουν εμπιστευθεί.

Άρθρο 23 Παιδιά με αναπηρία [Τα παιδιά με σωματικές ή πνευματικές αναπηρίες έχουν δικαίωμα να ζουν σε συνθήκες που εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους και ευνοούν την αυτονομία τους. Να απολαμβάνουν ειδική φροντίδα και να συμμετέχουν ισότιμα στην εκπαίδευση και την κοινωνική ζωή]

Άρθρο 27 Εκπαίδευση [Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να πηγαίνουν στο σχολείο και να έχουν ίσες ευκαιρίες σε αυτό. Η Πολιτεία πρέπει να παίρνει μέτρα ώστε τα παιδιά να γράφονται και να μη διακόπτουν το σχολείο. Τα μέτρα για τη σχολική πειθαρχία πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των μαθητών]

Άρθρο 29 Σκοποί Εκπαίδευσης [Η εκπαίδευση πρέπει να βοηθάει τα παιδιά να αναπτύσσουν τις ικανότητες και την προσωπικότητά τους και να μαθαίνουν να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους διαφορετικούς πολιτισμούς και το φυσικό περιβάλλον]

Άρθρο 32 Παιδική Εργασία, Οικονομική Εκμετάλλευση [Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από την οικονομική εκμετάλλευση και οποιαδήποτε επικίνδυνη εργασία μπορεί να βάλει σε κίνδυνο την εκπαίδευση, την υγεία ή την ανάπτυξή τους. Η Πολιτεία πρέπει να ρυθμίζει, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, τα κατώτατα όρια ηλικίας, τα ωράρια και τις συνθήκες εργασίας για ανηλίκους όπως και την επιβολή ποινών σε όσους τα παραβιάζουν]

Άρθρο 34 Σεξουαλική Βία & Εκμετάλλευση [Είναι υποχρέωση της Πολιτείας να προστατεύει τα παιδιά από κάθε μορφή σεξουαλικής βίας και εκμετάλλευσης, όπως ο εξαναγκασμός σε σεξουαλική δραστηριότητα, η πορνεία και η πορνογραφία]

Άρθρο 39 Επανεένταξη Παιδιού Θύματος [Κάθε παιδί ύποπτο, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για μια παράνομη πράξη έχει δικαίωμα να το αντιμετωπίζουν με αξιοπρέπεια, ανθρωπισμό και σεβασμό στις ανάγκες του, να ενημερώνεται για την υπόθεσή του σε γλώσσα που καταλαβαίνει και να έχει νομική βοήθεια για να μπορεί να υπερασπίζεται τον εαυτό του] (UNISEF, 2017)

3.4 Η Εφαρμογή της Σύμβασης στην καθημερινότητα του παιδιού

Όσον αφορά στην πρόληψη της παιδικής κακοποίησης στην οικογένεια θα ήταν ελλιπής, εάν δεν συνέβαλαν δυο πρόσφατα κινήματα, τα οποία μέσα από μια παράλληλη πορεία στοχεύουν στην καλή ψυχοσωματική ευεξία του παιδιού. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Το πρώτο αφορά τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ. Όπως είδαμε παραπάνω είναι ένα σύνολο άρθρων βασισμένο στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το οποίο στοχεύει στη νομική κατοχύρωση των βασικών δικαιωμάτων του παιδιού και του εφήβου στη ζωή και επιβίωση, την ανάπτυξη και εξέλιξη, την προστασία και τη συμμετοχή. Οτιδήποτε αναστέλλει τη σωματική, νοητική, συναισθηματική, ανάπτυξη και κοινωνική προσαρμογή του παιδιού και του εφήβου, σαφώς παραβιάζει τα δικαιώματα του. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Το δεύτερο κίνημα αφορά την ιατρική επιστήμη. Η αγωγή και η προαγωγή της υγείας και η εφαρμογή τους στο σχολείο, στοχεύουν στην ενημέρωση και κινητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών για την ανάληψη της ατομικής και συλλογικής ευθύνης, με θέματα και προβλήματα που τους απασχολούν. Η καλλιέργεια αισθημάτων, αυτοεκτίμησης, ασφάλειας, αυτενέργειας και αλληλεγγύης ενδυναμώνει τα παιδιά, έτσι ώστε να αναλάβουν τα ίδια την ευθύνη της υγείας και των δικαιωμάτων τους. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Χώροι που ασχολούνται με το παιδί ηλικίας 0-17 ετών όπως είναι η αστυνομία, η δικαιοσύνη, τα ιατρικά κέντρα, υπηρεσίες πρόνοιας, τα νοσοκομεία και τα εκπαιδευτικά πλαίσια, θεωρούσαν την παιδική ενδοοικογενειακή κακοποίηση ως ένα φαινόμενο το οποίο χρήζει αντιμετώπισης αφού εκδηλωθεί, με σύνηθες αποτέλεσμα το τρίπτυχο: «τιμωρία του δράστη», «απομάκρυνση του παιδιού –θύματος», «διάλυση της οικογένειας». Όμως παρατηρούμε πως με την Σύμβαση των Δικαιωμάτων των Παιδιών βλέπουμε πως το παιδί και ο έφηβος δεν είναι αντικείμενα αλλά υποκείμενα δικαιωμάτων και διαβίωσης σε μια ευτυχισμένη οικογένεια. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Έτσι στην παιδική κακοποίηση όταν υπάρχει η εφαρμογή και η τήρηση των δικαιωμάτων του παιδιού, θα οδηγηθούμε στην ελαχιστοποίηση των περιπτώσεων ενδοοικογενειακής παιδικής κακοποίησης ή και παραμέλησης. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Η σύμβαση των Δικαιωμάτων των Παιδιών του ΟΗΕ που ψηφίστηκε και επικυρώθηκε από την Ελληνική Βουλή αποτελώντας νόμο του κράτους (Νόμος : 2101/2.12.92). Αυτό σημαίνει ότι η πιστή εφαρμογή των άρθρων σε καθημερινή βάση από όλους τους επαγγελματίες και τους εμπλεκόμενους φορείς, θα εξασφαλίσει κατά τον καλύτερο τρόπο τα δικαιώματα όλων των παιδιών, ιδιαίτερα αυτών που τα δικαιώματά τους παραβιάζονται. Τα εμπλεκόμενα μέρη είναι τρία: το ίδιο το παιδί, οι γονείς του, και το κράτος. Η αλληλεπίδραση των τριών μερών καθορίζει τις ευθύνες του καθενός, για την προστασία του κάθε παιδιού. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

Έτσι ο επαγγελματίας που ασχολείται με το πεδίο της κακοποίησης και παραμέλησης των παιδιών, όλων των μορφών, θα πρέπει:

- Να έχει αντίγραφο της Σύμβασης στο γραφείο του και να γνωρίζει το περιεχόμενο της.
- Να "φωτίζει" τη μελέτη και αξιολόγηση κάθε περίπτωσης μέσα από τη διάσταση αυτή και να την καταγράφει στο φάκελο του παιδιού.
- Στις εκθέσεις που απευθύνει σε άλλες υπηρεσίες και στο δικαστήριο να αναφέρει, πέρα από την παράβαση των νόμων του αστικού και ποινικού δικαίου, και τα άρθρα της Σύμβασης που παραβιάζονται.

- Να εξηγεί στους γονείς και στο παιδί, με τον τρόπο που αρμόζει στον καθένα, το θέμα των δικαιωμάτων του παιδιού. –
- Να φροντίζει έτσι ώστε ο ίδιος, ως μέλος του συστήματος, να μην παραβιάζει τα δικαιώματά του συγκεκριμένου παιδιού. –
- Να κινητοποιηθεί ο ίδιος για την προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού στο δικό του επιστημονικό, επαγγελματικό και συνδικαλιστικό χώρο. (Αγάθωνος-Γεωργοπούλου, 1998)

3.5 Ποινική Δίωξη της Παιδικής Κακοποίησης

Όλα τα εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας διώκονται αυτεπαγγέλτως [σωματική βλάβη, παράνομη βία και απειλή, βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια, προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας, παρακώλυση απονομής δικαιοσύνης στις σχετικές υποθέσεις (άρθρο 17 ν. 3500/2006)]. Αυτό σημαίνει ότι η δίωξη κινείται ύστερα από αναφορά είτε δημόσιας αρχής είτε ιδιώτη ή από άλλη είδηση ότι διαπράχθηκε αξιόποινη πράξη, όπως για παράδειγμα από προσωπική πληροφόρηση, από επιστολή, ακόμη και ανώνυμη, ή από κοινή φήμη, δημοσίευμα στον Τύπο, τηλεοπτική εκπομπή (ΚΠΔ 36). Προϋπόθεση είναι η αναφορά να είναι νόμο και ουσία βάσιμη, να επιδέχεται δικαστική εκτίμηση και να υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις.

Στο άρθρο 17 του νόμου 3500/2006 προβλέπεται ότι ο υπαίτιος για τα εγκλήματα της ενδοοικογενειακής σωματικής βλάβης, της παράνομης βίας και απειλής, της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας και παρακώλυσης δικαιοσύνης θα διώκεται με τις συνοπτικές διαδικασίες των πλημμελημάτων που καταλαμβάνονται επ' αυτοφώρω (ΚΠΔ 417 επ.), ανεξαρτήτως αν καταλήφθηκε επ' αυτοφώρω ή όχι.

Ωστόσο στην περίπτωση της σεξουαλικής κακοποίησης (βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια) που συνιστά πάντα κακούργημα, προβλέπονται οι συνήθεις διαδικασίες (ενδεικτικά: προκαταρκτική εξέταση, ποινική δίωξη, ανάκριση, ακροατήριο) με τη διαφορά ότι η ανάκριση διεξάγεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα και περατώνεται για τα κακούργηματα και συναφή πλημμελήματα σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 του ν. 663/1977 (δηλαδή, ολοκληρώνεται η προδικασία σε πρώτο και τελευταίο βαθμό συντομότερα, είτε με τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα και Προέδρου Εφετών είτε με βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών).

Ακόμη κι αν δεν τελέστηκαν από μέλος της στενής ή ευρύτερης οικογένειας, τα εγκλήματα που σχετίζονται με κακοποίηση παιδιού διώκονται αυτεπαγγέλτως. Εξάιρεση μπορεί να είναι μεμονωμένα περιστατικά ψυχολογικής κακοποίησης από μη μέλη της οικογένειας, όπου τα σχετικά αδικήματα διώκονται κατ' έγκληση. ωστόσο, με τον νόμο 4322/2015 διώκεται αυτεπάγγελτα πλέον η «συνεχής σκληρή συμπεριφορά» η οποία προκαλεί βλάβη στη σωματική ή και ψυχική υγεία ενός ατόμου (όπως τροποποίησε το άρθρο 312 ΠΚ).

Ειδικά στην περίπτωση του βιασμού ο Ποινικός Κώδικας εισάγει μια εξάιρεση στην αυτεπάγγελτη δίωξη του εγκλήματος. Σύμφωνα με το άρθρο 344, ο εισαγγελέας μπορεί με αιτιολογημένη διάταξη και τη σύμφωνη γνώμη του Εισαγγελέα Εφετών να απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης. Διαφορετικά μπορεί να εισάγει την υπόθεση στο αρμόδιο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών, για να αποφασίσει εκείνο για την παύση, αφού εκτιμήσει δήλωση του θύματος ή του κηδεμόνα του ότι η δημοσιότητα από την ποινική δίωξη θα επιβαρύνει τον ψυχισμό του θύματος.

Ο εισαγγελέας ρυθμίζει τη διαδικασία μέχρι το σημείο που θα κινήσει την ποινική δίωξη, δηλαδή για όσο διενεργεί προκαταρκτική εξέταση (αν είναι απαραίτητη).

Στα κακουργήματα προηγείται της ποινικής δίωξης προκαταρκτική εξέταση.

Ο εισαγγελέας, αφού παραγγείλει προανάκριση (κυρίως για πλημμελήματα) ή κύρια ανάκριση (κυρίως για κακουργήματα), εξακολουθεί να έχει την εποπτεία, αλλά τη διαδικασία πλέον συντονίζει ο ανακριτής.

Αν ο δράστης συλληφθεί επ' αυτοφώρω ή αν από την καθυστέρηση απειλείται άμεσος κίνδυνος (ΚΠΔ 43 § 1 και 243 § 2) είναι δυνατό να προηγηθούν προανακριτικές πράξεις αυτεπαγγέλτως από την αστυνομία χωρίς γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα (αστυνομική προανάκριση).

Αυτόφωρο είναι το έγκλημα που διαπιστώνεται την ίδια ώρα που τελείται και ο δράστης συλλαμβάνεται ή καταδιώκεται μέχρι και τις 12 το επόμενο βράδυ.

Σε αυτή τη φάση ο εισαγγελέας, προκειμένου να συλλέξει τα απαραίτητα επαρκή στοιχεία για να ασκηθεί ποινική δίωξη ή όχι, έχει τη δυνατότητα να διατάξει ιατροδικαστική έκθεση, παιδοψυχιατρική εκτίμηση του παιδιού θύματος ή/και κοινωνική έρευνα και κάθε άλλο πρόσφορο μέσο που θα μπορεί να δώσει στοιχεία.

Ακόμη, σε αυτό το σημείο (προκαταρκτική εξέταση ή αστυνομική προανάκριση) το παιδί-θύμα προσβολής προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας καλείται πρώτη φορά να καταθέσει στον εισαγγελέα τα όσα συνέβησαν. Για το σκοπό αυτό διορίζεται πραγματογνώμονας παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος –σε περίπτωση έλλειψής τους ψυχολόγος ή ψυχίατρος– ώστε να προετοιμάσει τον ανήλικο για την εξέτασή του ως μάρτυρα (ΚΠΔ 226 Α § 1). Ο ειδικός επιστήμονας συνεργάζεται γι' αυτό με τον ανακριτικό υπάλληλο ή τον δικαστικό λειτουργό. Ο παιδοψυχίατρος ή ο παιδοψυχολόγος καλείται, χρησιμοποιώντας κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, να διατυπώσει κρίσεις για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανηλίκου, τις οποίες καταγράφει σε έκθεση.

Αφού τελειώσει και η προανάκριση/ανάκριση, τότε ο φάκελος της υπόθεσης με όλα τα στοιχεία και τα πορίσματα επιστρέφει στον εισαγγελέα, για να αποφασίσει εκείνος τι πρόταση θα κάνει για το δράστη στο δικαστικό συμβούλιο. Ο εισαγγελέας μπορεί επίσης να εισάγει την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο (ΚΠΔ 43 § 1).

Αν κατά τη διάρκεια αστικής ή ποινικής δίκης αποκαλυφθεί έγκλημα αυτεπαγγέλτως διωκόμενο [π.χ. σε αστική (πολιτική) δίκη όπου εκδικάζεται υπόθεση αφαίρεσης γονικής μέριμνας επειδή ο γονιός κακοποιεί σεξουαλικά το παιδί του, άρα αυτεπαγγέλτως διωκόμενο έγκλημα], τότε ο δικαστής οφείλει να συντάξει έκθεση και να τη διαβιβάσει μαζί με κάθε άλλο σχετικό έγγραφο στον αρμόδιο εισαγγελέα – εκτός αν από το νόμο μπορεί να τη δικάσει ο ίδιος (ΚΠΔ 38 § 1).

*ΠΚ(Ποινικός Κώδικας)

*ΚΠΔ(Κώδικας Ποινικής Δικονομίας)

(Πρωτόκολλο Διερεύνησης Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών,(2007-2013))

3.6 Αστική Προστασία της Παιδικής Κακοποίησης

Η αστική προστασία (πολιτική διαδικασία) προσφέρεται ανεξάρτητα από την ποινική και στο θέμα της κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών ρυθμίζει κυρίως τις σχέσεις μεταξύ γονέων και παιδιού. ωστόσο, η ποινική και αστική προστασία θα πρέπει να είναι αλληλένδετες και αλληλοσυμπληρούμενες ειδικά όταν ο υπαίτιος είναι γονέας. Κάθε απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου που αποφασίζει σχετικά με την ανάθεση της γονικής μέριμνας ή με τον τρόπο της άσκησής της πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του παιδιού (ΑΚ 1511).

*ΑΚ(Αστικός Κώδικας)

(Πρωτόκολλο Διερεύνησης Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών,(2007-2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Εικόνα 4:Θύμα Βίας

(πηγή : <http://www.hamogelo.gr/gr/el/ta-nea-mas/dipla-se-kathe-paidi-thima-vias/>)

4.1 Εισαγωγή για την Πρόληψη της Παιδικής Κακοποίησης

Όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να προστατεύονται από την βία , την εκμετάλλευση και την κακοποίηση. Ωστόσο εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο από κάθε κοινωνική τάξη κάθε θρησκεία ή πολιτισμικό υπόβαθρο, υφίστανται τη βία, την εκμετάλλευση και την κακοποίηση κάθε μέρα. Εκατομμύρια ακόμα παιδιά βρίσκονται σε κίνδυνο. Η βία , η εκμετάλλευση και η κακοποίηση επηρεάζουν την σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, βλάπτοντας την ικανότητα του για μάθηση και κοινωνικοποίηση και επηρεάζοντας τη μετάβαση τους στην ενηλικίωση , με αρνητικές συνέπειες στην μετέπειτα ζωή τους. (UNISEF, 2017)

Όλο αυτό το φαινόμενο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί και μόνο οι οργανωμένες πολιτείες προσπαθούν να το αντιμετωπίσουν με το να λαμβάνουν μέτρα σε πολλαπλά επίπεδα όπως το νομοθετικό, το ποινικό, το συμβουλευτικό – θεραπευτικό , της κοινωνικής πρόνοιας καθώς και σε επίπεδο πρόληψης (Παναγοπούλου, 2007).

Πιο αναλυτικά, το ελληνικό κράτος επικύρωσε την απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης το (2007), για την κακοποίηση των παιδιών. Η απόφαση αυτή προβλέπει αλλαγές ως προς την πρόληψη, αυστηρές ποινές για τους δράστες της σεξουαλικής κακοποίησης, ποινές στα άτομα όσον αφορά την εμπορία ανηλίκων, αλλαγές στην αναφορά των περιπτώσεων της κακοποίησης και μεγαλύτερη προσοχή στην προστασία του παιδιού που κακοποιείται. Αυτό μπορεί να υλοποιηθεί με συγκεκριμένα προγράμματα μέσα από κατάλληλη ενημέρωση σε άτομα που έρχονται σε επαφή με τα παιδιά πχ (εκπαιδευτικό προσωπικό, νοσηλευτικό και

ιατρικό προσωπικό). Ενώ παράλληλα θα υπάρχουν και άλλα προγράμματα για την ενημέρωση του ευρύτερου κοινού μια χώρας με κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση τους στην αναγνώριση «επικίνδυνων» περιπτώσεων και τη δραστηριοποίηση τους μέσω της αναφοράς των περιστατικών. (Παναγοπούλου, 2007)

4.1.1 Πρωτογενής Πρόληψη της Κακοποίησης των Παιδιών

Όσον αφορά την Πρωτογενή Πρόληψη έχει ως στόχο στη γενική βελτίωση της ποιότητας ζωής όλου του πληθυσμού. Οι καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, κατοικίας εκπαίδευσης, υγειονομικής περίθαλψη, πρόνοιας, εργασίας όπως και οι υγιέστερες οικογενειακές σχέσεις αποτελούν στόχο της πρωτογενούς πρόληψης. (Μπαλουρδος & Φρονίμου, 2011).

Η συνεχής ευαισθητοποίηση του πληθυσμού οφείλει να στοχεύει στην αλλαγή των κοινωνικών αξιών, δομών και θεσμών που προωθούν διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα και άλλες κοινωνικές ανισότητες. Ενθαρρύνουν την επιβολή της σωματικής τιμωρίας καθώς επιβάλλουν τον κανόνα της σιωπής και το «άβατο» της οικογένειας, ακόμα και όταν το παιδί βρίσκεται σε κίνδυνο. Ενημέρωση του κοινού για τον τρόπο αντίδρασής του, αν υποπέσει στην αντίληψη του περίπτωση κακοποίησης. (Μπαλουρδος & Φρονίμου, 2011).

Ενημερώσεις στα ίδια τα παιδιά στα σχολεία, και από τα ΜΜΕ για το φαινόμενο αλλά και για τα δικαιώματά τους, μέσα από τη διάδοση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού με στόχο την αυτοπροστασία τους. (Μπαλουρδος & Φρονίμου, 2011).

Τέλος η πρωτογενής πρόληψη απευθύνεται στους θεσμούς, στο κοινό και στα ίδια τα παιδιά. (Μπαλουρδος & Φρονίμου, 2011).

4.1.2 Δευτερογενής πρόληψη της Κακοποίησης των Παιδιών

Η δευτερογενής πρόληψη έχει ως στόχο στην έγκαιρη εντόπιση πληθυσμού νέων ατόμων, πριν ή μετά τον γάμο, νέων γονέων ή οικογενειών, που χαρακτηρίζονται ως ευάλωτες για την ανάπτυξη συμπεριφορών 'υψηλού κινδύνου' όσον αφορά τις οικογενειακές σχέσεις και το γονεϊκό ρόλο.

Μερικοί παράγοντες μπορεί να είναι η πολύ νεαρή ηλικία του ζευγαριού με παιδί, φτώχεια, προβλήματα ψυχικής υγείας, η κατάχρηση ουσιών εκ μέρους των γονέων, προβλήματα αναπηρίας του παιδιού ή η ύπαρξη ιστορικού κακοποίησης που ο ίδιος ο γονιός είχε υποστεί σε μικρή ηλικία. Με την δευτερογενή πρόληψη επιδιώκεται η έγκαιρη αντιμετώπιση του προβλήματος πριν ακόμη συμβεί, με ποικίλες παρεμβάσεις μεταξύ των οποίων και προγράμματα:

- Εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας και των άλλων κοινωνικών υπηρεσιών ώστε να μπορούν να διακρίνουν αυτούς τους παράγοντες κινδύνου.
- Υποστήριξη των ζευγαριών μικρής ηλικίας ώστε να μπορούν να ανταπεξέρθουν στο καθημερινό στρες του μεγαλώματος ενός παιδιού.
- Επίσκεψη επαγγελματιών στο σπίτι των νεαρών μητέρων και των μητέρων με νεογέννητα μωρά.
- Δημιουργία Κέντρων πληροφόρησης Κοινωνικής υποστήριξης για οικογένειες με πολύ χαμηλό εισόδημα. (Μπαλουρδος & Φρονίμου, 2011).

4.1.3 Τριτογενής πρόληψη της Κακοποίησης των Παιδιών

Η τριτογενής πρόληψη έχει ως στόχο τη θεραπευτική αντιμετώπιση παιδιών που ήδη κακοποιούνται ή και παραμελούνται και των οικογενειών τους καθώς και την διακοπή του κύκλου της βίας. Όλα τα μέτρα για την προστασία του παιδιού, όπως η νομική παρέμβαση με σκοπό την κατοχύρωση της ασφάλειας του και η στήριξη της οικογένεια ως σύνολο , αποτελούν στόχο της τριτογενούς πρόληψης.

Το υψηλό κόστος , ο παρατεταμένος χρόνος και συχνά τα ανεπιτυχή αποτελέσματα της τριτογενούς πρόληψης καθώς επίσης και οι οργανωτικά δύσκολες προϋποθέσεις της δευτερογενούς, έχουν δώσει ώθηση στην πρωτογενή πρόληψη.

Αυτή επικεντρώνεται σε δύο κύριους στόχους:

- Κοινωνικό σύνολο
- Θεσμούς

Η προσέγγιση του κοινωνικού συνόλου πραγματοποιείται μέσω μεθόδων πληροφόρησης και αγωγής υγείας με τη χρησιμοποίηση των μέσων μαζικής επικοινωνίας, της εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του κοινού.

Οι δυνατότητες προσέγγισης του παιδικού πληθυσμού είναι ευρύτερες εφόσον τα παιδιά εισπράττουν πληροφόρηση από τους γονείς τους, το σχολείο, τους συνομηλίκους και από τα ΜΜΕ.

Ο κύριος χώρος εφαρμογής πρωτογενούς πρόληψης με παιδιά είναι το σχολείο. Η διαρκώς αυξανόμενη προσέγγιση της προαγωγής της υγείας δίνει τις δυνατότητες στα ίδια τα παιδιά να κινητοποιηθούν για να αντλήσουν πηγές πληροφόρησης και να αυτενεργήσουν, με την εμπύχωση επιμορφωμένων εκπαιδευτικών (Μπάρλου Έφη, 2014).

Κλείνοντας η παιδική κακοποίηση έχει πολυπαραγοντικά αίτια πράγμα που σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρξει μια και μοναδική λύση για τον έλεγχο της. Αντίθετα, απαιτείται ευελιξία και προσαρμογή των παρεμβάσεων ανάλογα με το είδος της κακοποίησης που έχει κακοποιηθεί το θύμα. Το φαινόμενο της παιδικής κακοποίησης δεν έχει μόνο εθνικό επίπεδο αλλά και διεθνές. Ο μεγάλος αριθμός αρνητικών συνεπειών στην ανάπτυξη του παιδιού , που δεν περιορίζεται στην παιδική ηλικία αλλά αφήνει βαριά τραύματα και στην μετέπειτα ενήλικη ζωή του , υπογραμμίζει την ανάγκη για ευαισθητοποίηση, ενημέρωση αλλά και την λήψη μέτρων με σκοπό τον περιορισμό του φαινομένου. (Παναγοπούλου, 2007)

4.2 Σχολείο βασική πηγή ενημέρωσης για την Παιδική Κακοποίηση

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού αφορά τη συνολική ανάπτυξη του παιδιού και όχι αποκλειστικά τη μετάδοση γνώσεων. Οι εκπαιδευτικοί έχουν ένα πολύ σημαντικό κρίκο στην ασφάλεια των παιδιών ενάντια στην κακοποίηση ή την παραμέληση. Αυτό που μπορεί να κάνει ένας δάσκαλος ή ένας νηπιαγωγός είναι να παρατηρεί τους μαθητές του και να είναι υποψιασμένος για τα πιθανά σημάδια που μπορεί να φανερώνουν ότι το παιδί υφίσταται μια μορφή βίας. Τα σημάδια αυτά μπορεί να είναι σωματικά(μώλωπες, δαγκωνιές) όπως και αδικαιολόγητα χτυπήματα ή ραγδαίες αλλαγές στην συμπεριφορά του παιδιού που παραπέμπουν σε πιθανή σεξουαλική κακοποίηση.

Το Σωματείο 'ΕΛΙΖΑ' επιδιώκει την συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, τόσο μέσω των προγραμμάτων του όσο και με την απευθείας ενημέρωση σε παιδικούς σταθμούς και δημοτικά σχολεία για τα ευαίσθητα ζητήματα της παιδικής κακοποίησης ή και παραμέλησης. (Ελίζα, 2017)

Στην περίπτωση που αντιληφθεί ο εκπαιδευτικός ότι υπάρχει πιθανότητα κακοποίησης του παιδιού, θα πρέπει να έρθει σε επικοινωνία με τους γονείς του παιδιού και να προβούν στις ανάλογες ενέργειες. Στην επικοινωνία με τους γονείς/φροντιστές του μαθητή του ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να μιλάει με τρόπο που δεν θα καταδεικνύει θυμό ή επιθετικότητα καθώς επίσης και να χρησιμοποιούνται φράσεις όπως ενοχής των γονέων/φροντιστών ή επικριτικά σχόλια απέναντι τους. Η επικοινωνία μεταξύ του εκπαιδευτικού και των γονέων θα πρέπει να είναι προσεκτική ώστε να διευκρινιστούν τα αίτια της συμπεριφοράς του παιδιού, ιδιαίτερα όταν η συμπεριφορά εμφανίζεται ξαφνικά και παραμένει σταθερά για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Πως μπορούμε να υποψιαστούμε ότι υπάρχει η πιθανότητα κακοποίησης του παιδιού; Μερικά σημάδια που μπορούμε να δούμε:

Σωματικές ενδείξεις(κυρίως όταν το παιδί απουσιάζει από το σχολείο)

- ο Σημάδια που έχουν ορισμένο σχήμα (δάγκωμα) ή μοιάζουν να έχουν προκληθεί από χέρι ή αντικείμενο.
- ο Γδαρσίματα ή μελανιές για τα οποία δεν υπάρχει εξήγηση ή η εξήγηση δεν ταιριάζει με τα τραύματα ή η ιστορία αλλάζει συνεχώς.
- ο Μελανιές σε ασυνήθιστα μέρη του σώματος όπως πίσω από τα αυτιά.

Ως προς την συμπεριφορά του παιδιού έχουμε και εδώ αλλαγές:

- ο Εκφοβισμός από άλλα παιδιά /επιθετικότητα.
- ο Παραβατική συμπεριφορά.
- ο Καθυστερημένη αποχώρηση του παιδιού από το σχολείο μετά τη λήξη του προγράμματος ή προσέλευση πολύ νωρίτερα από την ώρα έναρξης των μαθημάτων.

Ως προς την σχολική του επίδοση έχουμε και εδώ αλλαγές :

- ο Μεγάλος αριθμός απουσιών.
- ο Δυσκολία ολοκλήρωσης μια εργασίας.
- ο Ξαφνική πτώση της σχολικής επίδοσης.
- ο Αποφυγή του μαθήματος της γυμναστικής.

Στην περίπτωση που το παιδί προσπαθήσει να επικοινωνήσει ή να ζητήσει βοήθεια η ανταπόκριση εκ μέρους των εκπαιδευτικών σε πιθανούς υπαινιγμούς και νύξεις των παιδιών είναι ύψιστης σημασίας, καθώς έτσι παρέχεται στο παιδί άμεση υποστήριξη και προστασία από περαιτέρω κακοποίηση. Οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα λόγια και στις εκφράσεις απέναντι στο παιδί, καθώς είναι τρομερά δύσκολο για τα παιδιά να αποκαλύψουν την κακοποίηση τους και η αντίδραση του εκπαιδευτικού επηρεάζει τις μελλοντικές τους αντιδράσεις.

Μερικές συμβουλές κατά τη διάρκεια της αποκάλυψης του παιδιού θα βοηθήσουν τόσο το παιδί να εκφραστεί όσο και τον εκπαιδευτικό να μπορέσει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό.

Θα πρέπει να δημιουργηθεί εμπιστοσύνη ανάμεσα στα δύο πρόσωπα καθώς η επιλογή του παιδιού να μιλήσει σε ένα άτομο για κάτι τόσο σοβαρό δεν είναι τυχαία. Αυτό δείχνει ότι πρόκειται για ένα πρόσωπο που το παιδί εμπιστεύεται και με το οποίο νιώθει ασφάλεια. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να παρακολουθήσει το παιδί προσεκτικά σε αυτά που λέει και να ενθαρρύνει το παιδί να πει τι συνέβη χωρίς πίεση. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να μην χρησιμοποιεί λέξεις που μπορεί να μην καταλαβαίνουν ή να θεωρούν ντροπιαστικές τα

παιδιά. Επίσης ο έλεγχος συναισθημάτων παίζει σημαντικό ρόλο σε αυτά που λένε τα παιδιά και πως αντιδράει ο εκπαιδευτικός γιατί η στάση από την πλευρά του εκπαιδευτικού που θα αποπνέει ηρεμία και φροντίδα θα λειτουργήσει υποστηρικτικά και θα διευκολύνει το παιδί να συνεχίσει να μιλά. Το παιδί ενδεχόμενος να φοβάται και να μην αισθάνεται σίγουρο για την αποκάλυψη τότε ο εκπαιδευτικός προκειμένου να διαχειριστεί τους ενδοιασμούς αυτούς πρέπει να διαβεβαιώσουν το παιδί πως μιλώντας κάνει το σωστό.

Οι εκπαιδευτικοί δεν πρέπει να χρησιμοποιούν επικριτικά σχόλια όπως («γιατί δεν είπες κάτι νωρίτερα» ή «γιατί δεν το σταμάτησες») γιατί τα παιδιά ήδη αισθάνονται ότι μπορεί να έχουν φταίξει γι' αυτό που τους συμβαίνει. Είναι σημαντικό μετά την συνομιλία εκπαιδευτικού και μαθητή ο εκπαιδευτικός να ενημέρωση το παιδί σχετικά με το τι πρόκειται να συμβεί. Η γνώση των όσων θα επακολουθήσουν δίνει στα παιδιά μια αίσθηση ελέγχου της κατάστασης και μειώνει την αβεβαιότητα, η οποία συχνά συμβάλλει στα αυξημένα επίπεδα άγχους των παιδιών.

Ο ρόλος του ως εκπαιδευτικός μετά την ανακάλυψη ενός παιδιού που έχει πέσει θύμα κακοποίησης και τις πληροφορίες που έχει συλλέξει από το ίδιο το παιδί, από τους γονείς/φροντιστές και από τις παρατηρήσεις του είναι να αποφασίσουν για το επόμενο βήμα τους προκειμένου να βοηθήσουν και να προστατεύσουν το παιδί. Όταν κρίνουν πως οι μαθητές τους βρίσκονται σε κίνδυνο, δηλαδή διαπιστώσουν ότι υπάρχει απειλή για σοβαρό τραυματισμό, θάνατο, αναπηρία, μακροχρόνια βλάβη στην ανάπτυξη, διατάραξη της συναισθηματικής σταθερότητας σε βάρος μαθητών τότε θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του νόμου 3500/2006 που ρυθμίζει θέματα ενδοοικογενειακής βίας, οι εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού τους έργου πληροφορηθούν ή διαπιστώσουν ότι ένα έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας λαμβάνει χώρα σε βάρος μαθητή υποχρεούνται να το αναφέρουν, χωρίς καθυστέρηση, στο διευθυντή της σχολικής μονάδας κι αυτός με την σειρά του στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Συνεπώς οι εκπαιδευτικοί παίζουν καθοριστικό ρόλο στον εντοπισμό περιστατικών κακοποίησης ή παραμέλησης των παιδιών λόγω καθημερινής, πολύωρης επαφής τους με τα παιδιά. Οι συνέπειες της κακοποίησης είναι πολύ σοβαρές και η κινητοποίηση απαραίτητη εφόσον υπάρχει σοβαρή υπόνοια. Γιατί το σχολικό πλαίσιο αποτελεί ένα μέρος που πρέπει να προστατεύει τους μαθητές και να προάγει την ομαλή εξέλιξή τους.

(Πρωτόκολλο Διερεύνησης Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών για Επαγγελματίες, 2015)

4.3 Αναφορά Κακοποίησης ή Παραμέλησης Παιδιών

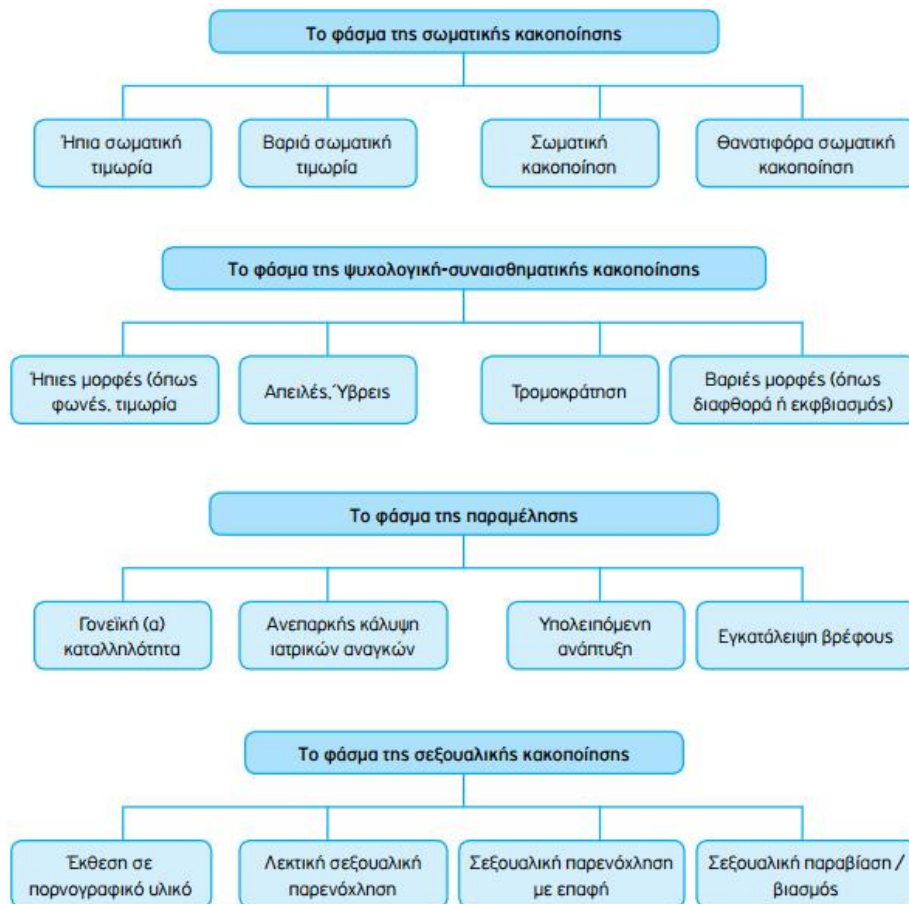
Όταν ο εκπαιδευτικός/ φροντιστής καθώς και ο κάθε ενήλικας που αντιληφθεί ότι το παιδί έχει πέσει θύμα κακοποίησης θα πρέπει να γίνει αναφορά στις αρμόδιες αρχές. Αυτό θα πρέπει να γίνει σύντομα καθώς δεν γνωρίζουν το μέγεθος του προβλήματος του παιδιού και υπάρχει κίνδυνος σοβαρής σωματικής βλάβης του παιδιού καθώς επίσης και κίνδυνος για την ομαλή ανάπτυξη του. Όπως είπαμε και πιο πάνω όταν υπάρχει απειλή δηλαδή σοβαρός τραυματισμός, θάνατος, αναπηρία, μακροχρόνια βλάβη στην ανάπτυξη, διατάραξη της συναισθηματικής σταθερότητας μπορεί να προκληθεί σε βάρος του παιδιού, η αναφορά πρέπει να είναι άμεση. (Νικολαΐδης & Σταφυλά, 2013)

Τα περιστατικά της κακοποίησης – παραμέλησης των παιδιών έχουν φασματικό χαρακτήρα. Για παράδειγμα είναι δύσκολα να οριστούν οι διαβαθμίσεις της παραμέλησης από την εγκατάλειψη νεογέννητων ως τη γονεϊκή ικανότητα. Αυτό αφορά την κλινική παροχή υπηρεσιών, την έρευνα ή το νομικό σύστημα, ο φασματικός χαρακτήρας του φαινομένου δημιουργεί ζητήματα στην εκτίμηση της επικινδυνότητας των περιστατικών. Η εκτίμηση

αυτή είναι αβέβαιη τόσο από άποψη σαφούς προσδιορισμού όσο και από τη χρονική διασφάλιση της. Στις περισσότερες των περιπτώσεων εμπλέκεται η υποκειμενική κρίση στην εκτίμηση του κινδύνου και κατ' επέκταση αυξάνεται και η ευθύνη των εμπλεκόμενων επαγγελματιών. (Νικολαΐδης & Σταφυλά, 2013)

Στο σχήμα 1 που ακολουθεί θα δούμε ενδεικτικά παραδείγματα του φάσματος της κακοποίησης- παραμέλησης των παιδιών.

Σχήμα 1

(Πηγή: Οδηγός εφαρμογής του πρωτοκόλλου διερεύνησης. Διάγνωσης και διαχείρισης κακοποίησης- παραμέλησης παιδιών για επαγγελματίες, 2015).

4.4 Κύριοι Φορείς Υποδοχής Αναφορών

Οι αναφορές μπορούν να πραγματοποιηθούν γραπτώς στις εισαγγελικές αρχές. Αυτές είναι η Ελληνική Αστυνομία , Ο Συνήγορος του Παιδιού. Οι τηλεφωνικές γραμμές του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) του Συλλόγου το «Χαμόγελο Του Παιδιού» και της Ένωσης «Μαζί για το Παιδί» δέχονται προφορικές αναφορές. Στις συγκεκριμένες γραμμές υπάρχει η δυνατότητα ανώνυμης αναφοράς, δηλαδή η αναφορά η οποία πραγματοποιείται χωρίς να περιλαμβάνει τα στοιχεία του ατόμου που την κάνει.

Οι φορείς όπως η Εταιρεία Ψυχικής Υγείας Παιδιού και Εφήβου, η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού και οι κοινωνικές υπηρεσίες των κατά τόπους δήμων μπορούν να συμβουλευσουν τους επαγγελματίες σχετικά με την αναφορά καθώς και να παρέχουν συμβουλές στους επαγγελματίες σχετικά με το πώς μπορούν να βοηθήσουν την οικογένεια σε κρίση. Ο Συνήγορος του Πολίτη και ο Συνήγορος του Παιδιού δίνει τηλεφωνικά αρχικά διευκρινίσεις – ενημέρωση σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών και τις πιθανές παραβιάσεις τους.

Σε κάθε περίπτωση όμως όταν οι επαγγελματίες πιθανολογούν κακοποίηση – παραμέληση παιδιών, πρέπει να λάβουν δράση είτε αυτό σημαίνει αναφορά στις αρμόδιες υπηρεσίες είτε αναζήτηση καθοδήγησης από αντίστοιχες υπηρεσίες είτε περαιτέρω παρακολούθηση/ εξέταση του περιστατικού.

Πραγματοποίηση αναφοράς γραπτώς

- Στις εισαγγελικές αρχές (Εισαγγελία Πρωτοδικών, Τμήμα Ανηλίκων Αθηνών, τηλ. 210 8827993, Θεσσαλονίκης τηλέφωνο 2310 507166 και Πειραιά τηλ. 213 2157151 ή σε άλλο αρμόδιο τμήμα).
- Ελληνική Αστυνομία (στην Υποδιεύθυνση Προστασίας Ανηλίκων της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής, τηλ. 210 6476573, στο Τμήμα Ανηλίκων της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Εγκλημάτων κατά της Ζωής της Διεύθυνσης Ασφαλείας Θεσσαλονίκης τηλ. 2310 388456, στις κατά τόπους υπηρεσίες ασφαλείας των νομών ή στην άμεση δράση 100).
- Για αναφορές περιστατικών διαδικτυακής παρενόχλησης - παιδοφιλίας ή παιδικής πορνογραφίας, είναι δυνατή η επικοινωνία με τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στην ειδική τηλεφωνική γραμμή καταγγελιών 11188 ή μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στη διεύθυνση ccu@cybercrimeunit.gov.gr.
- Συνήγορο του Πολίτη-Συνήγορο του Παιδιού τηλ. 213 1306 744, 213 1306 710, 213 1306 703 (γραμματεία), Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00-16:00 και στη Γραμμή για τα Παιδιά 800.11.32.000 χωρίς χρέωση, Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 - 16:00. Η έγγραφη αναφορά δεν είναι ανώνυμη προς το Συνήγορο, αλλά διασφαλίζεται η τήρηση ανωνυμίας προς τρίτους.

Πραγματοποίηση αναφοράς προφορικώς

- Στην 24ωρη Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας 1107 του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- Στην τηλεφωνική γραμμή Μαζί για το Παιδί 115 25 (Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 - 21:00).
- Στην 24ωρη Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά 1056 του Συλλόγου Χαμόγελο του Παιδιού, χωρίς χρέωση.

Μερικοί φορείς είναι κατάλληλα εξειδικευμένοι να παρέχουν σε επίπεδο συμβουλευτικής πληροφορίες ή κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με ζητήματα αναφοράς κακοποίησης ή και παραμέλησης παιδιών καθώς και να παραπέμπουν περιστατικά στα προαναφερόμενα σημεία.

- 24ωρη τηλεφωνική γραμμή Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας 197 του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης, χωρίς χρέωση.
- Τηλεφωνική Γραμμή Μαζί για το Παιδί 115 25 (Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 - 21:00).

- Συνήγορος του Πολίτη-Συνήγορος του Παιδιού, τηλέφωνο 213 1306 744, 213 1306 710 , 213 1306 703 (γραμματεία), Δευτέρα έως Παρασκευή 9:00-16:00, και Γραμμή για τα Παιδιά 800 11 32 000 χωρίς χρέωση, Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 - 16:00.
- Στην 24ωρη Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά 1056 του Συλλόγου Χαμόγελο του Παιδιού, χωρίς χρέωση.
- Κοινωνικές υπηρεσίες των δήμων κάθε περιοχής.
- Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, τηλέφωνο 210 7715791 (Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00-17:00).

(Πρωτόκολλο Διερεύνησης Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών για Επαγγελματίες, 2015)

4.5 Έρευνα και Στατιστικά Στοιχεία της Παιδικής Κακοποίησης

Στο διάστημα από 1^η έως 19^η Νοεμβρίου έχει κηρυχθεί ως οι 19 Ημέρες Ακτιβισμού κατά της Παιδικής Κακοποίησης με σκοπό να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι όλο και περισσότερα παιδιά σήμερα είναι θύματα βίας από ενήλικες. (Χαμόγελο του παιδιού, 2016)

Η 19^η Νοεμβρίου έχει οριστεί ως η Παγκόσμια Ημέρα κατά της Κακοποίησης του Παιδιού με πρωτοβουλία της «Women's World Summit Foundation» (WWSF), που συσπειρώνει μη κυβερνητικές οργανώσεις για την υπεράσπιση του παιδιού. Στο κάλεσμα για διοργάνωση δράσεων που , μεταξύ άλλων , περιλαμβάνουν τη διαμόρφωση ενός κλίματος πρόληψης και την οργάνωση , σε παγκόσμιο επίπεδο, ενημερωτικών συναντήσεων, ανταποκρίθηκαν πάνω από 128 οργανισμοί σε περισσότερες από 50 χώρες. (Χαμόγελο του παιδιού, 2016)

Την συγκεκριμένη ημέρα γίνονται εκδηλώσεις σε πολλές πόλεις και χώρες του κόσμου με πρωταρχικό τους σκοπό να αναδείξουν το θέμα και την σοβαρότητα που έχει η Κακοποίηση ενός Παιδιού. Να ενημερώσουν τόσο του γονείς όσο και του ανθρώπους πως μπορούν να αντιδράσουν αν αντιληφθούν κάτι στην αντίληψη του για πιθανή κακοποίηση του παιδιού και τις ενέργειες που οι ίδιοι καλούνται να πάρουν, καθώς επίσης και να προστατεύσουν τα παιδιά με διάφορους τρόπους. (Χαμόγελο του παιδιού, 2016)

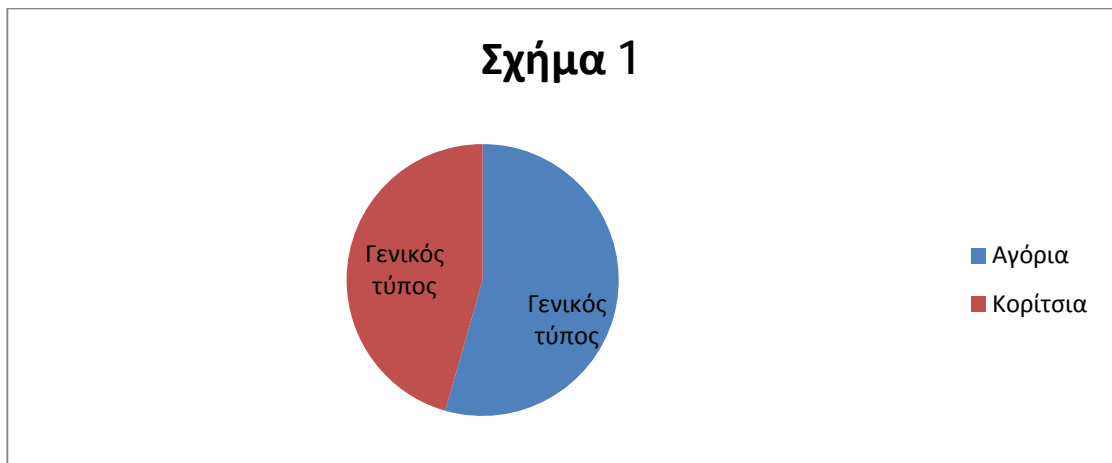
Σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει ανά τακτά χρονικά διαστήματα δείχνουν την σοβαρότητα του προβλήματος.

Έρευνα 1997

Έρευνα του Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

Στην έρευνα των Ε.Φερέτη και Μ. Σταυριανάκη «Η χρήση της σωματικής τιμωρίας στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών στη σύγχρονη ελληνική οικογένεια. Μια κοινωνιολογική μελέτη στην περιοχή της πρωτεύουσας» (1997) σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 591 οικογενειών μαθητών δημοτικών σχολείων Α' και ΣΤ' Δημοτικού (293 κορίτσια και 298 αγόρια) και με τη μέθοδο τη μέθοδο της προσωπικής συνέντευξης βάσει ερωτηματολογίου βρέθηκε ότι:

- 65,5 % έχουν πέσει θύματα σωματικής βίας από τα οποία 71,3% είναι αγόρια και 59,7% στα κορίτσια.

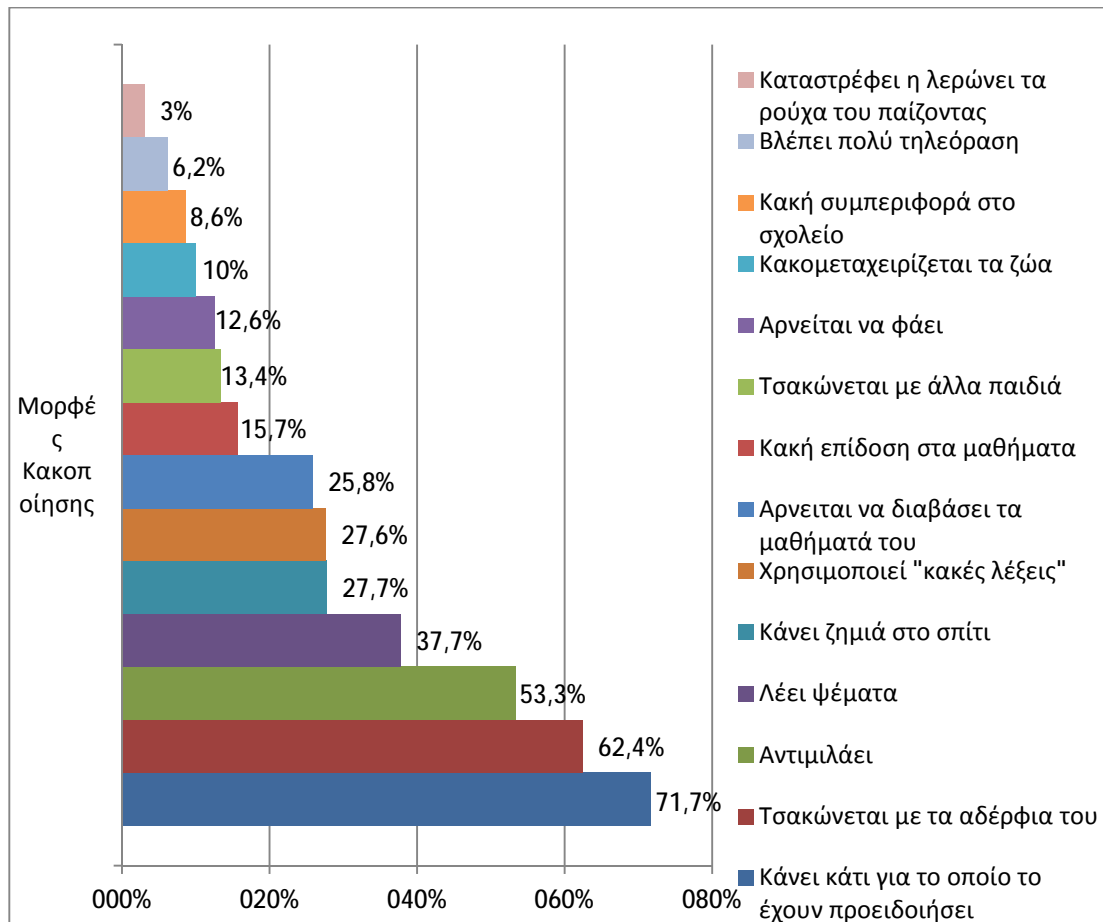
Τα παιδιά της Α' Δημοτικού έχουν τριπλάσια πιθανότητα να τιμωρηθούν σωματικά (77,8%) από τα παιδιά της ΣΤ' Δημοτικού (53,5%). Αλλά σύμφωνα με την διεθνή βιβλιογραφία , τα παιδιά προσχολικής ηλικίας το ποσοστό χρήσης μπορεί να ξεπεράσει το 90%.

Οι λόγοι για του οποίους χρησιμοποιείται η σωματική τιμωρία είναι όταν το παιδί:

- Κάνει κάτι για το οποίο το έχουν προειδοποιήσει 71.7%
- Τσακώνεται με τα αδέρφια του 62.4%
- Αντιμιλάει 53.3%
- Λέει ψέματα 37.7%
- Κάνει ζημιά στο σπίτι 27.7%
- Χρησιμοποιεί «κακές λέξεις» 27,6%
- Αρνείται να διαβάσει τα μαθήματά του 25,8%
- Έχει κακή επίδοση στα μαθήματα 15,7%
- Τσακώνεται με άλλα παιδιά 13,4%
- Αρνείται να φάει 12,6%
- Κακομεταχειρίζεται τα ζώα 10,0%
- Έχει κακή συμπεριφορά στο σχολείο 8,6%
- Βλέπει πολύ τηλεόραση 6,2%
- Καταστρέφει ή λερώνει τα ρούχα του παίζοντας 3,0%

(ΦΕΡΕΤΗ , 1997)

Ο πίνακας που θα δούμε παρακάτω μας δείχνει τις μορφές κακοποίησης.

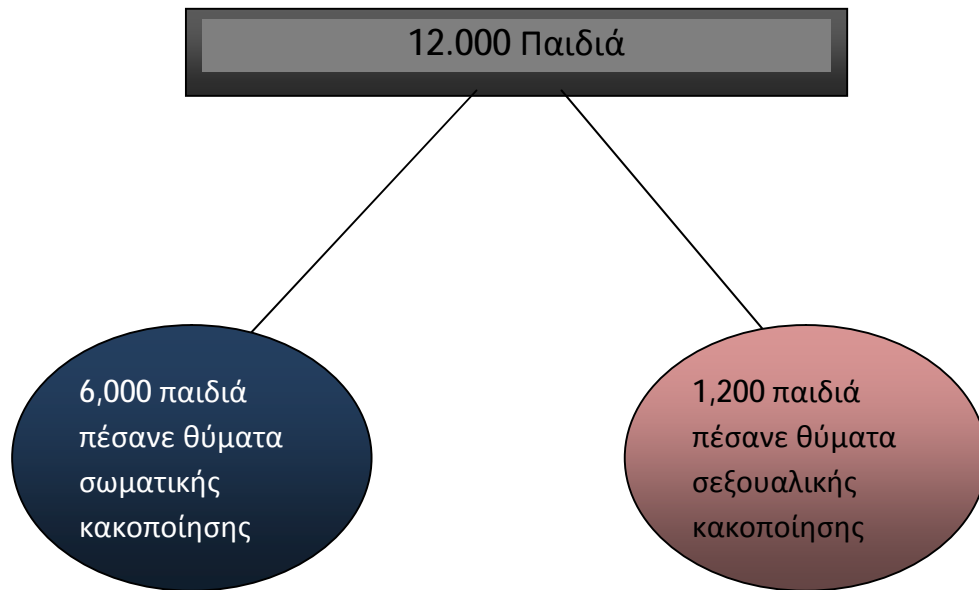
Έρευνα 2012

Έρευνα της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού για την παιδική κακοποίηση αποκαλύπτει την τεράστια έκταση του φαινομένου υγείας. Η έρευνα διήρκεσε 3 χρόνια και πραγματοποιήθηκε σε 12.000 παιδιά που φοιτούν στην ΣΤ' Δημοτικού, Α' Γυμνασίου και Α' Λυκείου σε σχολεία της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης και της Κρήτης, στο πλαίσιο του Ερευνητικού Προγράμματος BECAN (Επιδημιολογική Μελέτη για την Κακοποίηση και Παραμέληση του Παιδιού στα Βαλκάνια).

Τα στοιχεία που δόθηκαν σοκάρουν.

- 1 στους 2 μαθητές Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου στην Αθήνα στην Θεσσαλονίκη και την Κρήτη, έχει υποστεί σωματική βία.
- 1 στα 10 παιδιά έχει υποστεί σεξουαλική βία κατά τη διάρκεια της τελευταίας χρονιάς
- 76,8% των παιδιών ανέφερε ότι έπεσε θύμα σωματικής βίας κάποια στιγμή κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας του σωματική βία ενώ το 16,2% του ποσοστού έχουν πέσει θύματα σεξουαλικής βίας. (Έρευνα: Παιδική κακοποίηση στην Ελλάδα, 2012)

Σχήμα 2

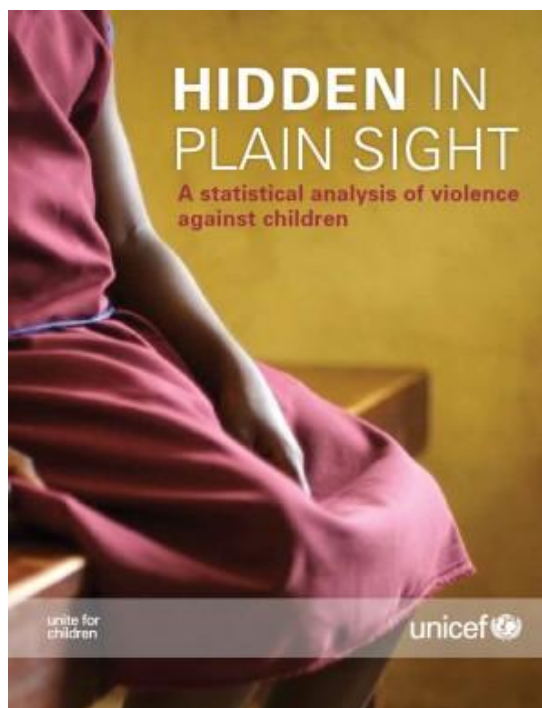
Έρευνα 2004

Στις 4 Σεπτεμβρίου 2004 στην Νέα Υόρκη έγινε η μεγαλύτερη μέχρι σήμερα συλλογή δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των παιδιών και δείχνει την εντυπωσιακή έκταση της σωματικής σεξουαλικής και συναισθηματικής κακοποίησης και αποκαλύπτει τις συμπεριφορές που διακονίζουν και δικαιολογούν τη βία, κρατώντας την «κρυμμένη σε κοινή θέα» σε κάθε χώρα και κοινότητα στον κόσμο. (UNISEF, 2014)

Σύμφωνα με τον Διευθυντή της UNICEF Άντονι Λέικ « Αυτά είναι δυσάρεστα στοιχεία-καμία κυβέρνηση ή γονέας θα θέλει να τα δει. Εκτός και αν αντιμετωπίσουμε την πραγματικότητα που η κάθε εξοργιστική στατιστική αντιπροσωπεύει την ζωή ενός παιδιού του οποίου το δικαίωμα σε μια ασφαλή προστατευμένη παιδική ηλικία έχει παραβιαστεί. Ποτέ δεν θα αλλάξουμε τη νοοτροπία ότι η βία κατά των παιδιών είναι φυσιολογική και επιτρεπτή. Δεν είναι τίποτα από τα δύο» (UNISEF, 2014)

Η έρευνα αυτή βασίζεται σε στοιχεία από 190 χώρες, τεκμηριώνοντας τη βία σε μέρη όπου τα παιδιά θα πρέπει να είναι ασφαλή: στην κοινότητα, στα σχολεία, στο σπίτι τους. Περιγράφει λεπτομερώς τις διαρκείς, συχνά δια μέσου ολόκληρων γενεών συνέπειες της βίας, διαπιστώνοντας ότι τα παιδιά που εκτίθενται στη βία είναι πιο πιθανό να γνωρίσουν την ανεργία, να ζουν σε συνθήκες φτώχειας και να γίνουν βίαια προς τους άλλους. (UNISEF Unicef, 2014)

Τα στοιχεία που δόθηκαν για την Ελλάδα επισημαίνουν ότι συγκαταλέγεται μεταξύ των 39 χωρών που απαγορεύουν τη σωματική τιμωρία των παιδιών σε κάθε περιβάλλον καθώς και στο σπίτι (2006). Όμως επισημαίνουν επίσης της εξάπλωση του φαινομένου τους σχολικού εκφοβισμού (bullying) που παρουσιάζει οξεία άνοδο στη χώρα μας με το ποσοστό των παιδιών που παραδέχονται ότι άσκησαν εκφοβισμό σε άλλα παιδιά στο σχολείο τουλάχιστον μια φορά στους προηγούμενους 2 μήνες να ανέρχεται σε 27% μεταξύ των 11 χρονών και να φθάνει στο 51% μεταξύ 15 χρονών. Επιπλέον η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των Ευρωπαϊκών χωρών με τα υψηλότερα ποσοστά σωματικών συμπλοκών μεταξύ αγοριών κοριτσιών στηφηβεία51%.(UNISEF, 2014).

Εικόνα 5: Unicef (πηγή: <https://www.unicef.gr/>)

Περίπου 120 εκατομμύρια κορίτσια κάτω των 20 ετών σε όλο τον κόσμο (περίπου 1 στα 10) έχουν υποστεί εξαναγκαστική σεξουαλική επαφή ή άλλες εξαναγκαστικές σεξουαλικές πράξεις και το 1 στα 3 κορίτσια στην εφηβεία ηλικίας 15-19 ετών που έχουν κάποια στιγμή παντρευτεί (84 εκατομμύρια) έχουν πέσει θύματα κάποιας μορφής συναισθηματικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας που διαπράχθηκε από τους συζύγους ή τους συντρόφους τους. Η εξάπλωση της βίας από συντρόφους είναι 70% ή και παραπάνω στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και στην Ισημερινή Γουινέα και προσεγγίζει ή υπερβαίνει το 50% στην Ουγκάντα, την Ενωμένη Δημοκρατία της Τανζανίας και τη Ζιμπάμπουε. (UNISEF, 2014)

Στην Ελβετία, μια εθνική έρευνα μεταξύ κοριτσιών και αγοριών ηλικίας 15 έως 17 ετών το 2009 διαπίστωσε ότι το 22% και 8% αντίστοιχα, είχαν βιώσει τουλάχιστον ένα περιστατικό σεξουαλικής βίας που περιλάμβανε τη φυσική επαφή. Η πιο κοινή μορφή σεξουαλικής βίας και για τα δύο φύλα ήταν θυματοποίηση στον κυβερνοχώρο. (UNISEF, 2014)

Η UNICEF υποδεικνύει έξι στρατηγικές ώστε να γίνει η κοινωνία στο σύνολό της, από τις οικογένειες μέχρι τις κυβερνήσεις, ικανότερη στην πρόληψη και τον περιορισμό της βίας κατά των παιδιών.

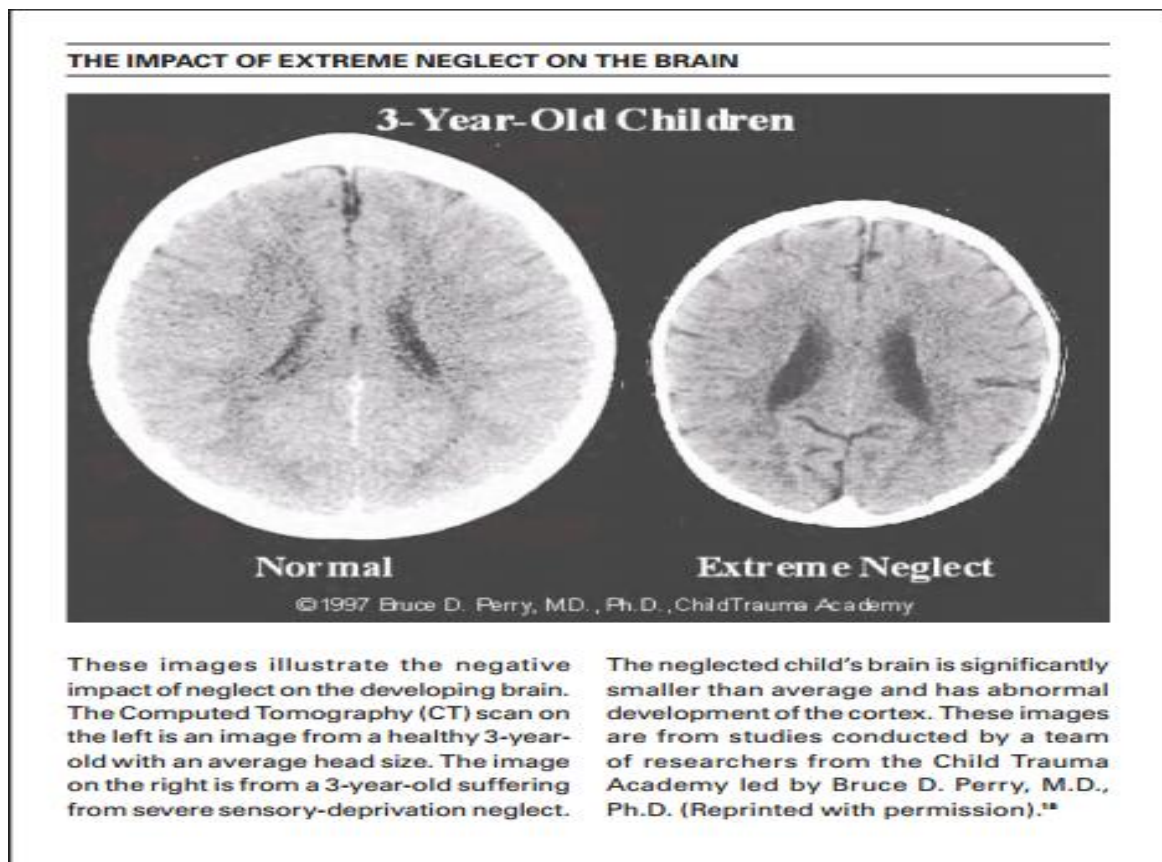
- Την υποστήριξη των γονέων, κηδεμόνων και οικογενειών.
- Την επιμόρφωση των παιδιών με δεξιότητες
- Την αλλαγή νοοτροπιών που ενθαρρύνουν τη βία και τις διακρίσεις
- Την παροχή και προώθηση υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τα παιδιά
- Την ενίσχυση των δικαστικών, ποινικών και κοινωνικών συστημάτων και υπηρεσιών
- Τέλος την αύξηση των διαθέσιμων δεδομένων και της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη βία και το ανθρώπινο και κοινωνικό-οικονομικό κόστος της, προκειμένου να αλλάξουν οι νοοτροπίες και τα πρότυπα.

«Η βία κατά των παιδιών λαμβάνει χώρα κάθε μέρα, παντού. Και ενώ κατά κύριο λόγο βλέπουμε ατομικά τα παιδιά, διαρρηγνύει επίσης τον κοινωνικό ιστό - υπονομεύοντας τη

σταθερότητα και την πρόοδο. Αλλά η βία κατά των παιδιών δεν είναι αναπόφευκτη. Μπορεί να προληφθεί - αν αρνηθούμε να αφήσουμε τη βία να παραμένει στις σκιές,» δήλωσε Άντονι Λέικ. «Τα στοιχεία σε αυτή την έκθεση μας υποχρεώνουν να δράσουμε - για το καλό του κάθε ενός από όλα αυτά τα παιδιά ξεχωριστά και για τη μελλοντική δύναμη των κοινωνιών σε όλο τον κόσμο.» (UNICEF, 2014)

Η UNICEF ξεκίνησε την πρωτοβουλία **#ENDViolence** για να παροτρύνει τη συλλογική δράση για τον τερματισμό της βίας κατά των παιδιών, τονίζοντας το γεγονός ότι η βία είναι παντού και συμβαίνει συχνά χωρίς να γίνεται αντιληπτή ή είναι ανεκτή λόγω των κοινωνικών και πολιτιστικών προτύπων. Με το σύνθημα «Κάντε το Αόρατο, Ορατό», η πρωτοβουλία αποσκοπεί στην αύξηση της ευαισθητοποίησης ως ένα πρώτο βήμα για την αλλαγή νοοτροπιών, συμπεριφορών και πολιτικών. Περίπου 70 χώρες σε όλο τον κόσμο έχουν ενταχθεί επίσημα στο **#ENDViolence**, ενισχύοντας τις προσπάθειες για τον εντοπισμό, την παρακολούθηση και την αναφορά της βίας κατά των παιδιών σε όλες τις μορφές της. (UNICEF, 2014)

Αυτές οι εικόνες δείχνουν την αρνητική επιπτώσεις της παραμέλησης στην ανάπτυξη του εγκεφάλου. Η αξονική τομογραφία (CT) σάρωση. Αριστερά είναι μια εικόνα από ένα υγιές 3-χρονών με ένα μέσο μέγεθος κεφαλιού. Ενώ στα δεξιά είναι από ένα 3-χρονών παιδάκι με ταλαιπωρία από σοβαρή αισθητηριακή στέρηση, παραμέληση. Ο εγκέφαλος του παιδιού έχει παραμεληθεί και είναι σημαντικά μικρότερο από το μέσο όρο όπου έχει ανώμαλη ανάπτυξη του φλοιού. Αυτές οι εικόνες προέρχονται από μελέτες που διεξάγονται από μια ομάδα των ερευνητών από το Παιδικού Τραύματος Ακαδημία με επικεφαλής τον Bruce D. Perry, M.D., Ph.D.

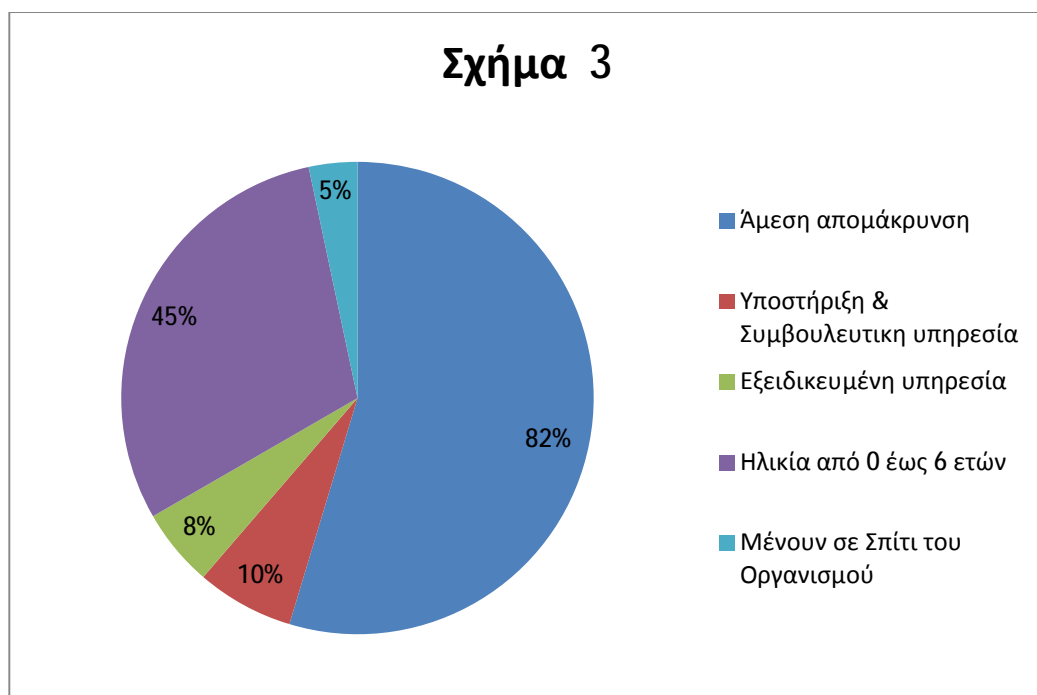

Εικόνα 6: Εγκέφαλος ενός παιδιού (πηγή: <https://www.unicef.org>)

Όμως το «Χαμόγελο του Παιδιού» πραγματοποίησε 95 επιτόπιες παρεμβάσεις για 137 παιδιά. Μετά την παρέμβαση και τη διενέργεια κοινωνικής έρευνας , διαπιστώθηκε ότι από τα 137 παιδιά τα:

- 112(82%) είχαν ανάγκη άμεσης απομάκρυνσης από το οικογενειακό περιβάλλον.
- 14(10%) είχαν ανάγκη υποστηρικτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών.
- 11(8%) είχαν ανάγκη άλλης εξειδικευμένης υπηρεσίας
- 45% τα παιδιά ήταν ηλικίας από 0 έως 6 ετών
- 7(5%) τα παιδιά μένουν σε Σπίτι του Οργανισμού

Στους 9 μήνες λειτουργίας του, «Το Σπίτι του Παιδιού» στήριξε 189 παιδιά καθώς και τους γονείς ή φροντιστές τους. (Χαμόγελο του Παιδιού , 2015)

Στατιστικά στοιχεία 2016 'Χαμόγελο του παιδιού'

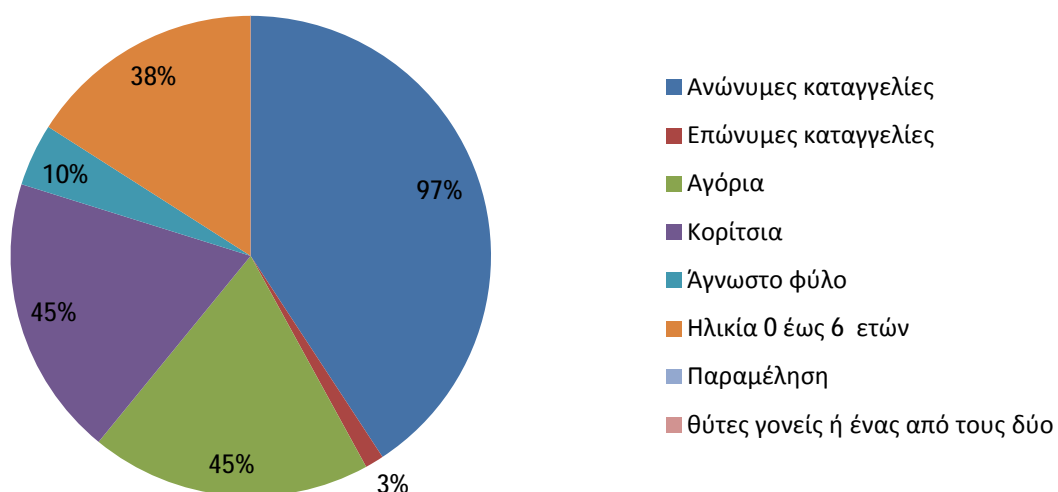
Το Χαμόγελο του Παιδιού μας δίνει στη δημοσιότητα τα στατιστικά στοιχεία του οργανισμού από το διάστημα **1/1/2016 έως και 31/10/2016.**

Έλαβε συνολικά 717 καταγγελίες σοβαρών περιστατικών κακοποίησης παιδιών.

- 97% ήταν ανώνυμες καταγγελίες.
- 3% ήταν επώνυμες καταγγελίες.
- Σύνολο παιδιών 1.413 παιδιά.
- 633 (45%) αγόρια.
- 633(45%) κορίτσια.
- 147(10%)άγνωστο φύλο.
- 38% τα παιδιά ήταν σε ηλικία 0 έως 6 ετών.
- 51.5% τα παιδιά υφίσταντο παραμέληση/εγκατάλειψη.
- 92,5% θύτες ήταν οι γονείς και οι δύο ή ένας από τους δύο.

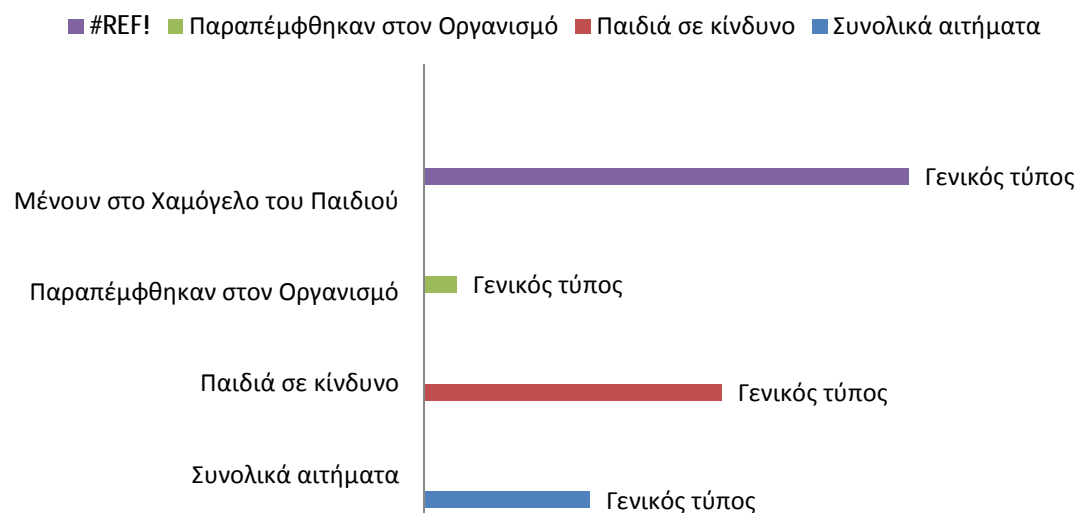
Σύνολο παιδιών 1.413

Σχήμα 4

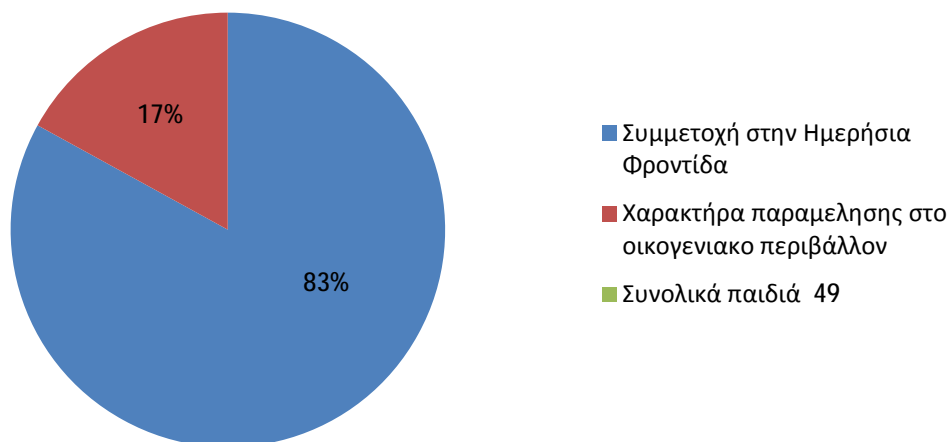
Η «Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά SOS 1056» έλαβε συνολικά 102 αιτήματα για διανομή παιδιών σε κίνδυνο που αφορούσαν συνολικά **183** παιδιά όλων των ηλικιακών ομάδων. Στον οργανισμό «Το Χαμόγελο του Παιδιού» παραπέμφθηκαν **20** από αυτά τα παιδιά που σήμερα μεγαλώνουν στα Σπίτια του. Ενώ το σύνολο των παιδιών θυμάτων βίας που ζουν στα σπίτια του οργανισμού είναι **298**.

Σχήμα 5

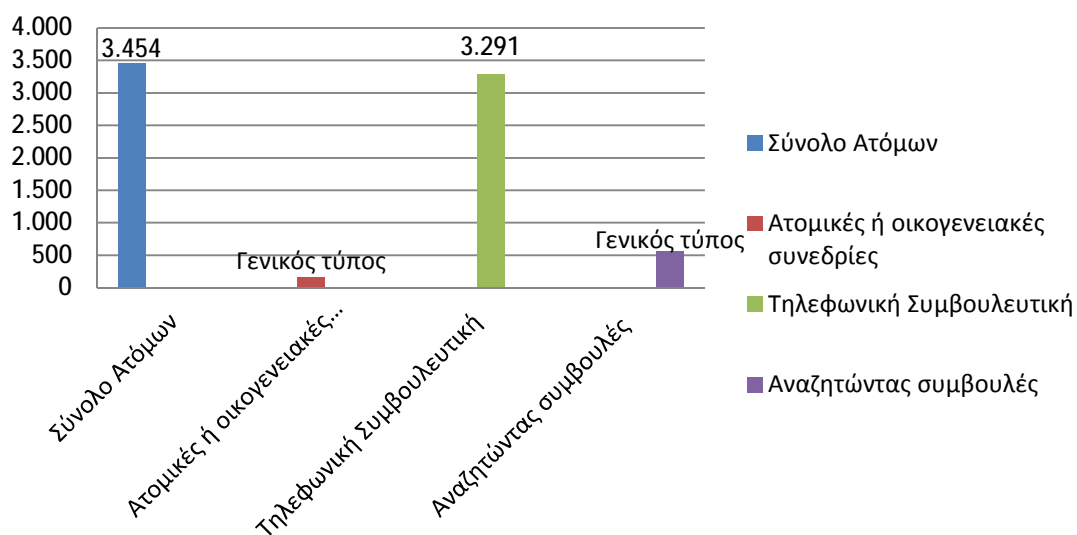
Το χρονικό διάστημα 1/1/2016-31/10/2016 συνολικά 49 παιδιά συμμετείχαν στα Σπίτια Ημερήσιας Φροντίδας του οργανισμού. Το 83% των παιδιών συμμετέχει στη δράση της Ημερήσιας Φροντίδας για κοινωνικούς λόγους ενώ το 17% εμφάνιζαν χαρακτηριστικά παραμέλησης στο οικογενειακό περιβάλλον.

Σχήμα 6

Η «Ευρωπαϊκή Γραμμή Υποστήριξης παιδιών 116 111» παρείχε υπηρεσίες συμβουλευτικής για θέματα ανηλίκων σε 3.454 άτομα. Από τα 3.454 άτομα που απευθύνθηκαν στον οργανισμό τα 163 (5%) πραγματοποίησαν ατομικές ή οικογενειακές συνεδρίες ενώ τα 3.291 πραγματοποίησαν τηλεφωνική συμβουλευτική. Το μεγαλύτερο ποσοστό (17,5%) απευθύνθηκε στον οργανισμό αναζητώντας συμβουλές για τις σχέσεις στην οικογένεια. (Χαμόγελο του Παιδιού, 2016)

Σχήμα 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ

5.1 Κέντρα Φιλοξενίας Κακοποιημένων Παιδιών

Η παιδική κακοποίηση είναι ένα φαινόμενο που δεν έχει βρεθεί λύση και κάθε μέρα όλο και εξαπλώνεται. Όλο αυτό δημιουργεί προβλήματα στα παιδιά και κυρίως στα άτομα που έχουν κακοποιηθεί από πολύ μικρή ηλικία. Τα παιδιά όσο μεγαλώνουν πάντα θα θυμούνται την δική τους κακοποίηση που υπέστησαν όταν ήταν στην παιδική τους ηλικία. Μερικά απ' αυτά "σώθηκαν" με την βοήθεια των ειδικών καθώς επίσης και με τα ιδρύματα που βοηθούν τα παιδιά, γιατί μέσα σε αυτά τα ιδρύματα τα παιδιά μεγάλωσαν ή ακόμα μένουν.

Θα δούμε μερικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που βοηθάνε τα παιδιά και προσπαθούν με διάφορους ειδικούς να ξεχάσουν το παρελθόν τους που τους τρομοκρατούσε και να σχεδιάσουν το μέλλον τους με όμορφα πράγματα για την ζωή τους όσο θα μεγαλώνουν.

1. Το χαμόγελο του Παιδιού

«Το Χαμόγελο του Παιδιού» ιδρύθηκε το 1995 από τον 10χρονο Ανδρέα Γιαννόπουλο, ο οποίος λίγο πριν φύγει από τη ζωή εξέφρασε στο ημερολόγιό του την επιθυμία να δημιουργηθεί ένας σύλλογος για να έχουν όλα τα παιδιά όσα ο ίδιος είχε απλόχερα: αγάπη, στοργή, ενδιαφέρον, σεβασμό. Το όνειρο του 10χρονου Ανδρέα έγινε πραγματικότητα και σήμερα ο Οργανισμός «Το Χαμόγελο του Παιδιού», έχοντας αναγνωριστεί διεθνώς, με όραμα: το Χαμόγελο κάθε παιδιού, υλοποιεί πανελλαδικά, 365 ημέρες το χρόνο, 24 ώρες την ημέρα, αποτελεσματικές και άμεσες δράσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση συγκεκριμένων φαινομένων που απειλούν τα παιδιά.

Μέχρι σήμερα «Το Χαμόγελο του Παιδιού» έχει στηρίξει περισσότερα από 1.200.000 παιδιά και τις οικογένειές τους. Παιδιά θύματα κάθε μορφής Βίας, Παιδιά θύματα Εξαφάνισης, Παιδιά με προβλήματα Υγείας, Παιδιά που βρίσκονται ή απειλούνται να βρεθούν σε κατάσταση φτώχειας, έχουν βρει λύση.

Ο Οργανισμός στελεχώνεται από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό με την πολύτιμη υποστήριξη εθελοντών, ενώ στηρίζεται στους πολίτες και τις εταιρείες, οι οποίοι εμπιστευόμενοι το έργο του, το στηρίζουν έμπρακτα μέσω δωρεών και χορηγιών.

Τα οικονομικά στοιχεία, τα οποία και δημοσιοποιούνται, ελέγχονται από το Διεθνές Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Ernst and Young.

Το Χαμόγελο του Παιδιού βρίσκεται δίπλα σε κάθε παιδί που έχει πέσει θύμα της βίας είτε Σωματική, Σεξουαλική, Ψυχολογική, Παραμέληση & Bullying καθώς επίσης και Παράνομη διακίνηση & εμπορία. Σου παρέχει πρόληψη, παρέμβαση αν χρειαστεί επιτόπια(σε σπίτι, Εθνική Γραμμή SOS 1056, Κέντρο Συνηγορίας του Πολίτη, Σπίτι Ημερήσιας Φροντίδας). Επίσης σου παρέχει θεραπεία όπως είναι «Το Σπίτι του Παιδιού».

«Το Σπίτι του Παιδιού» είναι μία ειδικευμένη υπηρεσία, μοναδική στην Ελλάδα και πρωτοποριακή σε Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

«Το Σπίτι του Παιδιού» στελεχώνεται από εξειδικευμένη θεραπευτική Ομάδα, η οποία απαρτίζεται από:

- Ψυχίατρο - Επιστημονικά Υπεύθυνο
- 3 Παιδοψυχιάτρους
- 3 Κλινικούς ψυχολόγους
- 1 Κοινωνική λειτουργό
- 1 Λογοθεραπεύτρια
- 1 Εργοθεραπευτή
- 1 Ειδική παιδαγωγό
- 2 άτομα διοικητικό προσωπικό

«Το Σπίτι του Παιδιού» παρέχει δωρεάν υπηρεσίες, καθημερινά 9.00 - 21.00 εκτός Σαββατοκύριακου:

1. σε παιδιά και εφήβους θύματα που μεγαλώνουν με την οικογένειά τους ή εναλλακτικά (αναδοχή) ή σε πλαίσια φιλοξενίας (ξενώνες, οικοτροφεία, καταφύγια κ.λπ.)
2. στις οικογένειες των παιδιών καθώς και στο φροντιστικό προσωπικό δομών, στις οποίες μεγαλώνουν τα παιδιά θύματα κακοποίησης

Η διεπιστημονική θεραπευτική ομάδα του Κέντρου Ημέρας αναλαμβάνει την σφαιρική και ολόπλευρη διαγνωστική αξιολόγηση και θεραπευτική προσπέλαση των πολύπλοκων διαταραχών που τα παιδιά – θύματα αντιμετωπίζουν.

«Το Σπίτι του Παιδιού» παρέχει τις παρακάτω υπηρεσίες:

- Έγκαιρη παρέμβαση - αξιολόγηση - συμβουλευτική υποστήριξη.
- Διάγνωση και θεραπεία όλου του φάσματος των παιδοψυχιατρικών προβλημάτων.
- Σε παιδιά θύματα κακοποίησης ή παραμέλησης που εμφανίζουν ψυχοπαθολογικές διαταραχές η όλη προσέγγιση περιλαμβάνει επίσης την σφαιρική αντιμετώπιση όλων των ενδεχόμενων παράλληλων αναγκών τους συμπεριλαμβανομένων της διάγνωσης και θεραπείας ειδικών μαθησιακών αναγκών και της παροχής υπηρεσιών λογοθεραπείας, εργοθεραπείας και ειδικής διαπαιδαγώγησης.
- Συμβουλευτική σε γονείς, φροντιστές και λοιπά πρόσωπα αναφοράς.
- Παρακολούθηση - καταγραφή - στατιστική επεξεργασία των αναγκών ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης που απορρέουν από τα περιστατικά κακοποίησης των παιδιών.
- Δράσεις ευαισθητοποίησης - ενημέρωσης της κοινότητας με στόχο την πρόληψη κάθε μορφής φαινομένων παιδικής κακοποίησης.

«Το Χαμόγελο του Παιδιού» ξεκίνησε τη λειτουργία του Κέντρου Ημέρας «Το Σπίτι του Παιδιού» το 2014.

Επίσης Το Χαμόγελο του Παιδιού προσφέρει βοήθεια σε κάθε παιδί θύμα εξαφάνισης. Σε κάθε παιδί με πρόβλημα υγείας. Καθώς επίσης και σε κάθε παιδί σε κατάσταση φτώχειας. (Χαμόγελο του παιδιού, 2017)

2. Παιδικό Χωριό SOS

Το πρώτο Παιδικό Χωριό SOS ιδρύθηκε από τον HERMANN GMEINER το 1949 στο Imst, του Tyrol στην Αυστρία. Ως άνθρωπος είχε δεσμευτεί να βοηθάει παιδιά που βρίσκονται σε ανάγκη. Παιδιά που είχαν χάσει τα σπίτια τους, την ασφάλεια τους και τις οικογένειές τους σαν αποτέλεσμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Εικόνα 7: Hermann Gmeiner

(<http://www.sos-villages.gr/content/about/oi-rizes-mas/26-oi-rizes-mas>)

Σήμερα, με την υποστήριξη πολλών χορηγών και συνεργατών, το SOS-KDI έχει αναπτυχθεί προκειμένου να βοηθάει παιδιά σε όλο τον κόσμο. Αναλαμβάνουμε δράση για τα παιδιά ως ανεξάρτητη μη κυβερνητική οργάνωση. Σεβόμαστε διαφορετικές θρησκείες και πολιτισμούς, και εργαζόμαστε σε χώρες και κοινότητες, όπου η αποστολή μας μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη. Εργαζόμαστε στο πνεύμα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και προωθούμε τα δικαιώματα αυτά σε ολόκληρο τον κόσμο.

Σύμφωνα με την ιδέα των Παιδικών Χωριών SOS, η οργάνωση μας υπήρξε πρωτοπόρος σε μια προσέγγιση οικογενειακού τύπου που σχετίζεται με τη μακροχρόνια φροντίδα ορφανών και εγκαταλειμμένων παιδιών.

Η ζωή και η οργάνωση των Παιδικών Χωριών SOS έχει σαν βάση τις τέσσερις παιδαγωγικές αρχές, όπως αυτές διατυπώθηκαν από τον HERMANN GMEINER και είναι:

Η Μητέρα: Κάθε παιδί έχει έναν γονιό για να το φροντίζει.

Η Μητέρα SOS χτίζει μια στενή σχέση με κάθε παιδί που της έχει ανατεθεί και παρέχει την ασφάλεια, την αγάπη και τη σταθερότητα που κάθε παιδί χρειάζεται. Σαν επαγγελματίας στη φροντίδα των παιδιών, ζει μαζί με τα παιδιά που της έχουν ανατεθεί, καθοδηγεί την ανάπτυξή τους και έχει την ευθύνη του σπιτιού και της οικογένειάς της. Αναγνωρίζει και σεβεται το οικογενειακό υπόβαθρο, τις πολιτιστικές ρίζες και την θρησκεία του κάθε παιδιού.

Αδέλφια: Οι οικογενειακοί δεσμοί αναπτύσσονται και δημιουργούνται νέοι.

Κορίτσια και αγόρια διαφόρων ηλικιών ζουν μαζί ως αδέλφια, με πρωταρχικό καθήκον τη διατήρηση και παραμονή των φυσικών αδελφών μέσα στην ίδια οικογένεια. Αναπτύσσονται

και μαθαίνουν μαζί να μοιράζονται τις ευθύνες και όλες τις χαρές και λύπες της καθημερινής ζωής. Αυτά τα παιδιά και η Μητέρα SOS οικοδομούν συναισθηματικούς δεσμούς που διαρκούν για μια ζωή.

Το Σπίτι: Κάθε Οικογένεια έχει το δικό της σπίτι.

Το Σπίτι SOS είναι το σπίτι κάθε Οικογένειας, με τη δική του ξεχωριστή αίσθηση, τον ρυθμό και την καθημερινότητα του. Το Σπίτι αποτελεί το φυσικό καταφύγιο για κάθε παιδί και βιώνει μια πραγματική αίσθηση της ασφάλειας και ατομικότητας.

Το Χωριό: Η Οικογένεια SOS είναι μέρος της ευρύτερης κοινωνίας.

Το Χωριό, είναι η φυσική προέκταση της Οικογένειας SOS. Αποτελεί το κοινωνικό περιβάλλον που επιτρέπει στα παιδιά ν' αναπτυχθούν με ασφάλεια αλλά παράλληλα είναι και μία γέφυρα προς την κοινωνία, καθώς τα παιδιά μαθαίνουν να συμμετέχουν ενεργά σε αυτή.

Το όραμα του Παιδικού Χωριού SOS είναι να βοηθήσει τα παιδιά που το έχουν ανάγκη και να μπορέσουν να ζήσουν όπως τους αξίζει. Συγκεκριμένα το όραμά τους είναι:

Κάθε παιδί ανήκει σε μια οικογένεια. Η οικογένεια είναι η καρδιά της κοινωνίας. Μέσα σε μια οικογένεια κάθε παιδί είναι προστατευμένο και απολαμβάνει το αίσθημα ότι ανήκει κάπου. Εδώ, τα παιδιά μαθαίνουν τις αξίες, να μοιράζονται ευθύνες και να διαμορφώνουν μακροχρόνιες σχέσεις. Το οικογενειακό περιβάλλον τους παρέχει γερά θεμέλια πάνω στα οποία θα χτίσουν τη ζωή τους.

Κάθε παιδί μεγαλώνει με αγάπη. Μέσα από την αγάπη και την αποδοχή, συναισθηματικά τραύματα επουλώνονται και χτίζεται η εμπιστοσύνη. Τα παιδιά μαθαίνουν να εμπιστεύονται και να πιστεύουν στον εαυτό τους και τους άλλους. Με αυτήν την αυτοπεποίθηση κάθε παιδί μπορεί να αναγνωρίσει και να αξιοποιήσει τις δυνατότητές του.

Κάθε παιδί μεγαλώνει με σεβασμό. Η φωνή τού κάθε παιδιού ακούγεται και λαμβάνεται σοβαρά υπόψη. Τα παιδιά συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή τους και καθοδηγούνται να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην ανάπτυξή τους. Το παιδί μεγαλώνει με σεβασμό και αξιοπρέπεια ως ένα πολύτιμο μέλος της δικής του οικογένειας και κοινωνίας.

Κάθε παιδί μεγαλώνει με ασφάλεια. Τα παιδιά προστατεύονται από κακοποίηση, παραμέληση και εκμετάλλευση και παραμένουν ασφαλή. Έχουν στέγη, φαγητό, υγειονομική φροντίδα, μόρφωση και σταθερούς συναισθηματικούς δεσμούς.

Και η αποστολή του Παιδικού Χωριού SOS είναι να:

Δημιουργούνε οικογένειες για παιδιά που βρίσκονται σε ανάγκη, τα βοηθάνε να διαμορφώσουν το δικό τους μέλλον και συμμετέχουνε στην ανάπτυξη των κοινοτήτων που ανήκουν.

Συμμετέχουνε στην κοινοτική ζωή και ανταποκρίνονται στις ανάγκες κοινωνικής ανάπτυξης των πιο ευάλωτων παιδιών και νέων ανθρώπων.

Δημιουργούνε εγκαταστάσεις και προγράμματα πρόληψης, που έχουν στόχο την ενίσχυση οικογενειών για την αποφυγή της εγκατάλειψης των παιδιών.

Ενώνουνε τις προσπάθειές τους, με μέλη της κοινότητας για την παροχή εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης, καθώς και για ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. (Παιδικά χωριά SOS Ελλάδος, 2017)

3.ΕΛΙΖΑ

Η ιστορία της Ελίζας (Elisa Izquierdo, 1989 – 1995) είναι η αληθινή ιστορία ενός παιδιού που δεν πρόλαβε να ανοίξει τα φτερά του και χαρακτηρίστηκε από τις αρχές της Νέας Υόρκης, σαν η «χειρότερη περίπτωση παιδικής κακοποίησης που είχαν δει ποτέ». Χωρισμένοι γονείς, με ένα πατέρα που έκανε ότι καλύτερο μπορούσε αλλά δυστυχώς χάθηκε νωρίς. Μια άρρωστη μητέρα, βυθισμένη στα ναρκωτικά και μια «υγιής» πολιτεία όπου οι τυπικές διαδικασίες συνθλιβουν την ουσία. Το 1995 η κυνική κοινωνία της Νέα Υόρκης συγκλονίζεται από την είδηση του χαμού της Ελίζας, που πέθανε κακοποιημένη στα 6 της χρόνια.

Οι κάτοικοι της πόλης υπογράφουν το μανιφέστο «Ποτέ ξανά», ενώ τον Φεβρουάριο του 1996 θεσπίζεται «Ο Νόμος της Ελίζας», ο οποίος επανακαθορίζει τις ευθύνες του κράτους και των κοινωνικών υπηρεσιών στα θέματα προστασίας του παιδιού, με αύξηση της λογοδοσίας όσων εμπλέκονται στην προστασία των παιδιών και μείωση της εμπιστευτικότητας σχετικά με τη δημοσιοποίηση περιπτώσεων αυτού του είδους.

Η Ελίζα γίνεται παγκόσμιο σύμβολο και η ιστορία της γίνεται εξώφυλλο στους New York Times, αλλά και αντικείμενο πολυάριθμων άρθρων στα ΜΜΕ.

Τα πρώτα χρόνια, όσο η Ελίζα ζούσε με τον πατέρα της, πήγαινε τακτικά στο σχολείο και η ζωή της εξελισσόταν φυσιολογικά. Μετά τον θάνατο του πατέρα όμως, η επιμέλεια της Ελίζας δίνεται στη βιολογική της μητέρα και αμέσως φαίνεται η διαφορά: το παιδί σταμάτησε να πηγαίνει τακτικά στο σχολείο και έπαψε να είναι το γελαστό παιδί των προηγούμενων ετών. Παρά τις προσπάθειες, κανείς δεν μπόρεσε να επέμβει εφόσον ο δικαστής, με σύμφωνη γνώμη των κοινωνικών υπηρεσιών, είχε δώσει την επιμέλεια του παιδιού στη μητέρα. Ο θάνατος της Ελίζας έφερε στην επιφάνεια με τον πιο δραματικό τρόπο, την ανεπάρκεια των υπηρεσιών παιδικής προστασίας και ταρακούνησε βαθύτατα την κοινή γνώμη σχετικά με το φαινόμενο της κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών.

Μετά το θάνατο της Ελίζας, ο Μιχαήλ κι εγώ περάσαμε μια περίοδο βαθιάς θλίψης. Ξέραμε ότι δεν ήταν πια στο χέρι μας να σώσουμε την Ελίζα, αλλά δεν μπορούσαμε να μείνουμε άπρακτοι: Κάτι έπρεπε να γίνει για να μην ξανασυμβεί ποτέ, αυτό που συνέβη στην Ελίζα.

Αποφασίσαμε να τιμήσουμε τη μνήμη της μικρής Ελίζας προστατεύοντας άλλα παιδιά από την ίδια μοίρα. Ξεκινήσαμε την προσπάθεια και σύντομα ο πρώτος πυρήνας ανθρώπων με τον ίδιο στόχο είχε σχηματιστεί: Η Δάφνη Οικονόμου, πρόεδρος της Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών, η Ελένη Αγάθωνος, εμπειρογνώμονας παιδικής προστασίας και η ψυχολόγος & συγγραφέας Μυρτώ Νίλσεν προσέφεραν τις υπηρεσίες τους και τις συμβουλές τους.

Από εκείνη τη στιγμή, άναψε η σπίθα για την ίδρυση του Σωματίου Κατά της Κακοποίησης του Παιδιού ΕΛΙΖΑ. Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΛΙΖΑ εξελέγη στις 21 Ιανουαρίου 2008, και γρήγορα εξελίχθηκε σε μια δραστήρια ομάδα με έναν κοινό σκοπό.

Σε συνεργασία με τα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος, ιδρύσαμε από κοινού τον πρώτο Ξενώνα Θεραπείας και Αποκατάστασης για κακοποιημένα και παραμελημένα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην Ελλάδα. Ο Ξενώνας SOS – ΕΛΙΖΑ ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2009 και αποτελεί ένα πρότυπο κέντρο παιδικής προστασίας. Μέσα στα 7 πρώτα χρόνια λειτουργίας

του Ξενώνα φιλοξενήθηκαν 43 βρέφη, νήπια και μικρά παιδιά βρήκαν προστασία, θεραπεία και αποκατάσταση, ενώ 27 βρίσκονται ήδη σε ασφαλές οικογενειακό περιβάλλον.

Από την 1η Μαρτίου 2016, η λειτουργία του ξενώνα βρίσκεται στην αποκλειστική ευθύνη των Παιδικών Χωριών SOS Ελλάδος και είμαστε βέβαιοι πως οι βάσεις που θέσαμε μαζί αποτελούν την καλύτερη παρακαταθήκη για το μέλλον του.

Η Αποστολή στο ΕΛΙΖΑ είναι πρωτίστως να προλαμβάνεται το φαινόμενο της παιδικής κακοποίησης ή παραμέλησης προτού εμφανιστεί, η προστασία όσων παιδιών βρίσκονται σε κίνδυνο και η παροχή εξατομικευμένης θεραπείας σε παιδιά που βίωσαν κακοποίηση ή παραμέληση.

Εικόνα 8:Ελίζα

(πηγή: <http://eliza.org.gr/i-apostoli-mas/#1458220452334-6dbf531d-83c7>)

Οι στόχοι του είναι:

Για τα παιδιά:

- Να προλαμβάνουμε όλες τις μορφές παραμέλησης ή κακοποίησης των παιδιών, με ειδικά προγράμματα και εκστρατείες ενημέρωσης.
- Να ευαισθητοποιήσουμε την κοινή γνώμη και να ενθαρρύνουμε κάθε ενήλικα να καταγγείλει περιπτώσεις παιδιών που κινδυνεύουν.
- Να εκπαιδύσουμε τα παιδιά από μικρή ηλικία σχετικά με τα δικαιώματά τους και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να προστατεύουν τον εαυτό τους.

Για τους γονείς:

- Να παρέχουμε στήριξη και ουσιαστική καθοδήγηση σε γονείς που συχνά γίνονται βίαιοι χωρίς να το θέλουν και αναζητούν βοήθεια.
- Να προσφέρουμε συμβουλευτικές, νομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε όσους αναζητούν βοήθεια για να προστατεύσουν ένα παιδί.

Για τους επαγγελματίες:

- Να εφαρμόζουμε την «Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού» στο σχεδιασμό και την υλοποίηση κάθε προγράμματος του Σωματίου ΕΛΙΖΑ που αφορά παιδιά που έχουν υποστεί βία ή που είναι σε αυξημένο κίνδυνο παραβίασης βασικών τους δικαιωμάτων.

- Να ενημερώνουμε τους επαγγελματίες υγείας και εκπαίδευσης για το φαινόμενο της κακοποίησης και παραμέλησης των παιδιών στην Ελλάδα και να παρέχουμε επιμορφωτικά προγράμματα σχετικά με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα που αφορούν την παιδική προστασία, αλλά τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις που δεσμεύουν κάθε χώρα για την εφαρμογή των επιταγών τους.

Το όραμα τους είναι : Να μεγαλώνουν όλα τα παιδιά σε ασφαλές περιβάλλον, μακριά από κάθε μορφή κακοποίησης και παραμέλησης. Θέλουμε να χτίσουμε σταθερά τον κύκλο προστασίας γύρω από κάθε παιδί που κινδυνεύει, σε συνεργασία με δημόσιους φορείς, επαγγελματίες, ειδικούς επιστήμονες, επιχειρήσεις, εκπαιδευτικούς και γονείς. (Ελίζα, 2017)

4.ΒΟΗΘΕΙΑ-ΕΛΠΙΔΑ-ΖΩΗ

Ο Σύλλογος “ΒΟΗΘΕΙΑ-ΕΛΠΙΔΑ-ΖΩΗ” δημιουργήθηκε για να προσφέρει κοινωνικά έργα στις γυναίκες και τα ανήλικα παιδιά που καταφεύγουν στην αναζήτηση βοήθειας λόγω ψυχολογικής και σωματικής κακοποίησης που υφίστανται στην καθημερινή τους ζωή.

Η “ΒΟΗΘΕΙΑ-ΕΛΠΙΔΑ-ΖΩΗ” είναι σωματείο “Σύλλογος” μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Πιστοποιημένο από το πρωτοδικείο Αθηνών με αριθμ. 7033/2005 και αριθμό Τροποποίησης 141/2013.

Εγγεγραμμένος στο Εθνικό Μητρώο Φορέων Ιδιωτικού Τομέα μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες Κοινωνικής Φροντίδας και στο Ειδικό Μητρώο Εθελοντικών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Δραστηριοποιείται κυρίως στην Αττική και απευθύνεται σε όλη την Ελλάδα.

Ο Σύλλογος παρέχει ψυχολογική υποστήριξη από εξειδικευμένους ψυχολόγους με σκοπό την αντιμετώπιση και την επίλυση προβλημάτων, όπως και τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων κάθε ατόμου. (Βοήθεια-Ελπίδα-Ζωή, 2017)

5.ΟΑΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Η εθελοντική οργάνωση «Οάση του Παιδιού» ιδρύθηκε το Δεκέμβριο του 2003 στο Ηράκλειο αλλά δραστηριοποιείται σε όλη την Κρήτη με κύριο στόχο την υπεράσπιση και τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των παιδιών. Ο Οργανισμός αυτός προσπαθεί να βοηθήσει και να διαφυλάξει κάθε κακοποιημένο παιδί που το έχει ανάγκη. Η Οάση του Παιδιού προσανατολίζεται στη δημιουργία του πρώτου κέντρου ημέρας παιδιών σε κίνδυνο στην πόλη του Ηρακλείου, με στόχο την δυνατότητα για υγιή και ασφαλή διαβίωση σε παιδιά που από τα πρώτα τους βήματα η ζωή τους έδειξε το πιο σκληρό της πρόσωπο. Παιδιά που

αντιμετωπίζουν σοβαρές κοινωνικές δυσκολίες, βρίσκονται στο δρόμο, εκτός στέγης ή σε κίνδυνο και χρειάζονται βοήθεια και στήριξη μέσα σε ένα οικογενειακό περιβάλλον.

Αφορμή για το ξεκίνημα αυτής της δράσης, είναι οι σοβαρές περιπτώσεις παιδιών που δεν έχουν άμεση φροντίδα, επιμέλεια, έχουν κακοποιηθεί και στο σύνολό τους είναι παιδιά που έχουν βιώσει βία, εγκατάλειψη και παραμέληση, παιδιά που επαιτούν και που συχνά γίνονται θέμα στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, επειδή δεν υπάρχει ένας χώρος να φιλοξενηθούν προσωρινά.

Στον χώρο αυτό θα διαμένουν προσωρινά σαν μια «οικογένεια» με τα παιδιά τους, προσφέροντάς τους μια ζεστή αγκαλιά, φροντίζοντας να τους δώσει τα εφόδια, ώστε να ενταχθούν ομαλά στο κοινωνικό σύνολο. Αυτό που τίθεται ως ζητούμενο είναι η διάθεση από πλευράς πολιτών, φορέων και επαγγελματιών να γίνουν αρωγοί σε αυτή την προσπάθεια. Η Όαση του παιδιού ήδη από το 2005 δεσμεύει μέρος των εσόδων της για το σκοπό αυτό. Μέχρι σήμερα όμως δεν έχει κατορθώσει να συγκεντρώσει τα απαραίτητα χρήματα για την δημιουργία του Κέντρου.

Συγκεκριμένα:

- Στήριξη, φροντίδα και προστασία κακοποιημένων και παραμελημένων παιδιών με θεραπευτική παρέμβαση στις οικογένειες, με παροχή βασικών υπηρεσιών υγιεινής (ρούχα, τρόφιμα, ιατρική φροντίδα) σε συνεργασία με άλλες εθελοντικές ομάδες αλληλεγγύης, νομική συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη.
- Παρεμβάσεις στο δρόμο (Street Work) σε ασυνόδευτα ανήλικα, άπορα παιδιά, παιδιά του δρόμου, των φαναριών, παιδιά που δεν βρίσκονται στο σχολείο.
- Επισκέψεις και απασχόληση σε παιδιά που φιλοξενούνται σε ιδρύματα, σε σχολικές μονάδες όπου παρατηρούνται πιο συχνά φαινόμενα κακοποίησης, παραμέλησης, εκφοβισμού, σχολικής διαρροής.
- Λειτουργία γραμμής SOS για τα παιδιά σε κίνδυνο.
- Οργάνωση ενημερωτικών ημερίδων και συνεδρίων με σκοπό την έρευνα, την υπεράσπιση, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, τη διάδοση πληροφοριών και αποτελεσμάτων, την άσκηση πίεσης για την αλλαγή πολιτικής στην προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών, στους αρμόδιους δημόσιους φορείς αλλά και στην αλλαγή νοοτροπίας των πολιτών.
- Προώθηση των ιδεών της αλληλεγγύης και του εθελοντισμού.

Με ποιο τρόπο μπορείτε να βοηθησετε.

Η ΌΑΣΗ απευθύνεται σε όσους πιστεύουν ότι ο εθελοντισμός είναι μια ανιδιοτελής πράξη αγάπης και αλληλεγγύης. Για να γίνετε εθελοντές επικοινωνήστε τηλεφωνικά ή συμπληρώστε την φόρμα εθελοντή στην ιστοσελίδα μας. (Όαση του Παιδιού, 2017)

6. UNICEF

Η Ελληνική Εθνική Επιτροπή της UNICEF ιδρύθηκε το 1977 και μέχρι σήμερα εργάζεται για να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει την ελληνική κοινωνία για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στον αναπτυσσόμενο κόσμο καθώς και για να υποστηρίξει ουσιαστικά τα προγράμματα βοήθειας της UNICEF.

Το έργο της UNICEF στηρίζεται κυρίως στην εθελοντική προσφορά του κόσμου και στα έσοδα από τις πωλήσεις των γνωστών σε όλους μας προϊόντων της UNICEF. Δραστηριοποιείται σε τέσσερις βασικούς τομείς:

- **Εκπαίδευση για τα Δικαιώματα του Παιδιού** Μάθηση και διδασκαλία σχετικά με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού - τις διατάξεις και τις αρχές, καθώς την "προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα" - με στόχο να ενδυναμωθούν τόσο τα παιδιά όσο και οι ενήλικες ώστε να αναλάβουν δράση και να θέσουν τα δικαιώματα των παιδιών σε εφαρμογή στην καθημερινή τους ζωή σε όλα τα επίπεδα.
- **Ενημέρωση** Η Ελληνική Εθνική Επιτροπή της UNICEF ενημερώνει του πολίτες απευθείας με τη διάθεση ενημερωτικού υλικού αλλά και μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης.
- **Συλλογή Πόρων** Διατηρώντας την ανεξαρτησία της, τα έσοδα της UNICEF προέρχονται αποκλειστικά από πωλήσεις προϊόντων και τις εθελοντικές συνεισφορές κρατών και ιδιωτών όπως εσείς.
- **Πωλήσεις προϊόντων** - Κάρτες & δώρα UNICEF Οι κάρτες και τα δώρα UNICEF προσφέρουν ικανοποίηση σε σας που γνωρίζετε ότι στέλνετε ευχές σε αγαπημένους ανθρώπους αλλά ταυτόχρονα βοηθάτε κάποια παιδιά να ζήσουν καλύτερα.

Εικόνα 9: Φωτογραφία Unicef

Βασικά Προγράμματα της UNICEF για τα Παιδιά

- Προσφέρουμε στα παιδιά την καλύτερη δυνατή αρχή στη ζωή.
- Βοηθάμε να παιδιά να επιβιώσουν και να αναπτυχθούν.
- Στέλνουμε τα παιδιά στο σχολείο.
- Δημιουργούμε ένα προστατευτικό περιβάλλον για τα παιδιά, ιδιαίτερα σε επείγουσες ανάγκες.

Η προστασία των παιδιών από τη βία, την εκμετάλλευση και την κακομεταχείριση, είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες της προστασίας του δικαιώματός τους για επιβίωση, ανάπτυξη και εξέλιξη. Η προσέγγιση της UNICEF είναι να δημιουργήσει ένα προστατευτικό περιβάλλον, όπου τα κορίτσια και τα αγόρια δεν θα κινδυνεύουν από τη βία, την εκμετάλλευση και τον περιττό χωρισμό από την οικογένειά τους και όπου οι νόμοι, οι υπηρεσίες, οι συμπεριφορές και οι πρακτικές θα καθιστούν τα παιδιά λιγότερο ευάλωτα, θα εξετάζουν τους γνωστούς παράγοντες κινδύνου και θα ενισχύουν τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία τους. Η στρατηγική της UNICEF για την προστασία των παιδιών εστιάζεται τόσο στην ενδυνάμωση των συστημάτων προστασίας των παιδιών (νόμοι, πολιτικές και κανονισμοί, υπηρεσίες κοινωνικού τομέα και ειδικότερα: Κοινωνικής Πρόνοιας, Εκπαίδευσης, Υγείας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης) για να υποστηριχθεί η πρόληψη και η άμεση ανταπόκριση στους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα παιδιά, όσο και στην προώθηση μιας κοινωνικής αλλαγής εναρμονισμένης με τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Επιπλέον, η UNICEF εργάζεται για την ενίσχυση της προστασίας των παιδιών σε περιπτώσεις κρίσεων ή εκτάκτων αναγκών. Η UNICEF προωθεί σθεναρά την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και στις χώρες που υπάρχει ιδιαίτερα έντονο το πρόβλημα εφαρμόζει ειδικά προγράμματα βοήθειας προσαρμοσμένα στις κατά τόπους ειδικές συνθήκες και τις ανάγκες των παιδιών.(UNICEF, 2017)

7. Tartu Child Support Center

Το Tartu Child Support Center ιδρύθηκε το 1995 ως Μη Κερδοσκοπική Οργάνωση. Είναι το πρώτο κέντρο που ιδρύθηκε στην Εσθονία όπου μια διεπιστημονική ομάδα συμμετέχει στο έργο με κακοποιημένα ή και παραμελημένα παιδιά και των μελών των οικογενειών τους. Ως στόχο έχει την πρόληψη της παιδικής κακοποίησης και ενδοοικογενειακής βίας στην Εσθονία, μέσω της ευαισθητοποίησης της κοινωνίας και με την παροχή συμβούλων και τη θεραπεία κακοποιημένων παιδιών και τα μέλη της οικογένειας.

Οι βασικές λειτουργίες του Κέντρου είναι:

- Παρέχουν ψυχολογική, κοινωνική και ιατρική συμβουλευτική ψυχοθεραπεία για τα παιδιά και τα μέλη της οικογένειας.
- Κατάρτιση των ειδικών που ασχολούνται με την εργασία με παιδιά(ιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς, παιδαγωγούς, ψυχολόγους.
- Διαμόρφωση της κοινής γνώμης προς τα εσωτερικά θέματα της βίας και της κακοποίησης των παιδιών στην κοινωνία μας.

Το έργο του ιδρύματος βασίζεται στην ομαδική εργασία. Όλα τα μέλη της ομάδας έχουν τα προσόντα, που παρέχεται με ειδική εκπαίδευση για να ασχοληθεί με κακοποιημένα παιδιά

Στο κέντρο μπορούν να φιλοξενηθούν τα παιδιά από την ημέρα γέννησης τους μέχρι την ηλικία των 18 ετών και ομοίως για τα μέλη της οικογένειας τους. Τους παρέχουν συμβουλευτική, ψυχοθεραπεία (ατομική, ομαδική και οικογενειακή θεραπεία , μουσική και παιχνίδι, ψυχοκοινωνική και ιατρική αποκατάσταση). Υποστήριξη της υπηρεσίας πρόσωπο και όλες οι διαβουλεύσεις και θεραπευτικές συνεδρίες είναι εμπιστευτικές και δωρεάν. (Tartu Child Support Center, 2017)

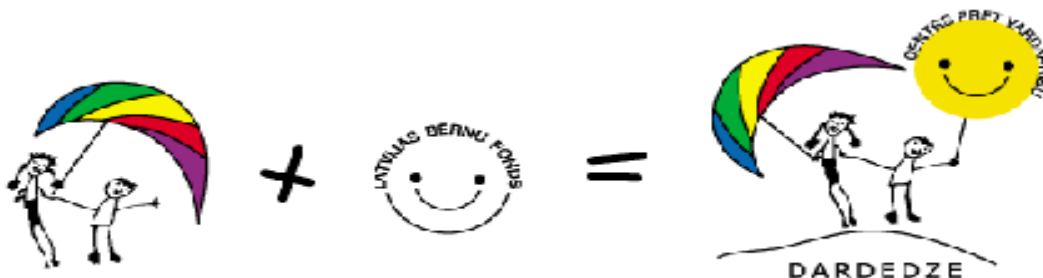

8. Centrs Dardedze

Το κέντρο Dardedze ιδρύθηκε το 2001, από δύο Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις την “Latvian Childrean’s Fund” & “Center against abuse for children and families support” με στόχο την προστασία των παιδιών από την κακοποίησης. Εγκαινιάστηκε επίσημα από τον πρώην Πρόεδρο της Λετονίας Vaira Vīķe-Freiberga. Κατά τη διάρκεια αυτών των ετών, έχουν ανταποκριθεί στις ανάγκες τις κοινωνίας σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Υπήρξε μια εποχή (από το 2001 έως το 2008), ως την καλύτερη λύση που βρήκαμε για τα παιδιά που έχουν υποφέρει από κακοποίηση, όπου τα παιδιά μαζί με ένα συνοδό (πιο συχνά η μητέρα) ήταν επίσης σε θέση να διανυκτερεύσει.

Ως προτεραιότητα έχουν πάντα την προληπτική εργασία με τους γονείς, τους επαγγελματίες, οι οποίοι εργάζονται καθημερινά με τα παιδιά. Επίσης κάνουν προληπτική εργασία με τα ίδια τα παιδιά, γιατί πιστεύουν ότι η εκπαίδευση και η παροχή στήριξης για την ώρα, μπορούν να προστατεύσουν τα παιδιά από την κακοποίηση. Είναι ευγνώμονες στους υποστηρικτές και τους χορηγούς για την ευκαιρία που τους προσφέρουν να εκπαιδεύσουν τον εαυτό τους σε διεθνή συνέδρια, όπου μπορούν να μάθουν τις τελευταίες τεχνικές στην εργασία με παιδιά που έχουν υποφέρει από κακοποίηση.

Το λογότυπο Dardedze δημιουργήθηκε από τη συγχώνευση και των δύο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για την ίδρυση του οργανισμού.

(Centrs Dardedze, 2017)

5.2 Σποτ για την Παιδική Κακοποίηση

Στις 19^η Νοεμβρίου έχει οριστεί ως η παγκόσμια ημέρα κατά της παιδικής κακοποίησης. Όλες εκείνες τις μέρες μέχρι και την 19 μέρα προσπαθούν να ενημερώσουν με διάφορες διαφημιστικές καμπάνιες, είτε στα σχολεία για να γνωρίζουν τα παιδιά και να μπορέσουν να αντιδράσουν είτε σε διάφορες ομιλίες σε όλη την χώρα με ειδικούς ομιλητές που μπορούν να μιλήσουν γι αυτό το θέμα, να το αναφέρουν και να προσπαθήσουν όσοι αντιμετωπίζουν ένα τέτοιο είδος βίας να μπορέσουν να το πουν και να απευθυνθούν στους ειδικούς για να πάρουν την κατάλληλη βοήθεια.

Για να μπορέσουν να δείξουν την έκταση του προβλήματος και να ταρακουνήσουν τον συνομιλητή τους που έχουν απέναντί τους προσπαθούν με διάφορα βίντεο, με αφίσες και

στατιστικά να καταλάβουν πως αυτό το πρόβλημα όλο και διογκώνεται και δεν μπορεί να βρεθεί μια λύση.

Στο παρακάτω βίντεο θα δούμε τα βλέμματα των παιδιών πως είναι όταν κακοποιούνται. Από το Χαμόγελο του Παιδιού.

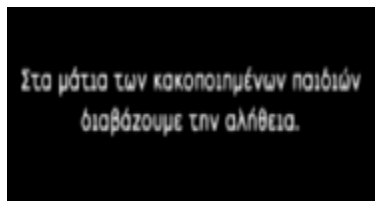
Οι εικόνες αυτές είναι από το βίντεο. Το βίντεο θα μπορούσατε να το δείτε στο παρακάτω link. (<https://www.youtube.com/watch?v=iLs9AicZAY>)

Εικόνα 10 : Βλέμμα παιδιού

Εικόνα 11: Βλέμμα παιδιού

Εικόνα 12: Φράση μέσα από το βίντεο

Εικόνα 13: Γιατί δεν αντιδράς;

Εικόνα 14: Λογότυπο

Βίντεο 1

Στο παρακάτω βίντεο θα δούμε πραγματικές ιστορίες κακοποίησης παιδιών όπως τις διηγούνται τα ίδια τα παιδιά.

Εικόνα 15:Μάνος

Μάνος 13 ετών,

Υπέστη σωματική και συναισθηματική κακοποίηση.

“Θυμάμαι ότι ήμουνα 7 χρονών και πήγαινα Δευτέρα δημοτικού. Μια μέρα που γύρισα από το σχολείο δεν είχα καθόλου διάθεση, δεν ήθελα ούτε να φάω , ούτε να διαβάσω. Ο

πατέρας μου φώναζε, αγρίεψε και σηκώθηκε και με χτύπαγε αλύπητα με την ζώνη. Το μόνο που θυμάμαι , μ έσπρωξε στη γωνία του τραπεζιού, χτύπησα , έτρεχαν αίματα , έτρεμα και νόμιζα πως δεν θα τελειώσει ποτέ αυτό. Εκείνη την ημέρα αποφάσισα πως θα το έσκαγα από το σπίτι. Έτρωγα συχνά ξύλο, μέχρι και η μαμά μου με έλεγε άχρηστο. Την μέρα που το έσκασα πήγα στο νοσοκομείο, μου είπανε ότι έχω κατάγματα στον θώρακα και κακώσεις κρανίου. Τώρα όμως πέρασαν αυτά. Δεν επέστρεψα ποτέ στην οικογένεια μου. Τώρα έχω μια καινούργια οικογένεια. Το Χαμόγελο Του Παιδιού.”

Εικόνα 16:Ελένη

Ελένη 15 ετών

Σεξουαλική κακοποίηση

“ Οι γονείς μου χώρισαν όταν ήμουν 3 ετών. Η μαμά μου έφυγε από το σπίτι και δεν ήρθε να με ξαναδεί ποτέ. Αν και μέναμε στην ίδια πόλη. Εγώ έμενα με τον παππού και την γιαγιά. Ο παππούς ήταν πολύ αυστηρός. Δεν με άφηνε να μιλάω με αγόρια ούτε να βγαίνω έξω. Το βράδυ ερχόταν και κοιμόταν μαζί μου. Εγώ προσπάθησα να μιλήσω στην γιαγιά, αλλά εκείνος μου έκλεινε το στόμα. Ο μπαμπάς ήταν χειρότερος. Χτυπούσε πιο δυνατά από τον παππού. Όταν ερχότανε στο σπίτι της γιαγιάς με κλείδωνε στο δωμάτιο, και μου έκανε πράγματα που σίγουρα δεν κάνουν οι μπαμπάδες. Ένα απόγευμα ήταν πολύ νευριασμένος. Δεν ξέρω γιατί. Άρχισε να με βραδεί με πολύ μίσος. Έπεσα στο πάτωμα, εκείνος άνοιξε την πόρτα και έφυγε. Νόμιζα πως θα με σκότωνε. Φοβήθηκα. Πήγα μόνη μου στο νοσοκομείο. Τους τα είπα όλα. Δεν ήθελα να με ξαναστείλουν πίσω. Τώρα εδώ και 5 χρόνια, έχω ένα καινούργιο σπίτι. Μια μεγάλη οικογένεια, Το Χαμόγελο του Παιδιού.”

Πηγή: <https://www.youtube.com/watch?v=TSnWsC-LIp0>

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ

Βίντεο 2

Στο παρακάτω βίντεο που θα δούμε βλέπουμε την νέα καμπάνια «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης, η οποία στην Ελλάδα συντονίζεται από την Έλενα Ράπη παρουσιάζει «Το Μυστικό της Νίκης».

Πρόκειται για μια ιστορία κινουμένων σχεδίων (3D animation video), που έχει στόχο να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει την ελληνική κοινωνία και να φτάσει σε γονείς και παιδιά σε ολόκληρη τη χώρα.

Το παρακάτω βίντεο είναι ένα βίντεο που πρέπει να δουν όλα τα παιδιά. Έχει τη μορφή κινουμένων σχεδίων και έτσι μπορεί να γίνει κατανοητό από όλες τις ηλικίες. Η Νίκη θέλει να πει σε όλα τα παιδιά το μυστικό της.

Ποιο είναι αυτό; Ένα άτομο από το οικείο περιβάλλον της θέλει να τη βλάψει. Εκείνη όμως ξέρει να προστατεύει τον εαυτό της γιατί γνωρίζει τον κανόνα του εσώρουχου και τελικά, εκμυστηρεύεται την περιπέτειά της στην καλή της νεράδα!

Εικόνα 17: Το μυστικό της Νίκης (1)

"Το Μυστικό της Νίκης" είναι μια ιστορία κινουμένων σχεδίων (3D animation video), με ελληνικούς χαρακτήρες, που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της καμπάνιας "ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ" του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.

Η επίσημη πρώτη δωρεάν κυκλοφορία του DVD έγινε σε εκδήλωση στο Μακεδονία Παλλάς, από τη συντονίστρια της καμπάνιας στην Ελλάδα, Έλενα Ράπτη.

"Πρόκειται για μια παραγωγή που έχει στόχο να ενημερώσει και να ευαισθητοποιήσει την ελληνική κοινωνία και να φτάσει σε γονείς και παιδιά σε ολόκληρη τη χώρα" εξήγησε η κ. Ράπτη.

Εικόνα 18:Το μυστικό της Νίκης (2)

"Ηρωίδα της ταινίας είναι η Νίκη, μία μαθήτρια δημοτικού την οποία επισκέπτεται στο σπίτι της ένας 'φίλος', όπως τον αποκαλούμε στην ιστορία, θέλοντας να τονίσουμε το γεγονός ότι τα περισσότερα περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης έχουν δράστες πρόσωπα από το φιλικό περιβάλλον των γονιών". Προσθέτοντας ότι όταν ο "φίλος" προτείνει στο κοριτσάκι να το αγγίξει στο εσώρουχο, αυτό αρνείται γνωρίζοντας τον κανόνα.

"Τότε, ο 'φίλος' συρρικνώνεται και φεύγει και το κοριτσάκι δέχεται την επίσκεψη μιας νεράιδας, στην οποία αφηγείται ότι έχει συμβεί, ενθαρρύνοντας με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά να μιλάνε για τέτοια περιστατικά".

Εικόνα 19:Η Νίκη και ο Κύριος

"Το μυστικό της Νίκης" είναι μια παραγωγή της DVS Design, με την υποστήριξη της Media Strom και του Ιδρύματος Λάτση, που έχει επωμισθεί το κόστος αναπαραγωγής των αντιτύπων, προκειμένου να μοιραστεί σε όλους τους νομούς της χώρας. Όπως διευκρινίζει η κ. Ράπτη, 70.000 αντίτυπα θα διανεμηθούν στους κεντρικούς δήμους κάθε νομού της Ελλάδας, προκειμένου, στη συνέχεια, ο κάθε Δήμος να μοιράσει τα DVD σε παιδικούς σταθμούς και σχολεία.

Εικόνα 20: Η Νίκη και η καλή Νεράιδα

Σημειώνεται ότι η ταινία διατίθεται στα ελληνικά και στη νοηματική γλώσσα, ενώ έχει αγγλικούς υπότιτλους και ελληνικούς για όσους έχουν προβλήματα ακοής.

Δείτε το βίντεο μαζί με τα παιδιά σας.

Παροτρύνετέ τα να σας μιλούν για ότι και αν τους συμβαίνει.

(Link: <https://www.youtube.com/watch?v=gyzEcIgggFg>)

(Το μυστικό της Νίκης, 2015)

Βίντεο 3

Στο παρακάτω βίντεο θα δούμε τον David Beckham ο οποίος είναι Πρέσβης Καλής Θελήσεως της Unicef από το 2005 να πρωταγωνιστούν τα τατουάζ του που έχει στο κορμί του. Επιδιώκει να συμβάλει για να τερματιστεί κάθε παιδική κακοποίηση και βία ενθαρρύνοντας όλους εμάς να μιλήσουν εναντίον τους.

Τα τατουάζ είναι σημάδια που συχνά αντιπροσωπεύουν ιδιαίτερες αναμνήσεις, αλλά και τα εκατομμύρια των παιδιών που φέρουν τα σημάδια τους που δεν έχουν επιλέξει τα ίδια, αλλά θα τους συντροφεύουν μια ζωή. Η σωματική, σεξουαλική και συναισθηματική κακοποίηση είναι διαδεδομένη με εκατομμύρια παιδιά σε όλο τον κόσμο, που αντιμετωπίζουν τη βία μέσα στα σπίτια τους, στο σχολείο, στο διαδίκτυο και στις κοινότητες τους.

Με την εκστρατεία #ENDviolence προσπαθούν να βοηθήσουν τα παιδιά θύματα. Κάθε πέντε λεπτά ένα παιδί πεθαίνει ως αποτέλεσμα της βίας. Εκατομμύρια παιδιά ζουν με το φόβο της σωματικής, συναισθηματικής, σεξουαλικής βίας. Όλα τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να είναι ευτυχισμένα, υγιείς και χαρούμενα.

Εικόνα 21: #ENDviolence

Τερματισμός της βίας κατά των παιδιών.
(<https://www.unicef.org/endviolence/>)

Βίντεο 4

Το επόμενο βίντεο το οποίο είναι και σε παιδικό βιβλίο αναφέρεται στην σεξουαλική κακοποίηση. Είναι και αυτό με κινούμενα σχέδια και αναφέρεται στον κανόνα του εσωρούχου. Όπως ήδη έχουμε πει ένα στα πέντε παιδιά πέφτουν θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης ή κακοποίησης. Το βιβλίο αυτό είναι μια έκδοση του Συμβουλίου της Ευρώπης στο πλαίσιο της εκστρατείας του Ένα στα πέντε (ONE in FIVE) για την πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής παρενόχλησης.

Σε αυτό το παραμύθι τα παιδιά μαθαίνουν τον Κανόνα των Εσωρούχων. Μπορείτε να το διαβάσετε στα παιδιά σας για να μάθουν τη διαφορά ανάμεσα στο αθώο και το πονηρό άγγιγμα.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε τον ιστότοπο : www.kanonastonesorouxon.org.

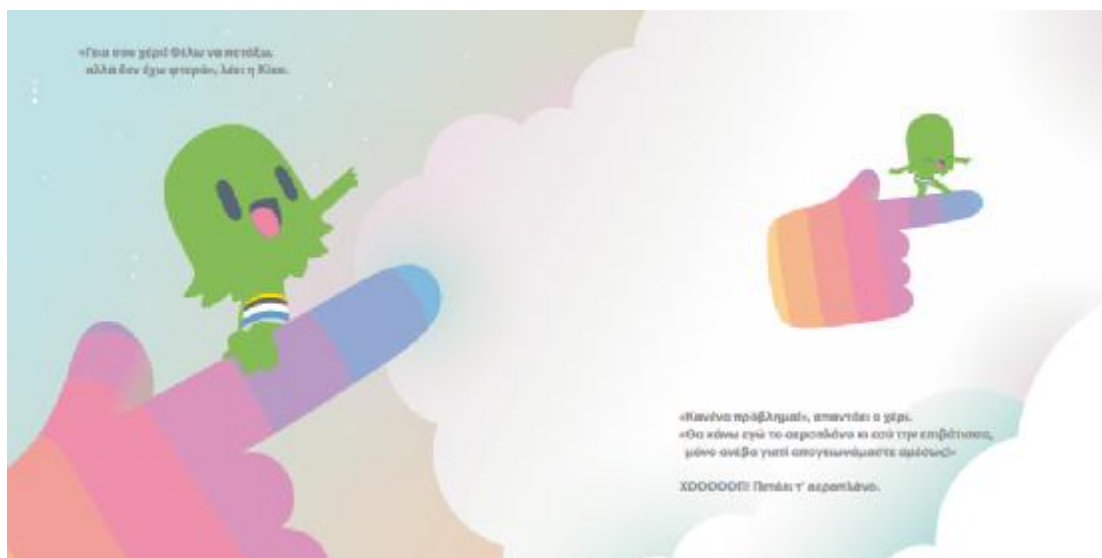
Και το παιδικό παραμύθι εδώ: http://www.kanonastonesorouxon.org/book_gr1.asp

Παραθέτω μερικά στιγμιότυπα από το παιδικό βιβλίο

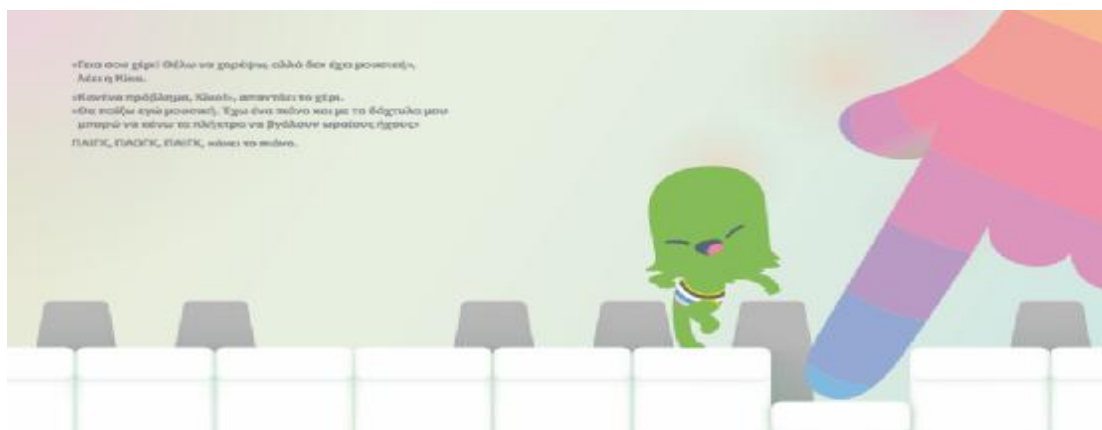
Εδώ βλέπουμε την Κίκο και το Χέρι

Εικόνα 22: Η Κίκο και το Χέρι (1)

Εικόνα 23: Η Κίκο και το Χέρι (2)

Εικόνα 24: Η Κίκο παίζει με το Χέρι

Εικόνα 25: Η Κίκο με το Χέρι

Εικόνα 26: Η Κίκο φωνάζει στο χέρι

(Η Κίκο και το Χέρι, 2015)

5.3 Διαφημιστικές Καμπάνιες

Πέρα από την δημιουργία διαφημιστικών σποτ, βλέπουμε πως έχουν δημιουργηθεί και διαφημιστικές καμπάνιες, που στόχο έχουν να αποτρέψουν την παιδική βία. Στις 19^η Νοεμβρίου που είναι η Παγκόσμια Ημέρα ενάντια στην Κακοποίηση των Παιδιών, υλοποιεί από την 1^η Νοεμβρίου έως και την 19^η Νοεμβρίου, σε εθνικό επίπεδο εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών ενάντια στα φαινόμενα της βίας κατά των Παιδιών.

Πρώτη Διαφημιστική Καμπάνια

Το Χαμόγελο του Παιδιού

Όπως κάθε χρόνο , «*Το Χαμόγελο του Παιδιού*» συμμετέχει και φέτος εκπροσωπώντας την χώρα μας στη διεθνή καμπάνια 19 Ημέρες Πρόληψης ενάντια στην Κακοποίηση και Βία κατά των Παιδιών του διεθνούς Οργανισμού που υλοποιείται από τον διεθνή Οργανισμό Women's World Summit Foundation με τη συμμετοχή περισσότερων από 70 φορέων από χώρες της Ευρώπης , της Αμερικής, της Ασίας και της Αφρικής. (Χαμόγελο του Παιδιού, 2016)

Έτσι και φέτος «Το Χαμόγελο του Παιδιού» δημιούργησε την καμπάνια με το hashtag #ΓιατίΔενΑντιδράς σε όλα τα Social Media του οργανισμού και στη σελίδα του στο facebook.

Εικόνα 27: Γιατί δεν αντιδράς;

(<https://www.hamogelo.gr/gr/el/ta-nea-mas/giatidenantidras16/>)

Καθ' όλη τη διάρκεια της εκστρατείας «Το Χαμόγελο του Παιδιού»:

- Πραγματοποιεί πανελλαδικά διαδραστικές παρεμβάσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης από την εξειδικευμένη Ομάδα Ψυχολόγων του Οργανισμού σε Νηπιαγωγεία, Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια
- Διοργανώνει δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών
- Αναρτά άρθρα ψυχολόγων, πραγματικές ιστορίες παιδιών θυμάτων και οπτικοακουστικό υλικό στα social media και στο site του Οργανισμού. (Χαμόγελο του Παιδιού, 2016)

Δεύτερη Διαφημιστική Καμπάνια

WWSF

Η **WWSF** (Women's World Summit Foundation) σας παρουσιάζουν την 6^η έκδοση της WWSF για την πρόληψη. Όπου και αυτή εκείνες τις μέρες 19 μέρες δηλαδή το διάστημα 1 έως 19 Νοεμβρίου είναι ημέρες ακτιβισμού για την πρόληψη της βίας κατά των παιδιών και της νεολαίας. (WWSF, 2016)

The poster features a blue and orange color scheme. At the top, it reads '19 Days of Activism Prevention abuse and violence against Children/Youth 1-19 November' with a small globe icon. Below this, a dark blue banner says '6° Edition 2016'. The main title 'WWSF Call to Action PREVENTION KIT' is in white on a dark blue background. An orange banner below contains '19 Days of activism & World Day 1-19 November Prevention of abuse and violence against children and youth'. A calendar for November 2016 is shown with the 19th circled. A close-up photo of a young girl's face is on the right. The bottom section includes the text 'Organizing for change', contact information for the WWSF Children-Youth Section, and logos for WWSF and the 19 Days of Activism.

19 Days of Activism - WWSF CHILDREN-YOUTH SECTION
c/o WWSF Women's World Summit Foundation
11 Avenue de la Paix • CH-1202 Geneva / Switzerland
Tel: +41 22 738 66 19 • wdpc@wssf.ch • <http://19days.woman.ch>
Copyright © 19 Days - WWSF 2016

2016: Call to Action & Prevention Kit "19 Days of Activism for prevention of violence against children and youth 1-19 Nov."
Convener: Women's World Summit Foundation / Children-Youth Section
wdpc@wssf.ch - www.woman.ch - <http://19days.woman.ch>

Εικόνα 28: WWSF

(WWSF, 2016)

Τρίτη Διαφημιστική Καμπάνια

Το 2013 στην Νότια Κορέα δημιούργησαν μια πολύ έξυπνη διαφημιστική καμπάνια προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος για να αντιδράσει. Σε ένα από τα κεντρικά σημεία, υπάρχει μια αφίσα που δείχνει έναν πατέρα να θέλει να χτυπήσει το παιδί του με ένα μπουκάλι στο κεφάλι.

Η συγκεκριμένη καμπάνια προκαλεί τον κόσμο που κάθεται και τη βλέπει να συμμετέχει σε αυτήν μπαίνοντας ανάμεσα στον μπαμπά και τον γιό με την σκιά του.

Δείτε τις παρακάτω φωτογραφίες:

Εικόνα 29: Διαφήμιση Νότια Κορέα (1)

Εικόνα 30: Διαφήμιση Νότια Κορέα (2)

Εικόνα 31: Διαφήμιση Νότια Κορέα (3)

<http://www.mothersblog.gr/o-kosmos-toy-paidioy/item/22349-afti-einai-i-pio-eksypni-kampania-gia-tin-paidiki-kakopoiisi-eikones>

(www.mothersblog.gr/ , 2014)

Τέταρτη Διαφημιστική Καμπάνια

Το 2013 η ισπανική οργάνωση για την προστασία των παιδιών ,ANAR δημιούργησε μια αφίσα και ένα βίντεο που στοχεύει στην ευαισθητοποίηση εναντίον της κακοποίησης των παιδιών. Με ένα πρωτότυπο τρόπο, καλεί τα κακοποιημένα παιδιά να επικοινωνήσουν με τους ανθρώπους και να καταγγείλουν τα περιστατικά βίας.

Ουσιαστικά πρόκειται , για μια αφίσα που αν την δει ο οποιοσδήποτε ενήλικας θα δει απλά το πρόσωπο του παιδιού, όπως αυτά που βλέπουμε σε χιλιάδες διαφημιστικά.

Εικόνα 32: Διαφήμιση ANAR (1)

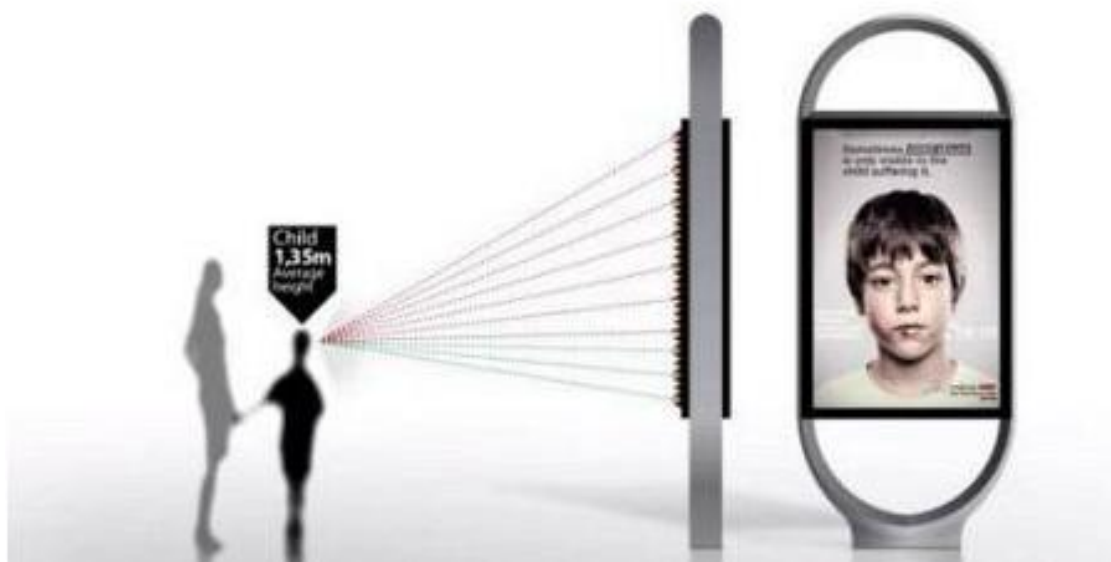
Για ένα μικρό παιδί όμως είναι κάτι εντελώς διαφορετικό. Ουσιαστικά η αφίσα περιέχει ένα κρυφό μήνυμα, που για να το δει κανείς πρέπει να έχει ύψος έως 1.35 δηλαδή μέχρι και παιδιά 10 ετών, κατά μέσο όρο. Οι ενήλικες, που είναι ως επί το πλείστον είναι ψηλότεροι δεν μπορούν να διαβάσουν το μήνυμα.

Το μήνυμα λέει: «Αν κάποιος σου κάνει κακό, τηλεφώνησε μας και θα σε βοηθήσουμε», έχοντας δίπλα έναν εξαψήφιο αριθμό τηλεφώνου. Στόχος του οργανισμού Anar (Ayuda a Niños y Adolescentes en Riesgo) που εμπνεύστηκε και υλοποίησε αυτή την ιδέα είναι τα παιδιά να δουν το μήνυμα, να το διαβάσουν και να ζητήσουν βοήθεια χωρίς να φοβηθούν αφού ο ενήλικας που τα συνοδεύει, δεν θα το έχει δει.

Εικόνα 33: Διαφήμιση ANAR (2)

Όπως θα δείτε παρακάτω:

Εικόνα 34 :Διαφήμιση ANAR (3)

Και το βίντεο μπορείτε να το βρείτε στο παρακάτω link:
(<https://www.youtube.com/watch?v=6zoCDyQSH0o>)

(www.motherblog.gr , 2013)

Έτσι βλέπουμε πολλές, τόσο διαφημιστικές καμπάνιες όσο και διάφορα σποτ αλλά και ιστορίες φτιαγμένες ως παραμύθι για να μπορούν να είναι πιο κατανοητές στα μικρά παιδιά. Οι οργανισμοί αλλά και οι διαφημιστικές εταιρίες προσπαθούν με κάθε τρόπο είτε μέσα από ομιλίες σε παιδιά, στα σχολεία, σε διάφορες πόλεις, είτε μέσα από διάφορες διαφημίσεις και αφίσες να ευαισθητοποιήσουν τον κόσμο αλλά και να βοηθήσουν όποιο παιδί έχει πέσει θύμα κακοποίησης και χρειάζεται άμεσα βοήθεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

6.1 Εισαγωγή

Ως πρακτικό μέρος της πτυχιακής μου, αποφάσισα να δημιουργήσω μια αφίσα που στόχο έχει να ευαισθητοποιήσει το κοινό. Στο κεφάλαιο αυτό, θα παρουσιαστούν όλες οι λεπτομέρειες που αφορούν στα στάδια σχεδιασμού υλοποίησης, της αφίσας.

6.1.1 Σκοπός της δημιουργίας

Ο σκοπός της δημιουργίας της αφίσας είναι να ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος εναντίον της παιδικής κακοποίησης και να αντιληφθεί το μέγεθος που έχει όταν ένα παιδί πέσει θύμα κακοποίησης.

6.1.2 Που απευθύνεται

Η συγκεκριμένη ενότητα αφορά την δημιουργία της αφίσας και παρουσιάζει τα βήματα που προηγούνται για την σχεδίαση της. Στο στάδιο αυτό, καθορίζονται οι στόχοι για τους οποίους δημιουργείται η αφίσα αλλά και το κοινό στο οποίο απευθύνεται. Η αφίσα θα είναι σε έντυπη μορφή και στόχο έχει να τοποθετηθεί σε τέτοιο σημείο που να είναι εμφανές σε μεγάλο ποσοστό ατόμων.

- Απευθύνεται σε μικρούς και μεγάλους
- Μπορεί να τοποθετηθεί σε στάση λεωφορείων, μετρό, αεροδρόμιο.

Η τοποθέτηση της αφίσας σε αυτά τα σημεία θα γίνει το διάστημα από 1 Νοεμβρίου και όλο τον μήνα Νοέμβριο καθώς ο μήνας αυτός έχει οριστεί ως μήνας εκστρατείας κατά της παιδικής κακοποίησης και συγκεκριμένα η 19^η Νοεμβρίου έχει οριστεί ως η παγκόσμια ημέρα κατά της παιδικής κακοποίησης.

6.2 Σχεδίαση

Ακολουθεί η φάση της σχεδίασης. Ότι προαναφέρθηκε κατά την φάση της ανάλυσης μεταφέρεται αναλυτικά στην σχεδίαση.

6.2.1 Κασέ

Επόμενο βήμα αποτελεί η σχεδίαση της αφίσας (Poster). Η διαδικασία αυτή πραγματοποιήθηκε στο πρόγραμμα Adobe IllustratorCC 2014. Το Adobe Illustrator είναι ένα πρόγραμμα επεξεργασίας διανυσματικών γραφικών που αναπτύχθηκε και διατίθεται στο εμπόριο από την Adobe Systems. Η τελευταία έκδοση, Illustrator CC 2017, είναι η εικοστή πρώτη γενιά στην γραμμή παραγωγής. (Wikipedia, 2017)

Ξεκινάμε με την δημιουργία ενός νέου εγγράφου (New Document). File → New Document. Στο επόμενο βήμα γίνονται οι παρακάτω επιλογές που αφορούν στη δημιουργία του εγγράφου:

- Ναμε (Ονομασία εγγράφου): CAMPAIGN AGAINST CHILD ABUSE
- Units(μονάδες): Centimeters (εκατοστά)

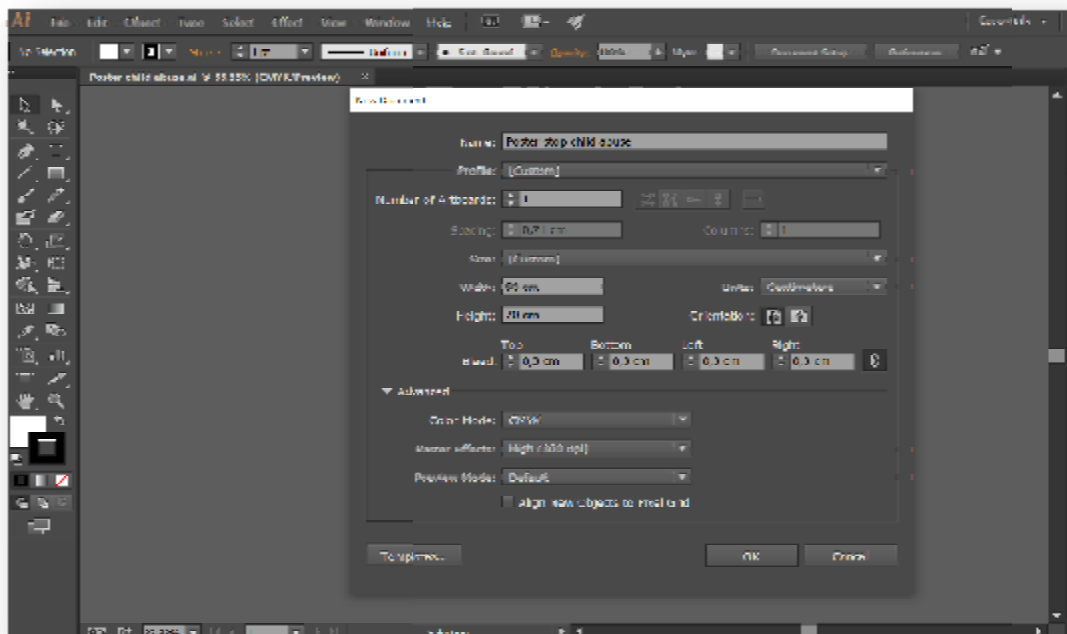
- Width(πλάτος):50 cm / Height (ύψος): 70 cm
- Orientation (προσανατολισμός): Portrait (κάθετα)
- Bleed (περιθώρια): Top (κορυφή)→(0,3cm)

Bottom (κάτω μέρος) →(0,3cm)

Left (αριστερά) →(0,3cm)

Right (δεξιά) → (0,3cm)

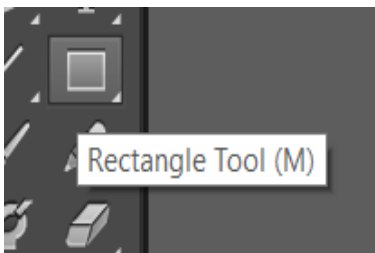
- Color Mode (λειτουργία χρώματος):CMYK
- Raster Effects: High(300 ppi) (Εικόνα 35)

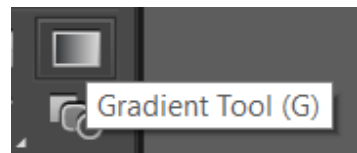
Εικόνα 35:Δημιουργία Project

Αρχικά δημιουργούμε με το RectangleTool(Εικόνα 36)πάνω στο νέο έγγραφο ένα πλαίσιο στις διαστάσεις του εγγράφου 50 x 70 cm.

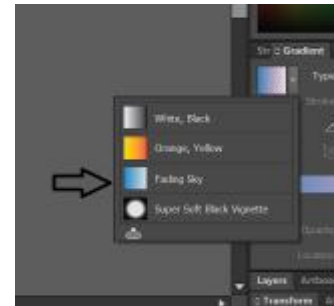
Μετάπειτα επιλέγουμε το GradientTool (Εικόνα 37)και κάνοντας διπλό κλικ στο πλαίσιο που έχουμε δημιουργήσει προηγουμένως, μας παρουσιάζει τις επιλογές gradientπου μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε. Επιλέγουμε FadingSky (Εικόνα 38).

Εικόνα 36:Rectangle Tool

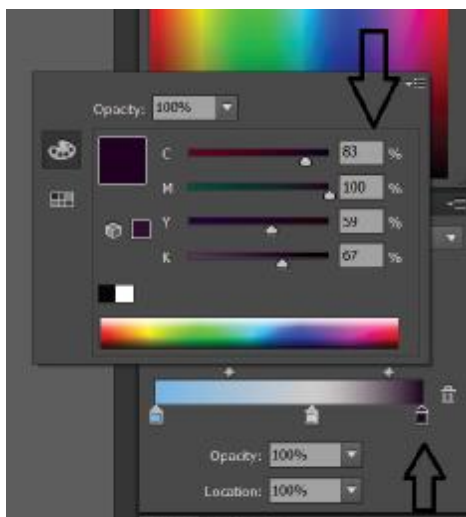

Εικόνα 37: Gradient Tool

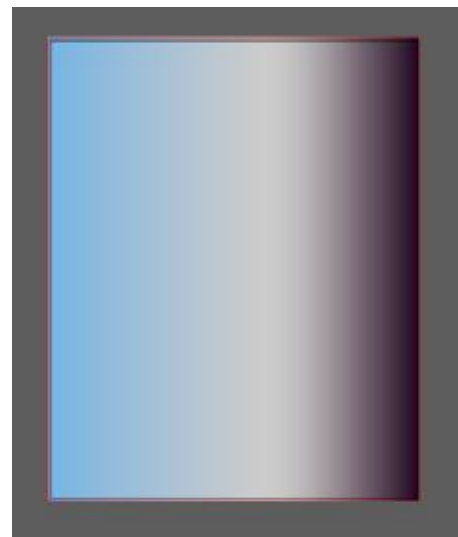

Εικόνα 38:Fading Sky

Έπειτα αλλάζουμε το χρώμα στην δεξιά πλευρά του πλαισίου. Χρησιμοποιώντας τα ακόλουθα ποσοστά στην παλέτα CMYK: 83% , 100% , 59% , 67% αντίστοιχα. (Εικόνα 39).Έχουμε πλέον το background της αφίσας μας. (Εικόνα 40)

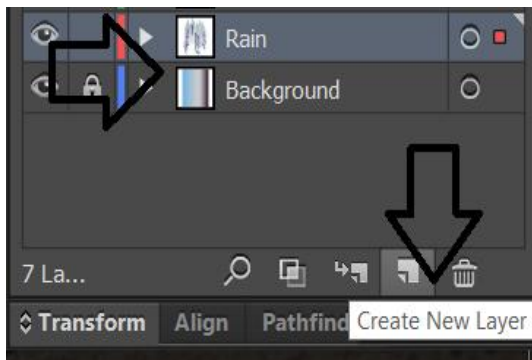

Εικόνα 39:Ποσοστά Χρώματος CMYK

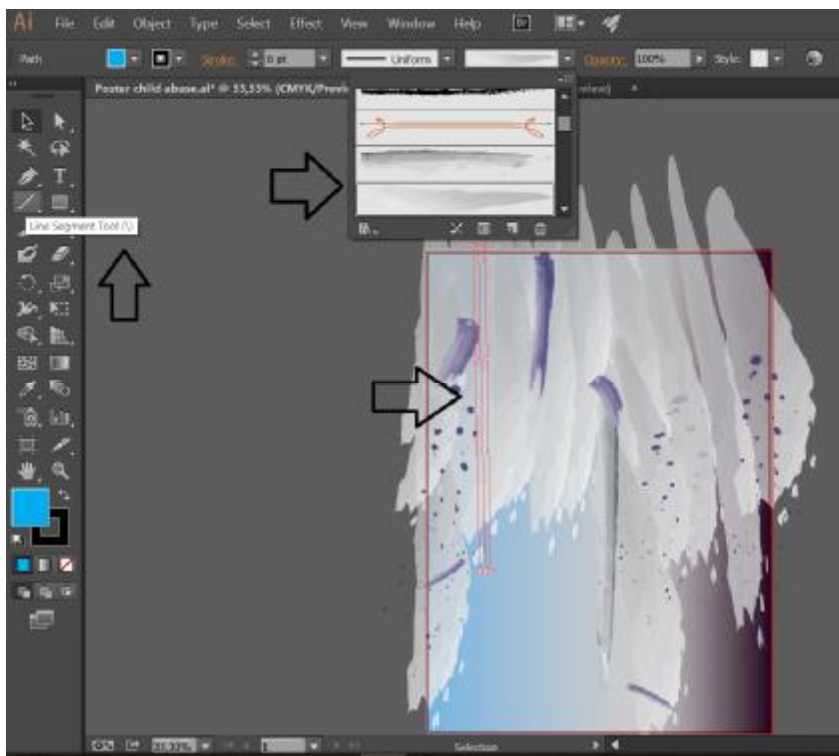
Εικόνα 40: Τελικό Background

Έχοντας ολοκληρώσει το πρώτο Layer της αφίσας μας που το έχουμε μετονομάσει Background δημιουργούμε ένα καινούργιο Layer που το ονομάζουμε Rain.(Εικόνα 41).

Εικόνα 41:Νέο Layer

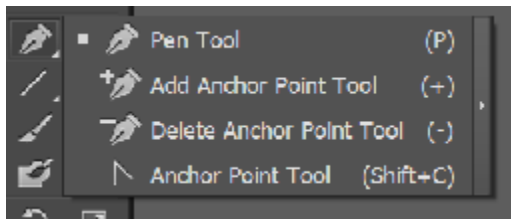
Στο συγκεκριμένο layer θα δημιουργήσουμε την απεικόνιση της βροχής στην αφίσα μας με τα εξής εργαλεία. Χρησιμοποιούμε το Line segment Tool και δημιουργούμε κάθετες γραμμές από το επάνω μέρος του background προς τα κάτω, έπειτα επιλέγουμε από την βιβλιοθήκη της Adobe→Brush Definition για την δημιουργία του εφέ της βούρτσας στις γραμμές που δημιουργήσαμε προηγουμένως με μέγεθος 6pt. (Εικόνα 42)

Εικόνα 42:Δημιουργία Βροχής με το εφέ Βούρτσας

Στην συνέχεια δημιουργούμε ένα καινούργιο Layer με τον ίδιο τρόπο που προαναφέραμε και το ονομάζουμε Umbrella.Στο συγκεκριμένο επίπεδο της αφίσας μας θα δημιουργήσουμε την ομπρέλα. Για την δημιουργία της θα χρησιμοποιήσουμε το εργαλείο Pen Tool σε συνδυασμό με το Anchor Point Tool για να πετύχουμε την καμπυλότητα στα σημεία που χρειαζόμαστε.(Εικόνα 43). Για το γέμισμα του επάνω μέρους της ομπρέλας χρησιμοποιούμε από την βιβλιοθήκη Graphic Style Panel το Style: RGBinkwash 6 και για το κάτω μέρος της ομπρέλας το Style: Scribble 4. (Εικόνα 44). Έχοντας δημιουργήσει την ομπρέλα επιλέγουμε

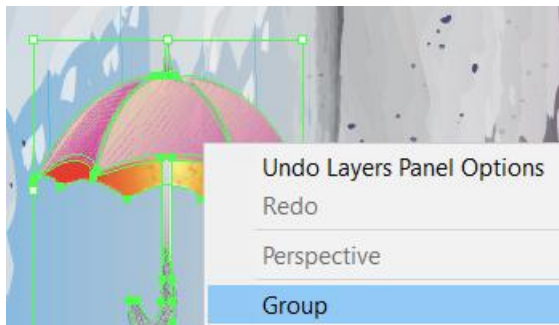
όλα τα μέρη της πατώντας Shift + κλικ → δεξί κλικ → Group κάνοντας τα όλα ένα μέρος. Αυτό θα μας βοηθήσει στην οργάνωση των σχεδίων μας (Εικόνα 45)

Εικόνα 43: Pen Tool & Anchor Tool

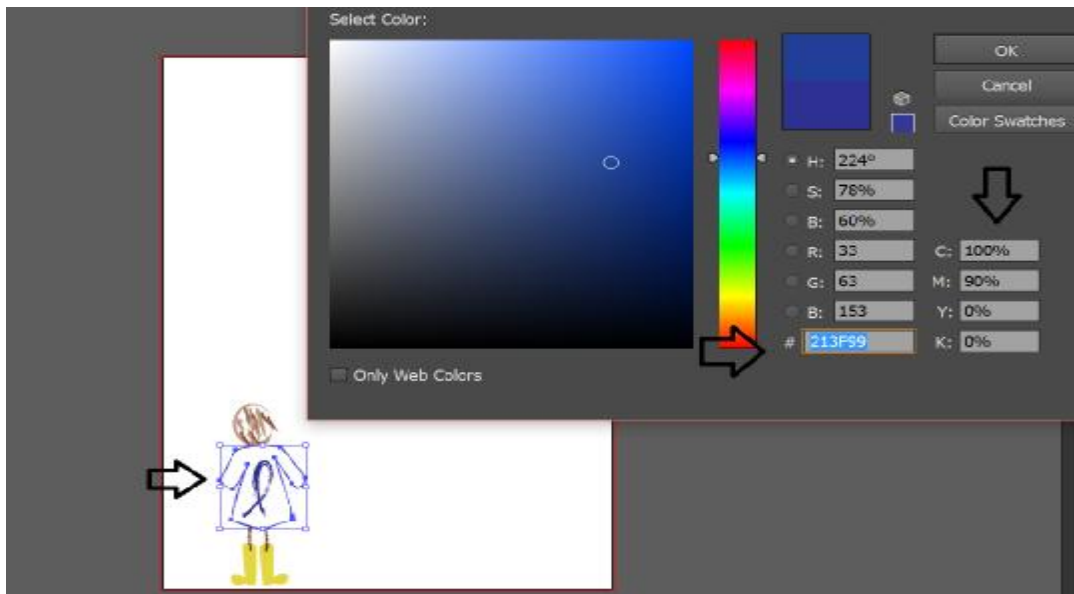
Εικόνα 44: Graphic Style Ομπρέλας

Εικόνα 45: Group

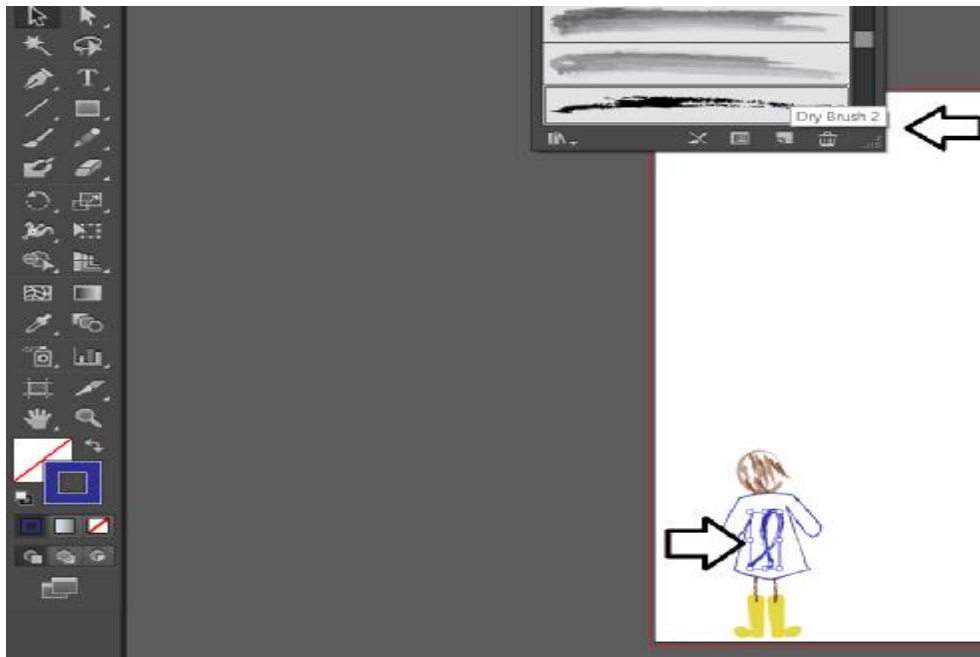
Στην συνέχεια δημιουργούμε ένα καινούργιο layer που το ονομάζουμε Harrychild στο οποίο θα δημιουργήσουμε το αριστερό σχέδιο το οποίο θα κρατάει την ομπρέλα που δημιουργήσαμε στο προηγούμενο επίπεδο. Για την δημιουργία του χρησιμοποιούμε τα εξής εργαλεία:

- Για το σώμα το PenTool σε μέγεθος στιγμών: 3pt , Χρώματος CMYK : 100% , 90%, 0%, 0%. Κωδικός χρώματος: (#213F99). (Εικόνα 46)

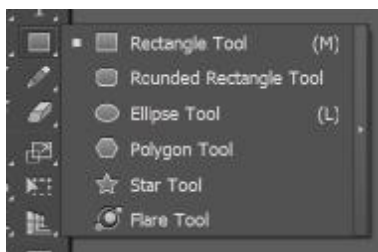
Εικόνα 46: Σώμα

- Για το σχέδιο της κορδέλας θα χρησιμοποιήσουμε το εργαλείο PenTool σε συνδυασμό με το AnchorPointTool για να πετύχουμε την καμπυλότητα στα σημεία που χρειαζόμαστε. σε μέγεθος στιγμών: 2pt , Χρώματος CMYK : 100% , 90%, 0%, 0%. Κωδικός χρώματος: (#213F99) με Style: Dry Brush 2. (Εικόνα 47).

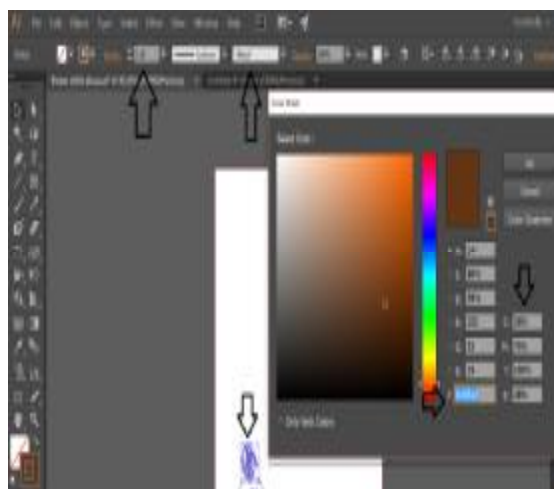

Εικόνα 47: Δημιουργία Κορδέλας

- Για το επάνω μέρος χρησιμοποιούμε πατώντας παρατεταμένα το RectangleTool μας παρουσιάζει την επιλογή Ellipse Tool.(Εικόνα 48). Έχοντας πατημένο το πλήκτρο Shift + το Ellipse Tool σχεδιάζουμε έναν κύκλο σε μέγεθος στιγμών: 1pt , Χρώματος CMYK: 38% , 75%, 100%, 48%. Κωδικός χρώματος: (#643513) με Style: Mixed. (Εικόνα 49).

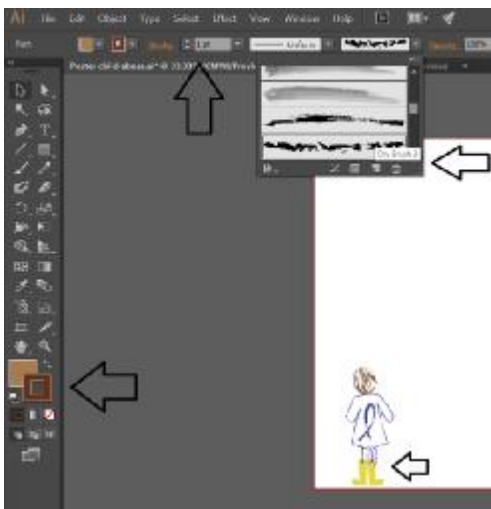

Εικόνα 48: Δημιουργία Κύκλου

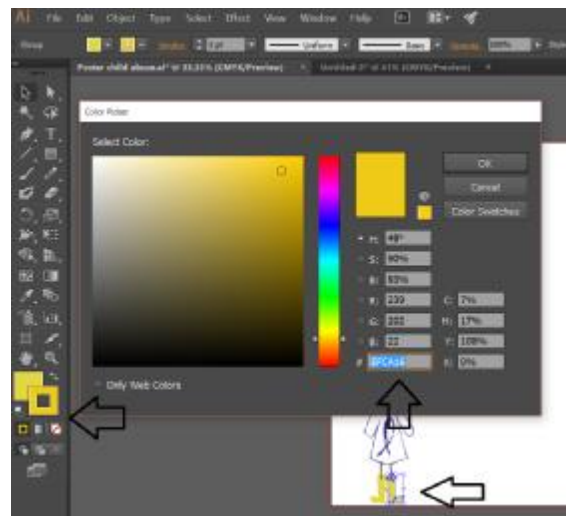

Εικόνα 49: Ολοκλήρωση Κύκλου

- Για το κάτω μέρος θα χρησιμοποιήσουμε το εργαλείο PenTool σε συνδυασμό με το AnchorPointTool για να πετύχουμε την καμπυλότητα στα σημεία που χρειαζόμαστε σε μέγεθος στιγμών: 1pt , Χρώματος CMYK: 36% , 78%, 100%, 47%. Κωδικός χρώματος: (#683112) με Style: DryBrush 3. (Εικόνα 50). Και για τον σχεδιασμό των παπουτσιών χρησιμοποιούμε τα ίδια εργαλεία με μέγεθος στιγμών: 1pt , Χρώματος για το περίγραμμα CMYK: 7% , 17%, 100%, % . Κωδικός χρώματος: (#EFCA16) με Style: Basic.(Εικόνα 51)Κωδικός χρώματος γεμίματοςCMYK: 13% , 8%, 87%, 0%. Κωδικός χρώματος: (#E4D742).Έχοντας δημιουργήσει την μορφή επιλέγουμε όλα τα μέρη της πατώντας Shift + κλικ → δεξί κλικ →Group κάνοντας τα όλα ένα μέρος.

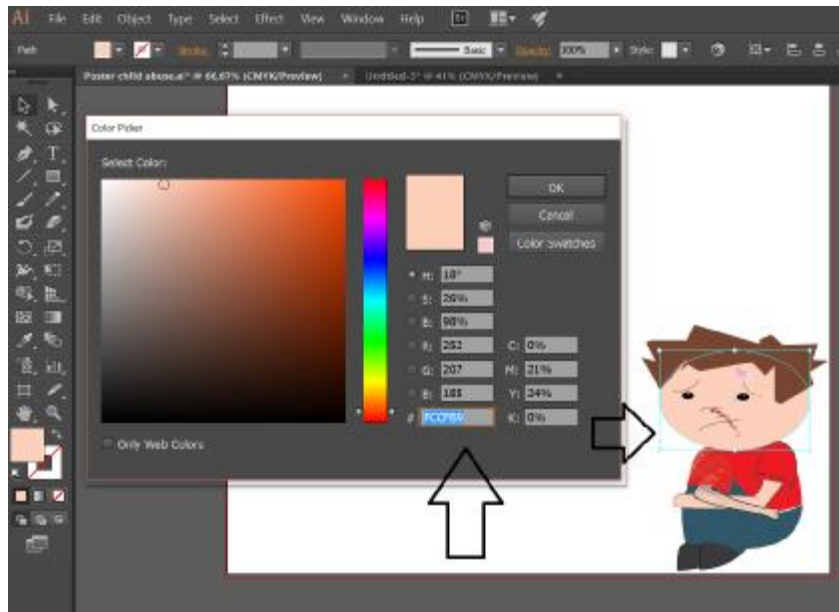
Εικόνα 50:Σχεδιασμός Παπουτσιών

Εικόνα 51:Σχεδιασμός Καμπυλότητας

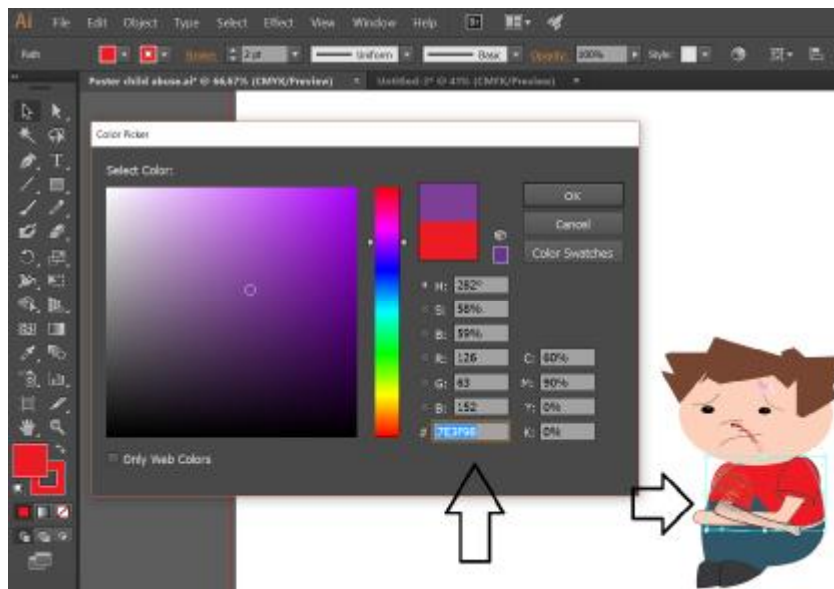
Στην συνέχεια δημιουργούμε ένα καινούργιο layer που το ονομάζουμε Sadchild στο οποίο θα δημιουργήσουμε το δεξί σχέδιο το οποίο θα παριστάνει το κακοποιημένο παιδί. Για την δημιουργία του χρησιμοποιούμε συνοπτικά τα εξής εργαλεία που χρησιμοποιήσαμε και στα προηγούμενα επίπεδα της αφίσας μας:

- Για το επάνω μέρος χρησιμοποιούμε πατώντας παρατεταμένα το RectangleTool μας παρουσιάζει την επιλογή EllipseTool.(Εικόνα 48). Έχοντας πατημένο το πλήκτρο Shift + το EllipseTool σχεδιάζουμε έναν κύκλο σε μέγεθος στιγμών: 1pt , Χρώματος CMYK: 0% , 21%, 24%, 0%. Κωδικός χρώματος: (#FCCFB9) με Style: Basic.Για τα σημάδια στο πρόσωπο χρησιμοποιούνται από την βιβλιοθήκη τα Style: InkSputter 3 και Watercolor-wet (Εικόνα 52)

Εικόνα 52:Σχεδιασμός Προσώπου

Για το σώμα και το επάνω μέρος επίσης χρησιμοποιήθηκαν το εργαλείο PenTool σε συνδυασμό με το AnchorPointTool για να πετύχουμε την καμπυλότητα στα σημεία που χρειαζόμαστε.σε μέγεθος στιγμών: 2pt , Χρώματος CMYK: 60% , 90%, 0%, 0%. Κωδικός χρώματος: (#7E3F98) με Style: Basic.Για τα σημάδια στο χέρι χρησιμοποιήσαμε το Style: Scribble 6 (Εικόνα 53)

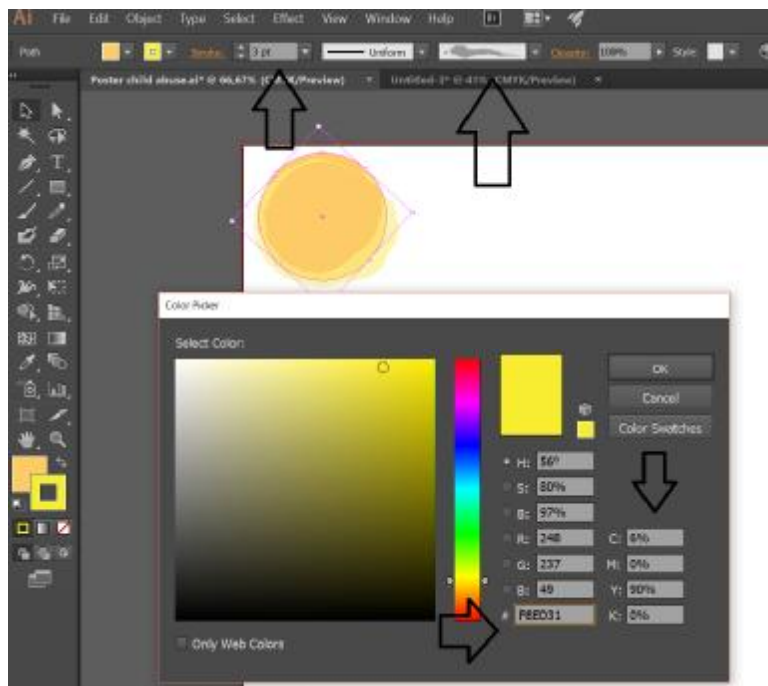

Εικόνα 53:Σχεδιασμός Χεριών

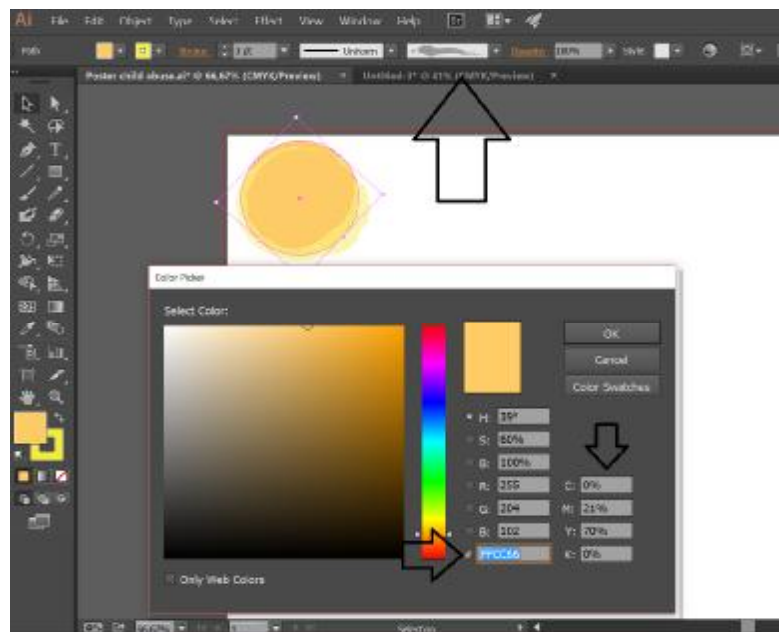
Έχοντας δημιουργήσει την μορφή επιλέγουμε όλα τα μέρη της πατώντας Shift + κλικ → δεξί κλικ →Group κάνοντας τα όλα ένα μέρος.

Στην συνέχεια δημιουργούμε ένα καινούργιο layer που το ονομάζουμε Sun στο οποίο θα δημιουργήσουμε τον ήλιο για την αφίσα. Για την δημιουργία του χρησιμοποιούμε τα εξής εργαλεία:

- Πατώντας παρατεταμένα το RectangleTool μας παρουσιάζει την επιλογή EllipseTool. Έχοντας πατημένο το πλήκτρο Shift + το EllipseTool σχεδιάζουμε έναν κύκλο σε μέγεθος στιγμών: 3pt , Χρώματος για το γέμισμα CMYK: 0% , 21%, 70%, 0%. Κωδικός χρώματος: (#FFCC66) με Style:Darkinkwash.(Εικόνα 54)Χρώματος για το περίγραμμα CMYK: 6% , 0%, 90%, 0%. Κωδικός χρώματος: (#F8ED31) με Style:Darkinkwash.(Εικόνα 55)

Εικόνα 54:Σχεδιασμός Κύκλου Ήλιου

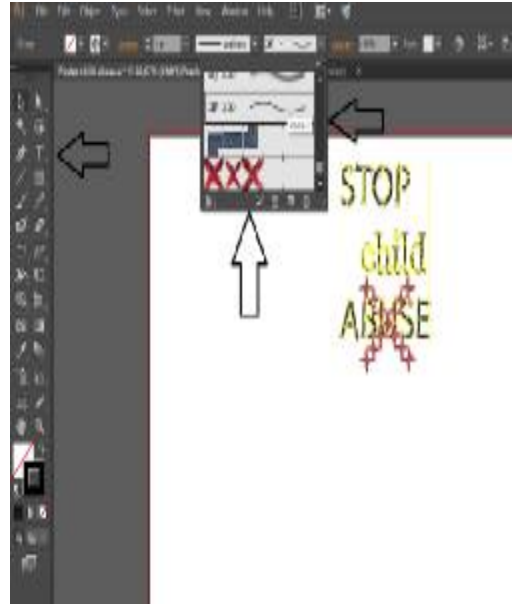
Εικόνα 55:Δημιουργία χρώματος Ήλιου

Στην συνέχεια δημιουργούμε ένα καινούργιο layer που το ονομάζουμε Text στο οποίο θα δημιουργήσουμε το κείμενο για την αφίσα. Για την δημιουργία του χρησιμοποιούμε τα εξής εργαλεία:

- Χρησιμοποιώντας το TypeTool δημιουργούμε ένα πλαίσιο κειμένου(Εικόνα 56) μέσα στο οποίο θα υπάρχει το κείμενο μας με το Style: BrushDefinition και Stich με στιγμές: 1pt(Εικόνα 57)

Εικόνα 56:Type Tool

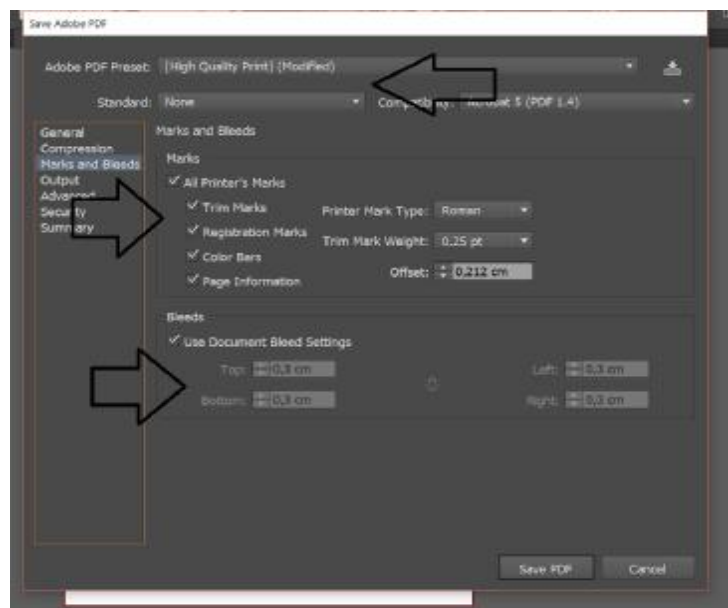
Εικόνα 57:Δημιουργία Κειμένου

Έχοντας δημιουργήσει το κείμενο επιλέγουμε όλα τα μέρη πατώντας Shift + κλικ →δεξί κλικ →CreateOutlines.Αυτό θα μας βοηθήσει να μην υπάρξει πρόβλημα με την γραμματοσειρά μας κατά την εκτύπωση.

6.2.2 Τελικό αποτέλεσμα αποθήκευση και εκτύπωση

Αφού έχουμε ολοκληρώσει την δημιουργία της αφίσας μας περνάμε στην αποθήκευση και την Prepress διαδικασία

- Save Adobe PDF → High Quality Print
- Marks and bleeds → All Printer's Marks
- Bleeds → Use Document Bleed Settings
- Save PDF

Εικόνα 58: Αποθήκευση

Εικόνα 59:Τελικό Αποτέλεσμα

Με το τελικό αποτέλεσμα και την υλοποίηση της αφίσας , θα παρατηρήσουμε πως η αφίσα μας χωρίζεται σε δύο μέρη.

Από την δεξιά πλευρά βλέπουμε ένα παιδάκι το οποίο έχει υποστεί κάποιο είδος κακοποίησης όπως θα δούμε σωματική, είναι χτυπημένο σε διάφορα σημεία στο πρόσωπο, στο μάτι και στην μύτη του που τρέχει αίμα.

Η στάση του σώματός του , μας δείχνει πόσο φοβισμένο και στεναχωρημένο είναι. Στο μέρος που ζει δεν είναι φωτεινό και χαρούμενο αλλά βλέπουμε ότι είναι σκοτεινό και το χρώμα που κυριαρχεί είναι το σκούρο γκρι και μαύρο. Επίσης παρατηρούμε πως το παιδί κλαίει και τα δάκρυα του τρέχουν σαν βροχή.

Από την άλλη πλευρά της αφίσας, δηλαδή από την αριστερή, βλέπουμε ένα παιδάκι το οποίο είναι πιο ζωντανό , έχει πιο φωτεινά χρώματα, κίτρινο, ροζ, μπλε, πορτοκαλί. Παρατηρούμε στο πίσω μέρος της μπλούζας της να είναι σχεδιασμένο το σύμβολο κατά της κακοποίησης σε χρώματα μπλε-μωβ.

Επίσης βλέπουμε πως ζει σε ένα πιο όμορφο περιβάλλον καθώς δεν υπάρχουν δάκρυα αλλά ήλιος ο οποίος είναι πολύ φωτεινός και το κοριτσάκι στην φωτογραφία βλέπουμε να κρατάει μια ομπρέλα η οποία σταματάει τα δάκρυα και τον φόβο και ζει σε ένα περιβάλλον αγάπης και φροντίδας.

Στο επάνω μέρος της αφίσας είναι γραμμένη η φράση «**STOP CHILD ABUSE**» που σημαίνει: Να σταματήσει η κακοποίηση των παιδιών. Είναι ένα φαινόμενο το οποίο όλο και αυξάνεται αντί να μειώνεται στις μέρες μας και εύχομαι με την δημιουργία αυτής της αφίσας να μπορέσω να ευαισθητοποιήσω ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων να καταλάβουν την διαφορά ενός κακοποιημένου και μη κακοποιημένου παιδιού. Οι διαφορές είναι τεράστιες και όλα τα παιδιά του κόσμου θα πρέπει να ζούνε σε ένα ασφαλές και καθαρό περιβάλλον.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως είπαμε ως κακοποίηση ορίζουμε την βίαιη και την επιθετική συμπεριφορά ή οποιαδήποτε ενεργεία που μπορεί να προκαλέσει πόνο, τραύμα, βλάβη ,φόβο , απειλή, αίσθημα δυσαρέσκειας , δυσφορίας , αποστροφής ,ή ενοχής και έχει αρνητική επίδραση στο άτομο που την δέχεται. Όταν υπάρχει βίαιη επιθετική συμπεριφορά και συναισθηματική αποστροφή από τους γονείς ή τους κηδεμόνες του παιδιού, αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα μια σοβαρά διαταραγμένη σχέση μεταξύ τους , που μετέπειτα θα επηρεάσει την ομαλή ανάπτυξη του παιδιού και την φυσιολογική ωρίμανση της προσωπικότητας του καθώς και επιπτώσεις στην ψυχική υγεία που θα προκληθούν είναι σοβαρές και ποικίλουν από περίπτωση σε περίπτωση.

Η παιδική κακοποίηση είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο που όλο και αυξάνεται και πολλά παιδιά γίνονται θύματα βίας είτε σωματικής, σεξουαλικής, συναισθηματικής και ψυχολογικής μέχρι και παραμέλησης. Όπως είδαμε τις περισσότερες φορές ο δράστης είναι κάποιος από τους δύο γονείς ή κάποιος από το συγγενικό περιβάλλον που το παιδί έχει πολύ στενή σχέση μαζί του. Και γι' αυτό τις περισσότερες φορές δε γίνεται άμεσα αντιληπτό.

Η κακοποίηση κυρίως γίνεται από πολύ μικρή ηλικία, δηλαδή από πολύ μικρό βρέφος μέχρι και την ενηλικίωση του παιδιού. Όποια και να είναι η ηλικία του θύματος, αυτό που του συνέβη τον στιγματίζει για μια ζωή και δύσκολα μπορεί να το ξεπεράσει. Όπως είδαμε, δημιουργούνται πολλά προβλήματα κατά την ανάπτυξή του. Μερικά από αυτά είναι το να κλείνεται στον εαυτό του, να βλέπουμε αλλαγές στο σχολείο στην επίδοσή του στα μαθήματα, αλλά και στην συμπεριφορά του παιδιού. Οι επιπτώσεις της κακοποίησης και παραμέλησης συνδέονται με κατάθλιψη, χαμηλή αυτοεκτίμηση, δυσκολία ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων, επιθετικότητα και αποκλίνουσα συμπεριφορά.

Από την άλλη παρατηρούμε πως το φαινόμενο αυτό διαιωνίζεται, καθώς τα παιδιά που έχουν κακοποιηθεί από την παιδική τους ηλικία, στη συνέχεια της ζωής τους και με την δημιουργία μιας οικογένειας, βλέπουμε πως και οι ίδιοι κακοποιούν τα δικά τους παιδιά. Με αποτέλεσμα αυτό να συνεχίζεται και όχι να παίρνει ένα τέλος.

Σύμφωνα με έρευνες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια , βλέπουμε πως τα παιδιά πέφτουν από πολύ μικρά θύματα κακοποίησης και τις περισσότερες φορές δεν μπορούν να το αντιληφθούν και να δράσουν αμέσως , γιατί δεν γνωρίζουν τον τρόπο και πως πρέπει να το κάνουν , σε ποιόν να απευθυνθούν.

Κάθε χρόνο γίνονται διάφορες ομιλίες που ξεκινούν από τα σχολεία με στόχο να μπορέσουν να ενημερώσουν τόσο τα παιδιά όσο και τους εκπαιδευτικούς πως μπορούν να προστατέψουν τον εαυτό τους και να μην πέσουν θύματα βίας. Το ίδιο γίνεται και σε διάφορες ομιλίες που ενημερώνονται οι ίδιοι οι γονείς αλλά και ο κόσμος γενικότερα.

Αυτές οι ενημερώσεις γίνονται πιο συχνά το διάστημα από 1 έως και 17 Νοεμβρίου, γιατί 19 Νοεμβρίου έχει οριστεί ως η παγκόσμια ημέρα κατά της παιδικής κακοποίησης. Αλλά δεν παύει να ενημερώνονται και κατά της διάρκειας του υπόλοιπου έτους αλλά και κάθε χρόνο.

Όταν κάποιο παιδί κακοποιηθεί, θα πρέπει να του δοθεί άμεση βοήθεια από ειδικούς συνεργάτες, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν αυτό που του συνέβη. Ακόμα και αν θα πρέπει να απομακρυνθεί από το οικογενειακό του περιβάλλον. Σε αυτή την περίπτωση είδαμε πως υπάρχουν πολλοί μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που παρέχουν στο παιδί την κατάλληλη

φροντίδα και τα κατάλληλα εφόδια για να μεγαλώσει σωστά σε ένα όμορφο και ζεστό περιβάλλον.

Κλείνοντας βλέπουμε πως υπάρχουν μεγάλες οργανώσεις που προσπαθούν με κάθε τρόπο, είτε μέσα από διάφορα μικρά σποτ, είτε μέσα από διάφορες διαφημιστικές καμπάνιες, να ενημερώσουν τον κόσμο για να γνωρίζει τι πρέπει να κάνει σε περίπτωση ενός κακοποιημένου παιδιού και να ευαισθητοποιηθεί εναντίον της παιδικής κακοποίησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση Βιβλιογραφία

- 1)Αγάθωνος-Γεωργοπούλου Ε.(1991), «*Οδηγός για την αναγνώριση και αντιμετώπιση της κακοποίησης και παραμέλησης του παιδιού*» Αθήνα: Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού,
- 2) Αγάθωνος-Γεωργοπούλου Ε.(1993), «*Οικογένεια, Παιδική Προστασία, Κοινωνική Πολιτική*» Αθήνα: Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού,
- 3)Αγάθωνος- Γεωργοπούλου Ε (2009), «*Κακοποίηση και Παραμέληση Παιδιών στην προσχολική ηλικία*» (επιμέλεια: Τσιάντης Γ.& Αλεξανδρίδης Α.) Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα
- 4)Πρόληψη Παιδικής Κακοποίησης(2008) (Οδηγός δράσης και τεκμηρίωσης) www.obrela.gr Ελληνική εταιρεία Μελέτης και Πρόληψης της Σεξουαλικής Κακοποίησης (επιμέλεια μτφ Γιωτάκος Ο.) Ανάκτηση από : (http://blogs.sch.gr/kyriakou/files/2011/01/Prolipsi_paidikis_kakopoiisis_egxeiridio.pdf)
- 5)Πρωτόκολλο Διερεύνησης Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών(2007-2013) Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού. Διεύθυνση ψυχικής υγείας και κοινωνικής Πρόνοιας. Αθήνα
- 6)Σύνδεσμος Πρόληψη και Αντιμετώπιση βίας μέσα στην οικογένεια,(1997), Κύπρος Ανάκτηση από : <http://www.domviolence.org.cy/>
- 7)Οι περί βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων, Νόμοι του 2000 και 2004), Λευκωσία 2005
- 8)Αντωνοπούλου Χ. (1999), «*Κοινωνικοί πόλοι των δύο φύλων*» Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα
- 9) Τσιόγκουρος Χ.(1989), «*Η άσκηση βίας στην οικογένεια*»
- 10)Παναγοπούλου Π (2007), Παιδική Κακοποίηση , Ελλάδα,Βουλγαρία
- 11)Εφη Μπάρλου (2014), «*Κακοποίηση στην Παιδική και Εφηβική ηλικία*» Παράγοντες κινδύνου , Στρατηγικές Πρόληψης και Αντιμετώπισης. Παιδοψυχίατρος Επιστημονική Συνεργάτης Μονάδας Εφηβικής Υγείας
- 12)Γιωτάκος Ο. & Τσιλιάκου Μ. & Τσιτσικά Α. (2011), «*Κακοποίηση Παιδιού και Εφήβου*» Εκδόσεις Πεδίο , Αθήνα
- 13)Χατζηφωτίου Σ.(2005), «*Ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών και παιδιών*» Εκδόσεις Τζιόλα ,Θεσσαλονίκη
- 14)Νικολαΐδης Γ. & Σταυριανάκη Μ. (2010), «*Βία στην Οικογένεια*» (Τεκμηριωμένη Πρακτική και Τεκμήρια από την πρακτική) Εκδόσεις ΚΨΜ, Αθήνα
- 15)Αθανασοπούλου Ε. (2013), «*Σεξουαλική Κακοποίηση*» (Χρήσιμες Πληροφορίες για Εκπαιδευτικούς) Υπεύθυνη Ιατροπαιδαγωγικού κέντρου Γ.Ν.Γ.Παπανικολάου, Παιδοψυχίατρος , Θεσσαλονίκη
- 16)Κώτση Σπυριδούλα , Παιδοψυχίατρος επιστημονική συνεργάτιδα « Υπηρεσίες Παιδιού-Εφήβου» Γ' Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική Νοσοκομείου (ΑΧΕΠΑ)

17)Νικολαΐδης Γ.& Σταυριανάκη Μ. (2008), Μελέτη δημιουργίας επιδημιολογικών εργαλείων διαρκούς επιτήρησης της επίπτωσης κρουσμάτων κακοποίησης - παραμέλησης παιδιών, Αθήνα

18)Μπαλούρδος Δ. & Φρονίμου Ε.(2011), «Πρόληψη Κακοποίησης και Παραμέλησης των Παιδιών καλές πρακτικές» , Αθήνα

19) Πρωτόκολλο Διερεύνησης Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών για Επαγγελματίες (2015), Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού. Διεύθυνση ψυχικής υγείας και κοινωνικής Πρόνοιας. Αθήνα

20)Νικολαΐδης Γ. Σταφυλά Θ.(2013), «Η Κακοποίηση-παραμέληση των παιδιών ως πεδίο συνάρθρωσης επιστημονικών θεωριών και πρακτικών τεχνικών» επιμέλεια (Α.Κουμούλα & Σκλάβου Κ.) & «Κακοποίηση: Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες» Αθήνα

21)Τσιάντης Γ(2000), «Ψυχική υγεία του Παιδιού και της Οικογένειας» Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

1)Steven W. Kairys, Charles F. Johnson (2002) , “*The psychological maltreatment of children- Technical report*” Committee on Child Abuse and Neglect.

2)Gross AB & Keller H.R (1992), “*Long-Term Consequences of childhood Physical and Psychological Maltreatment*”

3)Doxiadis S.A (1989), “*Children , society and ethics*” & “*Child Abuse and Neglect*”

Χρήση άρθρων, ιστοτόπων και αναφορών από το διαδίκτυο

1)Καραγιαννοπούλου-Κόγιου Σ, (2016), Παιδική Εργασία “Παραβιάζοντας τα παιδικά χρόνια” , online στο <http://www.iatrikathemata.gr/paidiergasia.htm> (τελευταία πρόσβαση στις 7 Απριλίου 2017)

2)Unicef , (2015), Παιδική εργασία: “Για 168εκατ. Παιδιά σε όλον τον κόσμο δεν υπάρχει χρόνος να είναι παιδιά” , στο unicef.gr. Online στο <https://www.unicef.gr/%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B1%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%BD%CE%AD%CE%B1/8-2015-06> (τελευταία πρόσβαση στις 12 Φεβρουαρίου 2017)

3)Unicef, (2017), “Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού”, στο unicef.gr. Online στο : <https://www.unicef.gr/%CE%B7-%CF%83%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B1-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%8E%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BF%CF%8D/%CE%B5%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%AF%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9->

[%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1/2](#)) (τελευταία πρόσβαση στις 12 Φεβρουαρίου 2017)

4)Unicef, (2017), “Παιδική προστασία” στο unicef.gr. Online στο : <https://www.unicef.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%A E-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1/%CF%84%CE%BF-%CE%AD%CF%81%CE%B3%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-unicef/4> (τελευταία πρόσβαση στις 14 Φεβρουαρίου 2017)

5)Unicef, (2014) , “Νέα έκθεση αποκαλύπτει την έντονη εξάπλωση της βίας κατά των παιδιών” στο unicef.gr. Online στο : <https://www.unicef.gr/%CE%BD%CE%AD%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CF%8D%CF%80%CF%84%CE%B5%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%AD%CE%BD%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B7-%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CF%80%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CF%8E%CE%BD/a2-528-9> (τελευταία πρόσβαση στις 14 Φεβρουαρίου 2017)

6)Unicef, (2017), “Σχετικά με την Unicef” , στο unicef.gr. Online στο: <https://www.unicef.gr/%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B7-unicef/unicef/2> (τελευταία πρόσβαση στις 20 Φεβρουαρίου 2017)

7)Σαλπιστής Ν. Σάββας,(2013), PhD Κλινικός Ψυχολόγος – Ψυχοθεραπευτής Πανεπιστημίου Στοκχόλμη, στο www.i-psyxologos.gr. Online στο: www.i-psyxologos.gr/endoikogeniaki-via/ (τελευταία πρόσβαση στις 10 Ιανουαρίου 2017)

8)Χαμόγελο του Παιδιού, (2016), “Δίπλα σε κάθε Παιδί θύμα βίας”, στο www.hamogelo.gr .Online στο: <https://www.hamogelo.gr/gr/el/ta-nea-mas/dipla-se-kathe-paidi-thima-vias/> (τελευταία πρόσβαση στις 2 Μαρτίου 2017)

9)Χαμόγελο του παιδιού, (2016), “Κακοποίηση των Παιδιών. Γιατί δεν Αντιδράς;” στο www.hamogelo.gr . Online στο: <https://www.hamogelo.gr/gr/el/ta-nea-mas/giatidenantidras16/> (τελευταία πρόσβαση στις 2 Μαρτίου 2017)

10)Χαμόγελο του Παιδιού, (2017), “Ποιοι είμαστε” στο www.hamogelo.gr . Online στο : <https://www.hamogelo.gr/gr/el/poioi-eimaste/> (τελευταία πρόσβαση στις 2 Μαρτίου 2017)

11) Φερέτη Ε. (1997), Εγκληματολόγος- Κοινωνιολόγος , Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού. Online στο: https://www.synigoros.gr/resources/525_1_ereuna_tou_institutou.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 10 Ιανουαρίου 2017)

12).....(2012), “Έρευνα: “Παιδική κακοποίηση στην Ελλάδα”, στο : <http://www.mama365.gr/> . Online στο : <http://www.mama365.gr/4068/erevna-paidikh-kakopoihsh-sthn-ellada.html> (τελευταία πρόσβαση στις 10 Ιανουαρίου 2017)

13)Ελίζα, (2017), “Η αποστολή μας” στο <http://eliza.org.gr/> .Online στο: <http://eliza.org.gr/i-apostoli-mas/> (τελευταία πρόσβαση στις 3 Μαρτίου 2017)

- 14) Έκδοση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια. (2002), στο: <http://www.familyviolence.gov.cy> . Online στο : http://www.familyviolence.gov.cy/upload/publications/odigos_gia_paidia_orange.pdf Μετάφραση από εκδόσεις (NSPCC) , Λευκωσία (τελευταία πρόσβαση στις 10 Μαρτίου 2017)
- 15) Παιδικά χωριά SOS Ελλάδος, (2017), “Γνωρίστε μας”, στο: <http://www.sos-villages.gr/> . Online στο : <http://www.sos-villages.gr/content/about> (τελευταία πρόσβαση στις 3 Μαρτίου 2017)
- 16) Βοήθεια-Ελπίδα-Ζωή, (2017), “Ο Σύλλογός μας”, στο: <http://elpidazoi.gr#!/home> . Online στο: <http://elpidazoi.gr#!/about-us> (τελευταία πρόσβαση στις 3 Μαρτίου 2017)
- 17) Οάση του Παιδιού, (2017), “Ποιοι είμαστε”, στο: <http://www.oasitoupaidiou.gr/> . Online στο: <http://www.oasitoupaidiou.gr/who-are-we> (τελευταία πρόσβαση στις 3 Μαρτίου 2017)
- 18) Tartu Child Support Center, (2017). Online στο: <http://www.tugikeskus.org.ee/english.html> (τελευταία πρόσβαση στις 3 Μαρτίου 2017)
- 19) Centrs Dardedze, (2017), “About us”, στο : <http://www.centrsdardedze.lv/en> . Online στο: <http://www.centrsdardedze.lv/en/about-us/about-us-1> (τελευταία πρόσβαση στις 3 Μαρτίου 2017)
- 20) Το μυστικό της Νίκης, (2015). Online στο: <https://www.youtube.com/watch?v=gyzEcIggogFg> (τελευταία πρόσβαση στις 15 Μαρτίου, 2017)
- 21) #ENDViolence, (2016). Online στο: <https://www.unicef.org/endviolence/> (τελευταία πρόσβαση στις 15 Μαρτίου 2017)
- 22) Η Κίκο και το Χέρι, (2015). Online στο : http://www.kanonastonesorouxon.org./underwear_gr1.asp (τελευταία πρόσβαση στις 15 Μαρτίου, 2017)
- 23) WWFS, (2016), Online στο: <http://19days.woman.ch/index.php/en/2016-prevention-kit> (τελευταία πρόσβαση στις 20 Μαρτίου, 2017)
- 24) www.mothersblog.gr , (2014). Online στο <http://www.mothersblog.gr/o-kosmos-toy-paidiou/item/22349-afti-einai-i-pio-eksypni-kampania-gia-tin-paidiki-kakopoiisi-eikones> (Τελευταία πρόσβαση στις 20 Μαρτίου, 2017)
- 25) www.mothersblog.gr , (2013). Online στο: <http://www.mothersblog.gr/o-kosmos-toy-paidiou/item/12806-i-epanastatiki-kampania-kata-tis-paidikis-vias-pou-mono-ta-paidia-boroyh-na-doun> (Τελευταία πρόσβαση στις 20 Μαρτίου, 2017)